Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sermones thesauri novi de tempore

Petrus <de Palude>

[Straßburg], 1489

Sermo CXXI – Sermo CXXX

urn:nbn:de:bsz:31-306766

Visual Library

recordaberis. Bern. O bone iesu cū sentio te ira
tū spero te ppiciū. Tercio miseret̄ nr̄i sufficiē/
ter vl' superfluenter sine estimatōe. Cassiodo.
sup ps̄. Quis enarrare sufficiat q̄nta sit di mi
sericordia vt filiū de celo descendere z terreno cor/
pore induerit. z p nr̄a redemptiōe exponerent.
Anf. in li. cur de⁹ hō. Quid misericordius in
telligi valeat q̄z q̄ peccatori eternis tormētis de/
putato z nō hn̄ti vn̄ redimat de⁹ pater dicat.
accipe vnigenitū meū z da p te. z ipse fili⁹. tol/
le me z redime te. Quarto de⁹ miseret̄ cōueniē/
ter sine culpaz approbatiōe. licet eni miseret̄
mala facienti. nō tn̄ approbat ea. Thob. xiij.
Ipse castigauit nos ppter iniq̄tates nr̄as: et
ipse saluabit nos ppter mīsicordiā suā. Duo
dicit hic de deo. s. q̄ castigat et saluat. castiga/
tio est iusticie. saluatio misericordie. nō eni cō
ueniēter misereret̄ nisi castigaret. q: daret licē
tiam peccādi. Vn̄ Amb. de officijs. z ponit̄ i
cano. xxiij. q. iiij. est iniusta. vbi dicit in fine.
Facilitas eni venie incentiuum tribuit delin/
quendi.

De eadem dn̄ica.
Sermo. CXXI.

CUm turba mul
ta esset cū iesu Mar. viij. R
Dicit Constātin⁹. illa aqua fluui
alis q̄ tendit v̄sus ortū solis z q̄ ab altioribus
montibꝫ ortū sumit laudabilior est q̄z illa q̄ tē
dit ad occasum. q: p̄ma secū portat aurū z la/
pides p̄ciosos: s3 nō scd̄a. Spūaliter. p aquā
sacrā scripturā intelligim⁹. naz sicut aq lauat
sordes. sic sacra scriptura ignorātias. Joh. xv
Jam vos mūdi estis ppter fmonē meū. mū/
di scꝫ ab ignorātia z a pctō infidelitatis. mō il
la scriptura melior z vtilior est q̄ tendit v̄sus
ortū solis. i. q̄ fit ppter deū solez iusticie: z q̄ ab
altioribꝫ montibꝫ. i. a melioribꝫ hoībꝫ p̄dicat̄
q̄z que fit a phariseis q̄ predicāt ppter vanaz
gliam. Mat. xxiij. Omia opa sua faciūt vt vi
deant̄ ab hoībꝫ. Jō beat⁹ Hiero. in plogo su
per p̄ma ad Corīth. dicit. q̄ corinthij subuer/
si erant a falsis aplis. quidā a philosophie v̄/
bosa eloquētia. sed cū apl's eos correxisset scrī
bens ab epheso p discipulū thimotheū. ipi ve
ritatē apli in doccēdo ppenderūt z falsos apo
stolos abiecerūt. Sic z galathe q̄ sunt greci:
z ab aplo verbū v̄itatis receperūt. z post eius
recessuz a falsis aplis vt in legez circūcisionis
verterent̄ temptati sunt. s3 apl's reuocauit eos
scribens ab epheso. z ipi vanitatē eorū z apli

veritatē ppendentes secuti sunt aplm. Sic z
turba iudeoz intelligens phariseos nō habe
re intentionē rectā in p̄dicando. s3 ppter vanā
gliam eos dimiserūt christū secuti q̄ nō que/
siuit gliam suā: s3 p̄ris Joh. viij. fm̄ qd̄ dicit̄ i
euāgelio. In cui⁹ fn̄ia duo innuunt̄. Primo
christi pietas z miseratio. ibi. cuz turba. Se/
cūdo discipuloz ambiguitas z turbe satura/
tio. ibi. vn̄ illos q̄s. De p̄mo dicit. in illo tem
pore. postq̄z christ⁹ sanauit filiā mulieris cha/
nanee ascēdit in montē z secute sunt euz turbe
multe: z sanabat eos. ita vt mirarent̄. iō dicit.
cū turba multa zc̄. Nā dei societas est delecta
bilis z gaudiosa. sed hoīm societas est piculo
sa. Primo q: impedit intellectū. Sen. Quoti/
ens inter hoīes fui totiēs min⁹ pfectus redij.
Maria in turba hoīm pdidit iesum Luc. ij.
Existimātes eū in comitatu. Jō btūs Arse/
nius q̄ erat inclit⁹ in curia imperatoris cuz ora
ret vt deus eū in viā salutis dirigeret: facta est
vox ad eū. Arseni fuge hoīes z saluaberis. Se
cūdo impedit affectū sicut aer corruptus cor
rūpit corp⁹: z aqua imutat vinū. et poma cor
rupta corrūpunt alia. Eccl. xiij. Qui tetige/
rit picē inq̄nabit̄ ab ea. et qui cōicauerit super
bo induet superbiā. Vnd' legit̄ in vitaspatrum.
Cū quidā duce angelo ad locū solitariuz ve/
nisset in q̄ erat palma et fons: et ibi diu pn̄iaz
egisset comedens de palme fructibꝫ z bibens
de fontis aqua. diabol⁹ ei inuidēs astitit i spe
cie cursoris. et incipiens admirādo dicebat.
forte iste est quē q̄ro: imo ipe est. et aggressus
eū ait. Ecce tādiu q̄siui te z nūc inueni. veni i
domū p̄ris tui. nūc eni mortu⁹ est. z cōpetit ti
bi hereditas p qua amici incipiūt litigare. et
nisi cito veneris instat magnū piculū. cū autez
veneris poteris distribuere cui volueris. et ces
sabit piculū. Acq̄euit ille z secut⁹ venit in do
mū p̄ris z ille euanuit. inueniēs p̄rem viuuz
cōfusus est z apud eū remāsit relicta solitudie
et scelerat⁹ factus est: z miserabil'r vitā finiuit
Vn̄ Eccl. xviij. Nō oblecteris in turbis nec i
modicis. Vn̄ habet̄ in cano. xli. dis. clericus.
Societas req̄rit cōcordiā moz. ps̄. xviij. Cuz
sancto sctūs eris zc̄. z sic hec turba cū christo.
S Aliq̄ eni q̄rūt in socio sapiam. z sic il
li in christo. Col. ij. In q̄ sunt omēs thesauri
sapie z scīe absconditi. Aliq̄ ppter pulcritudi
nē. ps̄. xliiij. Speciosus forma p̄ filijs zc̄. De
cui⁹ pulcritudine dicit btā agnes. Cui⁹ pul/
critudinē sol z luna mirant̄. Aliq̄ sociāt̄ secu/
cui ppter emolimentū z pfectū bonitatis: z illa
inueniūt in christo. Sap. vij. Venerunt mihi
R

oĩa bona pariter cũ illa. De q̃ Amb. Jeſu ſoia
nobis eſt. ſi febrib9 eſtuas fons eſt. ſi eſuris ci
bus eſt. ſi infirmar; medicus eſt. Jdcirco bo/
nũ eſt eſſe cũ ieſu: ⁊ male ſine ieſu. vt ſunt oẽs
iſti qui carẽt charitate dei. Vñ dicit Hug. de
laude charitatis. Qui charitatẽ nõ hʒ alien9
a deo eſt. naʒ charitas eſt deo ita familiaris vt
manſioneʒ hr̃e nolit vbi charitas non fuerit.
Hugo de ſacris li. v. Deus nõ habet niſi ame
tur. ⁊ cũ amat habet. Tales q̃ ſunt ſine ieſu pa
tiunt famẽ grẽ. De q̃ dicit Symon de caſſia.
Nõ ſunt noxiora ieiunia q̃ʒ nõ paſci dei grã.
De talib9 pſ. lviij. Famẽ patient vt canes. ta/
les nihil meritoriũ pñt opari. q: ſunt ſine ie/
ſu Joh. xv. Sine me nihil ⁊c. Qui vo ſũt cũ
ieſu p dilectionẽ ⁊ deuotioneʒ tales meritorie
opantur. Ro. viij. Scimus qm̃ diligentib9
deũ ⁊c. Subdit. cũ nõ hr̃ent qd̃ mãducarẽt.
Dicit Lrf. Nõ eſt credenduʒ q᷑ ſine viatico
veniſſẽt: ſʒ cibo tercia die ↄſumpto defectũ pa/
tiebant. Ecce deſideriũ verbi dei vt non eſſent
ſolliciti de cibo. ſʒ nõ poterãt finaliter deficere.
q: cũ ieſu erant. nob i exemplũ. i. Pe. v. Om
nẽ ſollicitudinẽ vr̃am proiicientes in eum. qm̃
ipi cura eſt de vob. ideo dr̃ Philip. iiij. Nihil
ſolliciti ſitis ⁊c. ¶ Subdit. ↄuocatis ie/
ſus diſcipul' ait illis. miſereor ſup turbã. Vñ
de9 eſt pron9 ad miſicordiã. q: eſt ei natural' ⁊
ꝓpria hʒ Gre. nã ſicut natural' ꝓprietas ignis
eſt calefacere ⁊ ſolis lucere. ſic ꝓprietas dei ẽ mi
ſereri. ſʒ punire eſt ſibi alienũ. Jſa. xxviij. Ali
enũ eſt opus ab eo. ergo tardus ẽ ad puniẽdũ
Nã licet de9 ſit iuſt9 ⁊ miſicors. tñ ad iuſticiã
faciendã reqrit aliq̃d ex pte homĩs ſm exigen
tiã demeritorũ. ſʒ miſericordia nihil reqrit ad
cõplendũ opus miẽ. Sicut enĩ apis hʒ mel/
lificare qd̃ ſibi eſt naturale ⁊ ꝓpriũ. hʒ tñ acu
leum pungendi qñ moleſtat. ſʒ h̃ eſt ſibi alie/
nũ. ſic ⁊ deus qñ dat mel ſue miſicordie facit
officiũ ſibi ꝓpriũ. qñ vo adhibet ſtimulũ iu/
ſticie facit officiũ ſibi alienuʒ. Jõ ↄqrit Jſa. i.
Heu ego ↄſolabor ſup hoſtib9 meis. vbi dicit
glo. loquit more pr̃is q̃ dolet ⁊ plangit ſup ꝑ/
cuſſione filij. q: inuitus facit. ſʒ tñ exceſſus fi/
liorũ hoc reqrit. ⁊ de9 tardus eſt ad puniẽduʒ
Quia dicit Lrf. ſicut id qd̃ q̃s ſm naturã fa
cit cito facit. ⁊ qd̃ ↄtra naturaʒ facit tarde. ſic
deus cito facit opus miſicordie, tarde iuſticie
Jõ Ro. ij. An diuitias bonitatis eius ⁊ patien
tie ⁊ longanimitatis ↄtẽnis. Sed di. ſi eſt
opus alienuʒ q̃re punit. rñdet Lrf. ſup mat.
q: cõpellitur. Sʒ di. a quo. rñdet a pctõre q̃
nõ deſiderat miſicordiã dei Dicit enĩ Lrf. ſi/
cut q̃ miſicordiã deſiderãti denegat crudel' eſt
ſic q̃ nõ deſiderãti pſtat miam iniuſt9 eſt. Sʒ
di. q̃s nõ deſiderat dei miſicordiã. rñdet Lri/
ſo. Qui voluntarie in pctis iacet. nã deſiderare
dei miſicordiã eſt ad eũ ↄuerti. Zach. i. Con/
uertimini ad me ⁊ ego ↄuertar ad vos. ſ. p mi
ſericordiã. ⁊ ſic implet illud pſ. xx. Deſideriũ
cordis eius tribuiſti ei. Nã ille deſiderat mi/
ſericordiã dei q̃ timet irã dei. q̃ aũt nõ timet eã
miſericordiã nõ deſiderat ſʒ ↄtẽnit. Jdeo pſ.
xxxiij. Timete dñm oẽs ſcti ei9. Rõ hr̃ Lu. i.
Miſericordia ei9 a ꝓgenie in ꝓgenies. Sic
chriſt9 eſt natural' dei fili9. Jõ ſequit naturaʒ
ſui pr̃is exhibẽs miam. Mat. ix. Euntes diſci
te. miſicordiã volo ⁊ nõ ſacrificiũ. iõ dicit mi
ſereor ſup turbã. Scd̃m qd̃ deũ pronuʒ facit
ad miſicordiã eſt experientia ſingularis. nã me
dicus q̃ hʒ infirmitatis alicui9 expientiã magis
miſeret q̃ʒ q̃ in ꝓpria ꝑſona plimas infirmi/
tates non eſt expertus. ſic chriſt9 exptus ẽ nr̃as
infirmitates. q: ſuſtinuit tẽptatiões dolores
⁊ mortẽ. iõ mltũ eſt miſicors. Heb. ij. Debu/
it ꝑ oĩa frĩb9 aſſimilari vt miſericors fieret. ⁊ He
bre. iiij. Nõ eni habem9 pontificẽ q̃ nõ poſſit
cõpati infirmitatib9 nr̃is. temptatũ aũt ꝑ oĩa
ꝑ ſilitudine abſq; pctõ. Nã chriſt9 defect9 hu
mane nature aſſumpſit vt nob ſilis fieret: ⁊ de
fectus nr̃os melius ↄgnoſceret. nõ ſolũ theo/
rice ſʒ etiã practice. Jõ pſ. cj. Quõ miſeret pr̃
filiorʒ ⁊c. ¶ Jõ eius exuberãs miſicor
dia compat fonti. pſ. xxxv. qm̃ apud te ẽ fons
vite. Pmõ ſicut fontis venas nẽo poterit inue/
ſtigare. ſic eius miam nẽo explicare. pſ. cxliiij
Miſeratiões eius ſup oĩa opa eius. Scd̃o
ſicut riui fontiũ die ac nocte inceſſanter fluũt
ſic riui miſericordie dei. Aug9. Deus in fluxu
nõ deficit ſed proficit: ⁊ q̃tidie fluit. Jlle fons
miſericordie ẽ altus. q: in celo. pſ. xxxv. Dñe
in celo mia tua. Etiã eſt pfundus. q: deſcẽdit
ad inferna. eo q᷑ ibi punit citra ↄdignuʒ. Eſt
latus. q: miſeratiões ei9 ſup oĩa opa ei9. miſe/
ricordia etiã ei9 eſt lõga. pſ. cij. Miſericordia
dñi ab eterno vſq; in eternũ. Tercio cõparatur
fonti. q: ſicut in riuis fontiũ mũdant imũdi/
cie. ſic ſordes pctõꝝ nr̃oꝝ in riuis a deo fonte
ꝓfluentib9 q̃tidie lauant. Jn ſignũ huius lo
tionis in paſſiõe de corpe chriſti aq̃ cũ ſangui
ne emanauit Apoc. i. Lauit nos i ſanguie ſuo
a pctis nr̃is. ⁊ Ezech. xvi. Laui te aqua ⁊ emũ
daui ſanguinẽ tuũ ex te. Hũc fontẽ diuinum
dñs ↄtinuit clauſum ꝑ plura milia annorũ.
Jõ Canti. iiij. Fons ſignat9. ita q᷑ ↄq̃rebant
Pſ. lxxvij. Nunq̃d obliuiſcet miſereri deus

aut ↄtinebit ĩ ira ſua miſericordias ſuas Sꝫ
cũ dñs amicos ſuos ſinglares vellet ſingula
ri gr̃a ſua ↄſolari, p̃miſit eis hũc fontẽ. Joelis
iij. Fons de domo dñi egredieṫ ⁊ irrigabit tor
rentem ſpinarũ. ⁊ Zach. xij. Fons patẽs erit
domui dauid ⁊ om̃ibꝫ habitãtibꝫ hieruſalez
Que p̃miſſio licet in longũ differreṫ. ita q̄ ſi/
tibundos ⁊ plenos deſiderio fecit p̃res antiq̄ſ
vt ardentibꝫ deſiderijs ⁊ ↄtinuis clamoribus
interpellarẽt dñm. vt huius fontis venas di
gnareṫ aprire. Quoꝝ vn⁹ fuit dauid in pſ̃. xli.
Sitiuit ãı̃a mea ⁊c̃. p quibꝫ oı̃bꝫ moyſes o/
rauit dñm Nu. xx. Dñe de⁹ audi clamorẽ po
puli hui⁹ ⁊ aperi eis theſaurũ tuũ fontẽ aq̄ vi
ue. vt ſatiati ceſſet murmuratio eoꝝ. Ad q̃ruꝫ
clamorẽ p̃r miſericordiaꝝ mot⁹ dicit filio p̃/
uerb. v. Diriuenṫ fontes tui foras. ⁊ in plate/
is aquas tuas diuide. cui obediẽs filius ope
dixiſſe videṫ qđ in hũanitate dixit. fiat volũ/
tas tua. q. d. aſſumpſi corp⁹ humanũ quod ĩ
paſſiõe q̃nq3 foſſuris eſt defoſſum in q̃bꝫ pu/
teus diuie miſicordie total'r eſt patefactus. et
cũ emanatiõe ſanguis ex q̃nq3 p̃tibꝫ corporis
defluebat fons miſicordiaꝝ. Tũc tñ ceſſabat
illa vet⁹ q̃rela. vbi ſunt mie tue antiq̄ dñe. tũc
obſtruxit os loquentiũ iniq̄: ⁊ pphetis domi
ni impcantiũ ⁊ dicentiũ illud Hiere. vi. Quo
uſq3 dicit, pax pax: ⁊ nõ eſt pax. nã tũc in vul/
neribus corpis p̃mũ poſuit magnũ ſacramẽ/
tum pietatis ⁊ pacis. qđ deus ab eterno habe
bat ſup gen⁹ humanũ. nã hõ p̃m⁹ neſciebat p̃
cium ei⁹ quouſq3 vaſculo corpis rupto quod
abſconditũ fuit effluebat. Bern. Patꝫ archa
cordis p foramẽ corpis. patẽt, viſcera miſicor
die dei nr̃i. In q̄ clarius illuxit q̄ tu dñe ſua/
uis ⁊ mitis ⁊ multe miſericordie. q3 in vulne/
bus tuis. totidẽ ergo riui ſanguis effluebant:
ſcꝫ quinq3. X Nam de vulnere cordis ef
fluxit nobꝫ charitas. q: cordis eſt diligere. vt
impleaṫ illud Prouer. viij. Ego diligẽtes me
diligo. Itẽ de manu dextra q̄ prompta eſt ad
largiendũ effluxit largitas Pſ̃. cxliij. Aperis
tu manũ tuã ⁊c̃. Jaco. i. Omibꝫ dat affluẽter
Item de ſiniſtra manu effluxit bonitas ſup in
nocentes. pſ̃. lxxxiij. Nõ priuabit bonis eos
⁊c̃. Item de pede dextro effluxit miſericordia
ſup miſerias ↄgnoſcẽtes. Aug. Si tu cogno
ſcis deus ignoſcit. Item de pede ſiniſtro efflu
xit iuſticia ſup impenitẽtes. Sap. vi. Qui cu
ſtodierint iuſticiã iuſte iudicabunṫ. ⁊ impleṫ
in eis illud Lu. xiij. Si nõ pñiam habueritis
om̃es ſil' pibitis. Itẽ dicit notãter miſereor ſu
per turbã. Pro q̄ nota chriſt⁹ miſereṫ trib⁹ ge
neribꝫ turbaꝝ. Prĩo turbe peccantiũ. ⁊ h̄ tri/
pliciter. Prĩo in h̄ q: nõ ſtatim punit pecca/
tores: ſꝫ expectat ad pñiam Iſa. xxx. Propte
rea expectat dñs vt miſereaṫ vr̃i. Hoc angeliſ
nõ fecit: ſꝫ ſtatim de celo eiecit Lu. x. Videbã
ſathanã vt fulgur. i. cito de celo cadentẽ Iſaie
xiiij. nec ade hoc fecit ſꝫ de paradiſo expulit p
pter inobedientiã: qđ nõ facit nobis Treñ. iij
Miſericordie dñi q: nõ ſum⁹ ↄſumpti. Si
eniꝫ deus ſtatim puniuiſſet petõres. vbi eſſet
maria magdalena. Paulus. Dauid niſi ĩ in
ferno. Pſ̃. xciij. Niſi q: dñs adiuuit me p. h.
in inferno aı̃a mea. Iõ q3 magna pc̃ta ↄtinue
cõmittunṫ in hoc ↄſiderem⁹ ei⁹ miſericordiã.
Oſee. iiij. Nõ eſt veritas nõ eſt miſericordia
nõ eſt ſcientia dei in terra ⁊c̃. pp̄ter h̄ lugebit
terra. Jã eñi non peccaṫ ex ignorãtia vt Pau
lus dixit. i. Thi. i. Qui pri⁹ blaſphem⁹ fui et
pſecutor: ⁊ ↄtumelioſus. ſed miſericordiaꝫ dei
ↄſecut⁹ ſum. q: ignorãs feci in incredulitate.
nec ex infirmitate vt Petr⁹. q̄ ex timore nega/
uit chriſtũ. ſed iã ex malicia peccant. ⁊ tñ deuſ
ſuſtinet ppter pñiam. ad Ro. ij. Ignoras q̄m
benignitas dei ⁊c̃. Sed iã abutunṫ miſericor/
dia dei. eo q̄ non ſtatim puniunṫ iõ liberius
peccãt. Eccl'es. viij. Quia nõ pferṫ cito cõtra
malos ſnĩa abſq3 timore vllo filij hoı̃m perpe
trãt mala. ſꝫ ira dei maior veniet ſup eos. Gre
go. Hos grauı⁹ dãnat q̄s hic longanimiter
portat. Tales deberẽt cogitare q̃tiens merue/
rũt vt de hac vita migrarẽt q̃tiens peccauerũt
mortal'r. ⁊ de h̄ merito eternal'r dãnarenṫ. non
eñi ſunt digni vita pſenti qui auctorẽ vite cõ/
tempſerũt ſcienter peccãdo ↄtra deũ: ⁊ de⁹ mi/
ſericorditer tãdiu vitã eoꝝ plongauit. Deta/
libꝫ ad Ro. ij. Scđm impenitens cor tuum
theſaurizas tibi irã in die ire. nã ſꝫ ſe deus ſicẽ
hircus q̄ in q̃nto ſe remoti⁹ elongat tanto for/
tius trudit. Eccl. v. Nõ tardes ↄuerti ad do
minũ: ⁊ ne differas de die in diẽ. ſubito eñi ve/
niet ira illius. Scđo miſereṫ. q: tpalia tribu/
it bñficia. Pſ̃. lxxij. Ipi petõres ⁊ abũdanteſ
in ſeclo. o. d. y Ecce miſericordia vt be/
ne faciat illi qui ſe indignum fecit dei bñficio.
Aug. Petõr nõ eſt dign⁹ pane quo veſcitur:
⁊ de⁹ dat ſibi tpalia bona nõ ſolũ ad neceſſita/
tem: ſꝫ ad ſupfluitatẽ: ⁊ h̄ trib⁹ de cauſis. Pri/
mo vt ad amorẽ alliciat: ſicẽ auceps facit. Se/
cũdo vt nobis exemplũ benefacere inimicis
tribuat. Matth. v. Diligite inimicos veſtroſ
⁊c̃. Tercio vt petõrib⁹ tribuat in h̄ poſſe miſe
ricordiã dei cognoſcere fore magnã. q: hoſteꝫ
ſibi repugnantẽ paſcit, ↄcedit lucem ſolis ad

videndū. creaturas ad ſeruiendū. Tercio mi
ſeretur turbe peccantiū in h qꝛ ſtatim recipit
ad grām. Iſa. lv. Derelinquat impi⁹ viā ſuaꝫ
ꝛ vir iniquus ꝛc. qm̄ mult⁹ eſt ad ignoſcēduꝫ
ꝓ cur differs agere pñiam. nōne ſtult⁹ eſſet
q̄ mortē meruiſſet: ꝛ ſciret ita benignū dn̄m ꝙ
ſibi dimitteret ꝛ tn̄ negligeret. ꝛ ſi hoc ꝑ tpali
multo magis eternali. Iō Joel. ij. Conuerti-
mini ad dn̄m deū vr̄m: qꝛ benign⁹ ꝛ miſicors
eſt: patiēs ꝛ multe miſicordie ꝛ p̄ſtabil' ſuper
malicia. Reuera ꝓmo qꝛ ꝑuenit. pſ. lviij. De
us me⁹ miſicordia ei⁹ ꝑueniet me. Aug. de pe
nitētia. Uere penitere nō eſt hoīs ſed dei grē.
Scd̄o trahit Hiere. xxxi. In charitate perpe
tua dilexi te: iō attraxi te miſerās. Aliqñ tra-
hit ꝑ inſpirationē. Joh. vi. Nemo pōt venire
ad me ꝛc. Aliqñ factis. ſ. occaſionem pcti ſub
trahendo: vt diuitias: ſanitates ꝛ pſperitates.
diuitie ei ſunt aliqñ occaſio pcti. Eccl. xi. Si
fueris diues non eris immunis a delicto. Item
ſubtrahit ſemitas viaꝝ. Oſee. ij. Sepiaꝫ viā
tuā ſpinis: ꝛ ſepiā eā maceria et ſemitas ſuas
nō inueniet. iō Oſee. xi. In funicul' adaꝫ tra-
ham eos. i. in penalitatibꝫ. Bern. Trahit in-
uitos vt faciat volūtarios. Hiere. xxxi. Poſt-
q̄ꝫ ꝯuertiſti me egi pñiam. Z Scd̄o mi
ſeretur turbe penitentiū. ꝛ h tripl'r. Pꝛīo in h:
qꝛ oīa pcta relaxat. pſ. cij. Quantū diſtat oꝛi-
tus ab occidēte ꝛc. Bern. Sic in toto indul-
get liberaliter vt iā nō dānet vlciſcēdo. nec cō
fundat improperādo. nec min⁹ diligat impu
tando. Ezech. xviij. In q̄cūqꝫ hora pctōꝛ ꝛc.
Nō ait biennio vl' decēnio an̄ mortē. ſꝫ q̄cūqꝫ
hora. ꝛ dicit oīm iniq̄tatū ꝛ nō decē vel centū.
Nec tn̄ ſup h eſt peccanduꝫ. Aug. Pñia ſera
raro vera. pñiam in fine dare poſſum⁹: ſecuri
tatē nō. tene certū. dimitte incertuꝫ. Scd̄o in
h. qꝛ eternalē in tpalem penā ꝯuertit. Nam ſi
homini deberet abſcidi caput ꝛ mutaret in au
rē magna miſericordia eſſet. pſ. lxxxv. Miſe
ricordia tua magna eſt ſup me et eruiſti aīam
meā ex inferno inferiori. ꝛ oīa illa ſunt ſine fi-
ne. Ariſto. Finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio.
ergo ſis patiēs in ſuſtinēdo pñiaꝫ Iſido. Si
penas tuas gehēne cōpaueris nihil eſt qd̄ pa
teris. Tercio in h ꝙ v̓tutes reſuſcitat q̄s pec-
catū extinxerat. pſ. xl. Tu auteꝫ dn̄e miſerere
mei ꝛc. nā ꝑ vnū mortale pctm̄ oīa bona mori
untur. Eccl's. ix. Qui in vno peccauerit mul-
ta bona ꝑdet. Ezech. xviij. Si auerterit ſe iu-
ſtus ꝛc. Sꝫ in pñia dn̄s faciet miſericordiaꝫ
vt bona in ſtatu crimīoſo facta reſuſcitent. vt
figurat Lu. xv. in filio ꝓdigo. q̄ cum rediꝫt ad
patrē. pꝛ miſicordia mot⁹ cecidit ſup collum
ei⁹. ꝛ iuſſit afferri ꝓmā ſtolā ꝛ dare anuluꝫ in
manu ei⁹. occurſus eſt receptio a deo pre amꝑ-
plexus eſt plena recōciliatio. veſtit⁹ eſt bono-
rū ꝓncipatio. ꝓma ſtola eſt innocētia quā pec
cando ꝑdiderat. ꝛ dare anulū eſt grām opān-
di ꝓbere. ſ. vt fiant dulcia q̄ pri⁹ fuerūt amara
Job. vi. Que ꝓus nolebat tangere aīa mea:
nūc ꝑ anguſtia cibi mei ſunt. ꝛ impletur illud
ad Ro. v. Ubi abūdauit delictū ſupabunda
bit ꝛ grā. Et calciamēta in pedibꝫ eius ſignifi
cant patientiā in aduſis. Lu. xxi. In patiētia
veſtra ꝛc. De hac pñia dicit Aug. Penitētia
nō ſolū dimittit pcta: ſed etiā reſtituit ablata
A Tercio miſeret turbe iuſtoꝝ ꝛ bene o-
perantiū. ꝛ h tripliter. Pꝛimo in h q̄ eos i bo-
no ꝯſeruat ne recidiuent. qꝛ niſi dn̄s hominē
in bono ꝯſeruaret cito recidiuaret. Greg. Ci-
to bonū amittit niſi a largitore oīm bonoꝝ cu-
ſtodiat. nā nullus pōt ꝑ ſe eſſe in bono aliq̄ ſi-
ne ei⁹ miſicordia. pſ. xciij. Si dicebā motus
eſt pes me⁹. ſ. ad bonū: miſericordia tua adiu-
uabat me. Iō Aug. Miſericordie tue deputo
to ꝙ bona ago ꝛ mala refuto. de q̄ Bern. Quis
non videat: ſicut ꝛ in multa pcta cecidi. ita in
plura alia cecidiſſem niſi oīpotens miſericoꝛ
dia me ꝯſeruaſſet. Iō pſ. cxlij. In miſicordia
tua diſꝑdes oēs inimicos meos. Scd̄o mi-
ſeret turbe iuſtoꝝ: ꝙ dat eis dulcedinē ꝛ ꝯſola
tioneꝫ: que eſt q̄ſi arra ſpūſſancti. Eccl. xxiiij.
Spūs me⁹ ſup mel dulcis. qꝛ deuotio ꝛ ſpūa
lis dulcedo excedit oēm carnalē delectationeꝫ
ꝛ eſt ſignuꝫ pſentie ſpūſſancti in hoīe. vt dicit
Aug. in li. ꝯfeſ. qui ſemel inebriat⁹ eſt ſpūſan
cto ad oīa bona hylareſcit. ſi laborat non laſſe-
ſcit. ſi dolet nō ſentit. ſi deridet nō aduertit. qꝛ
ſcḋm Bern. Grā dei eſt cibꝰ anīe dulciſſim⁹ ha
bens in ſe oēm ſuauitatē et delectamentū ſapo
ris. vt cū gaudio q̄s bona faciat. Tercio miſe
retur turbe iuſtoꝝ in h. qꝛ dat iuſtis regnū ce
leſte ex ſua miſericordia Bern. Nō ſunt talia
merita ꝓpter q̄ dat vita eterna niſi ex dignā.
qꝛ homo nō meretur ex ꝯdigno. nā ſi aliq̄ bo-
na facim⁹ plus tenemur deo. imo cū oēs vi-
res corpis et anīe ꝯſumpſimus in ſeruitio dei.
adhuc dicere debem⁹ illud Luc. xvij. Serui
inutiles ſum⁹ qd̄ debuim⁹ facere fecimus. ad
Tytum. iij. Non ex opibus iuſticie que feci-
mus nos: ſed ſcḋm ſuaꝫ miſericordiam ſaluos
nos fecit.

Dominica octaua.
Sermo. CXXII.

Attendite a fal

a ſis pphetis q̃ veniũt ad vos i ve
ſtimẽtis ouiũ ⁊c̃. a fructibꝫ eoꝝ
cognoſcetis eos. Matth. vij. B In li.
de ſimilitudinibꝫ rerꝫ legiť ꝙ eruca habꝫ multas
pprietates. Primo eſt vermis nociuꝰ. Secũ
do ingenioſus. Tercio maculoſus. Quarto
monſtruoſus. Moraliter p erucam intellige
hereticũ ſeu ypocritã. Iſido. Eruca ab erodẽ/
do dicta eſt. q2 nocet frondibꝫ folijs ⁊ oleribꝫ.
deſtruit eni ea. ⁊ ſic heretici ⁊ ypocrite deſtruũt
q̃ eccl'ia ſancta plantauit. Sꝫ ortulanꝰ de/
bet ferro deponere. ⁊ ſic dñi tpales. xxiij. q. iij.
precande. Scd̃o eruca eſt vermis ingenioſus
ad ſe ↄſeruandũ. nã dicit Pliniꝰ. Eruca i
extremitatibꝫ arboꝝ ↄſumptis folijs ⁊ fructi/
bus de ſuis viſceribꝫ texit telas more aranea/
rum qbus ſe p totã hiemẽ inuoluit ⁊ cuſtodit: ⁊
ibi peſtiferũ ſemẽ ſuũ locat et oua. i. hereticus
ſuam ſectã et malũ affectũ. ex quibꝫ multa ori/
untur mala. Vñ. q. Thi. iij. Erũt hoĩes veri
tati reſiſtẽtes quẽadmodũ iamnes ⁊ mãbres
reſtiterũt moyſi. qui fuerũt magi pharaonis.
i. d eſt diaboli. xi. q. iij. oĩs excõicatꝰ. Tercio eſt
maculoſus. i. plenꝰ putredine pctõꝝ. ⁊ ſic he/
retici. ij. Thim. iij. Scito q2 in nouiſſimis di
ebus inſtabũt tpa piculoſa. et erũt hoĩes: ſcꝫ
corrupti mente reprobi circa fidẽ ſeipos amã
tes: cupidi elati ſupbi blaſphemi ſceleſti ingr̃/
ti ſine pace ⁊c̃. et inſipiẽtia eoꝝ erit manifeſta
omnibꝫ. Quarto eſt vermis mõſtruoſus in
tranſformãdo ſe. nã in volatile ſe trãſformat.
ſumit alas et volat in aera. et vocať ſm Iſi/
do. papilio. ex papilionũ ſtercoribꝫ eruce iterũ
generanť. et ſic heretici pmo reptant. i. ſe hũili
ant. Eccl'i. xix. Eſt qui nequiter ſe hũiliat. De
inde volant. i. dignitates appetũt. ⁊ ſic ex eoꝝ
ſtercore. i. tpali glia. q2 glia viri ſtercus ⁊ ver
mis eſt. i. Mach. ij. iterũ generanť eruce. i. he
retici: q2 pncipatus virũ oñdit Gre. in mora.
Habent heretici hoc ppriũ ꝙ in eo gradu in
quo de eccl'ia exeũt diu ſtare nõ pñt: ſed ad de/
teriora q̃tidie ruunt. ⁊. xij. moral'. dicit. Here/
tici et ypocrite nullũ dicũt timorẽ habere dñi
cũ quẽ ad ſue ↄfeſſiõis ſtulticiã pñt trahe
re. Idcirco a fructibꝫ eorũ cognoſcetis ⁊c̃. A/
d thema. a. dicũt naturales ꝙ cignus hꝫ plu
mã candidiſſimã exteriꝰ in colore: ſed ſub plu
mis albis habet carnẽ nigram. Spũaliter. ſic
heretici ⁊ ypocrite exteriꝰ ptendũt ſimplici/
tatẽ et humilitatẽ. interiꝰ vero abundãt iniq/
tate. Eccl'i. xix. Eſt qui nequiter ſe humiliat et
interiora eiꝰ ſunt plena dolo. De q̃bus aplus
ij. Thimo. iij. Habentes ſpeciẽ quidẽ pietat̃
virtutem aũt eiꝰ abnegãtes. Iõ de eis dicit ſal/
uator Mat. xxiij. Ve vobis q̃ ſiles eſt̃ ſepul
cris dealbatis q̃ a foris apparent hoĩbus pul
cra ⁊c̃. Ve vobis q̃ mũdatis qd̃ deforis eſt ca
licis ⁊ parapſidis. intꝰ aũt pleni eſtis rapina
et imũdicia. Hec eſt eoꝝ ↄditio vt oĩa opa fa
ciant vt videanť. De q̃ Aug. in ſmone domi
ni de monte. ypocrita iuſtꝰ eſſe nõ q̃rit ſꝫ tan/
tũ videri cupit. Bern̄. Viſio ypocritaꝝ eſt vi
ſio fantaſmatũ qd̃ apparet et nõ eſt. Iõ Iſa.
ix. Omnis ypocrita nequã. Iõ Lu. xij. Atten/
dite a fermento phariſeoꝝ: qd̃ eſt ypocriſis.
nã. i. Coꝝ. v. Modicũ fermentũ ⁊c̃. Sic eo/
rũ ↄuerſatio corrumpit bonos. de quo. lxxxiij.
di. nemo. Nemo quippe nocet ĩ eccl'ia dei am
plius q̃ꝫ qui pu̾erſe agens nomẽ vel ordinem
ſanctitatis ⁊ ſacerdotis hꝫ. iõ attendite. C
In ſumma euang. duo innuunť. Primo fal/
ſitatis noticia q̃ eſt intuẽda. ibi. attẽdite. Se/
cũdo pena pu̾erſitatis. q̃ eſt eis dãda. i. ibi. oĩs
arbor. De pmo dicit attendite. addit eccl'ſia.
In illo tpe. ſ. cũ dixit. arta eſt via ⁊c̃. ⁊ pau. ⁊c̃.
Et rõ eſt error veritatis doctrine ⁊ vite. Boe
cius. iij. de ↄſolatu phĩe. Omnis mortaliũ cu
ra q̃uis diuerſo calle incedit. ad vnũ tñ beati
tudinis finẽ niť puenire. Et licet natural'r in
clinatio adducit. tñ variꝰ error abducit. iõ at
tendite. Criſ. Magna v̾tus boni malos co
gnoſcere. firma cautela ſalutis eſt ſcire qd̃ fu/
gias. Philoſophus. Malũ nõ cauetur niſi co
gnitũ. ideo attendite a falſis pphetis. Nota
falſarij ſunt multiplices. alij lraꝝ. alij mone
tarũ ⁊c̃. Primi falſarij lraꝝ regaliũ ſunt here/
tici qui falſificãt ſacrã ſcripturaꝫ lras ſummi
regis chriſti. q̃ eas p q̃nqꝫ ſigilla. i. q̃nqꝫ vul/
nera ↄfirmauit. xxiij. q. iij. hereſis. Qui ſacrã
ſcripturã aliter intelligit q̃ꝫ ſenſus ſpũſſancti
efflagitat eſt hereticus. Sic ipi dicẽtes nihil
debere ſeruari aliud q̃ꝫ qd̃ chriſtꝰ inſtituit. nõ
attendẽtes illud Ioh. xvi. Adhuc multa ha/
beo vob dicere: ſed non poteſtis portare mo/
do. ſed cũ venerit ſpũs veritat̃ ⁊c̃. et Ioh. vi.
Chriſtus mlta fecit ⁊ docuit que nõ ſunt ſcri
pta in libro hoc. Iõ. i. Ioh. iiij. Nolite omni
ſpiritui credere. ſꝫ pbate ſpiritus ſi ex deo ſint
Iob. xiij. Prius vos oñdẽs fabricatores mẽ
dacij et cultores pu̾erſoꝝ dogmatuꝫ. Vñ. xx/
iiij. q. i. q̃ dignior. dicit Amb. Hereticoꝝ cõ/
ſortia ſunt a catholicis fugiẽda. Et ſile habeť
ij. Ioh. vnico. ca. Si q̃s venit ad vos et hãc

doctrinã nõ affert nolite eũ recipe in domum
nec aue ei dixeritis. q̃ enĩ dicit illi aue cõmu/
nicat opib9 ei9 malignis. Hoc fecerat ſanctus
Johãnes: qui noluit in balneo manere vbi e/
rant heretici Ebion Corinthus ⁊ Marchi/
on. i. Thimo. vi. Prophanas vocũ nouita
tes deuita. Scdi ſunt falſificatores clauiũ ec/
cleſie di. nõ poſſe ligare ⁊ ſoluere niſi illos qui
vitã aploꝝ ſequunt̃. h̃ eſt falſum. Luc. xi. Ve
vobis legiſperitis q̃ tuliſtis clauẽ ſcientie ipſi
nõ introiſtis: ⁊ eos qui introibant ꝓhibuiſtis.
Nã hr̃e ptãtem nõ gr̃a gratũ faciẽs eſt ſ3 gra/
tis data. i. Pe. ij. Subiecti eſtote ⁊c. non tm̃
bonis ⁊ modeſtis: ſed etiã diſcolis. Mat. xxiij
Quecũq3 dixerint vobis facite. vñ de hereti.
ca. dubius. Dubius in fide infidelis eſt. nec
eis oĩno credendũ eſt qui fidẽ veritatis igno/
rant. Tercij falſarij monetarũ. moneta dei ſũt
virtutes ⁊ opa bona. falſarij eoꝝ ſunt ypocri/
te: qui ieiunia orões elemoſynas falſo modo
faciũt. q2 in his nõ intendũt honorẽ dei ſ3 fa/
uorem ppli. De quib9 Mat. xxiij. oĩa opa
faciunt ⁊c. Idcirco a deo premiũ nõ habebũt
Matth. vi. Amen dico vob. receperũt mer/
cedem ſuã. Quarti ſunt falſarij iudicium dei
falſificantes. qd̃ cõmiſit ſacerdotib9 dicẽtes
nõ debere ↄfiteri ↄfeſſione ſacramẽtali. ſed tm̃
ſpũali: qd̃ falſum eſt. Aug. Cur dixit ieſus. q̃
rũ remiſeritis pctã remittunt̃ eis. et cur dixit
Mat. xvi. Quodcũq3 ſolueris ſup terra3 ⁊c.
Dicit Boecius. Si opus medicãtis expectas
oportet vt vuln9 detegas. ⁊ loquit̃ de ↄfeſſiõe.
⁊ Ambro. li. de paradiſo. Nemo poterit iuſti
ficari niſi antea fuerit ↄfeſſus ſacerdoti. ⁊ h̃ ſi
copiã ſacerdotũ habuerit. Ideo dicit Aug9.
Agite pñiam qual' agit̃ in eccl'ia. nemo dicat
ꝙ apud ſe pñiam agat. Nã dicit ſctũs Tho.
in. iiij. di. xiij. In ↄfeſſione gratiã quis ↄſeq̃/
tur ſi obex nõ opponitur. Nã ſm̃ Scotum.
Abſolutio ꝓficit ad augmentũ gratie. De oĩ/
bus talib9 falſificatorib9 põt dici. attendite a
falſis prophetis D Sed di. quare ſunt
cauendi. Rñdetur triplici de cauſa. primo q2
ſunt ſimulatores. ſcdo raptores. tercio ꝑſecu/
tores. Primo ſunt ſimulatores. q2 veniũt in
veſtimẽtis ouiũ. ſ. ſub ſpecie religiõis ⁊ orna
ta eloquentia. pſ. liiij. Molliti ſunt ſmones
eius ſup oleũ. ⁊ ipi ſunt iacula corda innocen
tiũ vulnerantia. Unde ad Ro. xvi. Per dul/
ces ſermones ⁊ benedictiões ſeducũt corda in
nocentũ. nã populis adulatorie loquuntur ⁊
eos letificant. Iſa. iij. Popule me9 q̃ te beatũ
dicũt ipi te decipiũt. nã nõ ꝓpinatur venenũ
niſi melle fuerit mixtũ. quales ſunt ipi. de qui
bus. ij. Thimo. iij. Speciẽ pietatis habentes
virtutẽ aũt ei9 abnegantes. fingũt manſuetudi
nẽ: humilitatẽ: pietatẽ ⁊ ptendũt deceptiones.
ſicut auis colũba vl' alia q̃ ad deceptionẽ in/
ſtructa aliaꝝ auiũ q̃ ſe ſociat aliqs. ⁊ ad rethe
eas adducit. ⁊ ꝑma intrat rethe aucupis cũ ſe
cũ eis inuolui ꝑmittit. ſicut latrones ſe ſociãt
ꝑegrinis. Idcirco nõ attende veſtimẽtũ ouiũ
id eſt bona v̾ba ⁊ griſea veſtimẽta. ſed dicatur
pſ. cxl. Oleum pctõris nõ impinguet caput
meũ. i. v̾ba linita nõ intrent rõem. Scdo at/
tendite. q2 ſunt inimici ⁊ ꝑſecutores. q2 interi9
ſecus ſunt lupi rapaces. q2 rapiũt veritatẽ ab
intellectu. charitatẽ ab affectu. q. d. nõ curate
exteriorẽ ↄuerſationẽ: ſed attẽdite interiorẽ in
tentionẽ. Nã eſt ꝓuerbiũ. Lupus mutat pi/
lũ: ſed nõ viciũ. ⁊ ſic ipi heretici v̾ba ſ3 nõ opa.
De his lupis Act. xx. Ego ſcio qm̃ intrabũt
poſt diſceſſionẽ meã lupi rapaces in vos non
parcẽtes gregi. E Nota heretici dicunt
lupi. Primo q2 lup9 obſeruat paſtoꝝ dormi
tionẽ Mat. xiij. Cũ dormirẽt hoies venit ini/
micus ei9 ⁊ ſupſeminauit zizania. Aug. q ponitur in cano. xxiiij. q. iij. iõ diuina. Iõ diuia
ꝓuidentia mltos diuerſi erroris hereticos eſſe
ſe ꝑmittit: vt cũ interrogant nos ea q̃ neſcim9
ſic diſcutiam9 pigriciã ⁊ diuinas ſcripturas ca
piam9. Iõ. i. Cor. xi. Oportet hereſes eſſe vt
q̃ ꝓbati ſunt manifeſti fiãt. iõ bon9 platus de
bet eſſe vt colũba q̃ ſedet ad fluenta ⁊ ſpeculat̃
ouiũ rapaciũ aduentũ. Scdo q2 lupus intẽ
dit gregis diſperſionẽ. Joh. x. Lupus rapit ⁊
diſpergit oues. ⁊ ſic heretici ab vnitate eccle
Vñ Gre. xij. moral. Heretici ⁊ ypocrite nul/
lũ dicũt hr̃e timorẽ dñi niſi cũ quẽ ad ſue ꝑſuaſ
ſionis ſtulticiã pñt trahere. ⁊ Ezech. xxij. Lu
pi in medio ei9 rapiẽtes predã. Tercio lupus
ouẽ lacerat ad interfectionem. Sophon. iij.
Iudices ei9 lupi veſpere nõ relinq̃bant in ma
ne. q2 oues occidũt i nocte. ⁊ ſic heretici. Quar
to ↄtra celũ facit vlulatũ. ⁊ ſic heretici contra
celeſtes. q2 heretici dicũt religioſos a diabolo
introductos: ⁊ faciũt vt fures lumẽ extinguẽ
tes. Mat. v. Vos eſtis lux mũdi. Iõ tercio
fugiendi ſunt q2 raptores. cũ dicit. lupi rapa
ces. rapiũt enĩ primo ſcripture veritatẽ ab in
tellectu. Job. xiij. Pri9 oſtendens vos fabri/
catores mẽdacij. ⁊. i. Thimo. vi. Si quis ali
ter docet et nõ acquieſcit ſanis ſmonibus ⁊c.
ſupbus eſt nihil ſciens: ſed languens circa q̃/
ſtiones ⁊ pugnas verboꝝ. ad Gal. i. Sed li
cet nos aut angelus de celo euangeliſet vobis

pterq̄ʒ qꝺ euāgeliſauim⁹ vobis anathema ſit
Sc̄ꝺo homini ſalutē:q2 fidē Mar.vl. Qui
nō crediderit ⁊c̄. Tercio creatori gl'iam impe
dientes dei fructū. Ideo cōparant vipere. q2 vipe
ra curuata gradit. ⁊ ſic ipi hūiliando. Proū.
xxvi. Cū ſubmiſerit vocē ſuā ne credideris ei.
q̄m ſeptē neq̄cie ſunt in corde ill'⁹. Sc̄ꝺo vi
pera terrā comedit. ⁊ ſic ipi terrena q̄runt. ps.
lxxi. Inimici ei⁹ terrā lingent. Tercio vipera
cū difficultate parit. ⁊ ſic hereticus opa bona.
Lu.iij. Genimina viperaꝝ q̄s oñdit vob fu/
gere a ventura ira. F Quo aūt ſunt co/
gnoſcendi ſubdit. a fructibꝫ eoꝝ cognoſcetis
eos. i. opibus. Sed di. q̄ ſunt illa. Rn̄det p2
mo: q̄ detrahūt bonis vt ipi videant meliores.
⁊ bona facta bonoꝝ in peius interp̄tant. alios
maculant vt ipi mūdiores appareāt. alios ac
cuſant vt ſe excuſent. de q̄bus Bern. Morda
ces vt canes. doloſi vt vulpes. ſuperbi vt leo/
nes. Io Lu.xij. Attendite a fermēto phariſe/
oꝝ: qꝺ eſt ypocriſis. glo. Sicut fermentū fa/
cit eleuare paſtā. ⁊ ſic ypocriſis animū. de pe.
di.i. taciturnitas. vbi autem ſupbia regnat vl'
ypocriſis: hūilitas locū habere nō pōt. Ideo
q̄n audis vl' vides vnū in habitu ſpūali q̄ de/
trahit p̄ximis ⁊ libenter audit mala de eis ſci/
as ypocritā Sc̄ꝺm ſignū. alioꝝ peccata iudi
cant grauia ⁊ ꝓpria leuia: alios rephendūt et
ſeipos nō emendant. ꝯtra quos Lu.vi. quid
vides feſtucā ⁊c̄. Ideo Bern. ypocrite volūt
eſſe ſine autoritate iudices. ſine viſu teſtes. ꝓ
ſtrēo falſi accuſatores. Terciū ſignū q2 ſūt ipa
tientes. q2 pro vno v̄bo cōmouent. ⁊ hoc ex ſu
perbia oritur. Hiero. Qui laudē non appetit
ꝯtumeliā nō ſentit. Grego. Qualis vnuſq̄ſ/
q3 apud ſe lateat: illata ꝯtumelia ꝓbat. ⁊ tales
nō ſunt veri religioſi: ſed ypocrite. q2 nihil vo
lunt pati ꝓpter deū. Bern. ypocrite volūt eſſe
humiles ſine deſpectu. pauperes ſine defectu
Quartū ſignū dicūt de ſe vilia: ſʒ ab alijs no/
lūt audire. Dicūt enī: ego ſum peccator mal⁹.
ſed ſi eis alij dicūt: ꝯtradicūt. ⁊ hoc ē ſignū ſu
perbie. Grego. in moral'. Superbie viciū eſt
vt qꝺ de ſe fateri vnuſquiſq3 ſponte dignat h
ſibi dici ab alijs dedignatur. Econtra Bern.
Vere humilis vult vilis reputari: nō humi/
lis predicari. Exemplū de incluſa. Attendite
quare ypocrite ſunt fugiendi. Primo q2 ſunt
ſymee diaboli. ſc̄ꝺo ſunt nequā. tercio nō vide
bunt faciē dei. Primo q2 tales ſunt ſymee dia
boli. q2 qꝺ alij faciūt ad ſalutē ex deuotiōe: ipſi
faciūt ad dānationē eoꝝ. Exemplū de ſymea
diuitis: que vidit ſutorē choriū ſcindentē ꝓ
calceis. illo recedēte fecit ſimiliter ⁊ annihila/
uit. ⁊ h fecit multotiens. paup ſutor ꝯqueſt⁹
eſt diuiti. ſed diues nō curauit. tunc ſutor ce/
pit nouaculā ⁊ raſit barbam. illo abeunte ſy/
mea fecit ſili': et ſe occidit. et ſic ypocrita. Vnꝺ
Aug⁹. de cōmuni vita clericoꝝ. ypocrita eſt
mortu⁹: licet viuit corꝑaliter. mortuus tn̄ eſt
ſpūaliter. Sc̄ꝺo attendite ab eis. q2 ſunt veri
nequā. Iſa.ix. Omis ypocrita nequā. Ideo
Aug⁹. et ponit. lxxxiij. di. nemo. Nemo quip
pe nocet i eccl'ia dei ampli⁹ q̄ʒ qui puerſe agēs
nomen vel ordinē ſanctitatis ⁊ ſacerdotis ha
bet. et ſic iſti. Tercio attendite. q2 nō videbūt
faciem dei nec ꝑuenient ad deū. Job.xiij. Nō
veniet in ꝯſpectu dei omis ypocrita. nec mirū
q2 deus nō eſt in ꝯſpectu eius. q2 omīa opera
facit vt videat ab hoībꝫ. Nā hoc eſt vnum
qꝺ maxime placet deo. videlic3 vt ſit intentio
cordis ad deū. Iuxta illud Ps.xxxi. Firma/
bo ſup te oculos meos. glo. Nō auferam ocu
los meos a te. q2 ſemp leuas oc'los cordis tui
ad me. Ideo Matth.xxiij. Ve vobis q̄ clau
ditis regnū celoꝝ ⁊c̄. Aug. Simulata equi/
tas eſt duplex iniquitas. Hiero. Dupliciter
damnant ypocrite ꝓ occulta iniquitate ⁊ aper
ta ſimulatione. G Dixi ſc̄ꝺo ſubiungit
pena ꝑuerſitatis que eſt danda eis. ibi. omis
arbor que nō facit ⁊c̄. Vnꝺ triplices ſunt arbo
res: ſc3 ſilueſtres: campeſtres ⁊ ortenſes. Pri
me ſilueſtres habent ſolū folia. ſed nō fruct⁹. ⁊
ſic aliqui tm̄ bona verba. de quibꝫ. i. Cor.iiij.
Nō in ſermone eſt regnū dei: ſed in virtute. i.
Joh.iij. Nō diligam⁹ verbo ſed ope ⁊ verita/
te. Sc̄ꝺe arbores ſunt campeſtres: q̄ hn̄t flo/
res ⁊ folia: ſed nō bonos fruct⁹. ⁊ ſic aliqui ha
bent voluntatē bonā: ſed nō opa. Ambro. i li.
de offi. ⁊ habet. lxxxvi. di. nō ſatis. Non ſatis ē
bene velle niſi aſſit benefacere. Grego. Nō ſa/
tis eſt mala nō agere: niſi quiſq3 ſtudeat bonis
opibus inſudare. Tercie ſunt arbores ortēſes
ille habent flores ⁊ fructus. ſic homo chriſtia
nus debet hr̄e fructus bonoꝝ operum. Lu.vi.
Bonus hō de bono theſauro cordis ſui ꝓfert
bonū. de quo dicit hic. omis arbor bona fruct⁹
bonos facit. H Pro quo ſciendū bona
arbor debet in ſe multa hr̄e: ſiue cognoſcit mul
tis modis. ⁊ ſic bon⁹ homo. Primo ad bonā
arborē requirit radicis integritas. ſic ad bonū
hoīem intentionis veritas. q2 dicit ad Heb.
iiij. Diſcretor cogitationū ⁊ intentionum cor
dis eſt de⁹. Nam ſm̄ Grego. Intentio impo
nit nomē opi nr̄o. Et merito cōpatur radici.
q2 ſicut radix occultat. ſic intentio hoībus eſt

occulta. deo nota. de hac radice Ro. xi. Si ra/
dix ſancta ⁊ rami. eo ꝙ dicit Bernar. Inten/
tio praua viciat bona opa. Nã deus nõ reſpi/
cit qñtum ſed ex quãto. ideo ſi bona agis nõ
pro trãſitorijs ſed ꝓ eternis age. Scdo ad bo
nam arborẽ requirit̃ radicalis humiditas. id
eſt dei grã. Nam ſicut arbor ſine humiditate
fructificare nõ poteſt. Job. viij. Nũquid vi/
rere poteſt ſcirpus abſqꝫ humore. aut creſcere
carectũ ſine aqua. q. d. nõ. ſic nec homo põt
ferre fructũ boni opis ſine dei grã. Aug. Do/
minis bona ſunt ex dei grã Joh. xv. Sine me
nihil poteſtis facere. ſ. meritorie. Grego. ſuper
eodẽ. Neqꝫ ĩ veterĩ neqꝫ ĩ nouo teſtamẽto pla
cuerũt hoĩes ſine grã dñi. ⁊ pſ. cxlij. Aĩa mea
ſicut terra ſine aqua tibi. idcirco hũiditas di/
uine gratie requirit̃ ad ſinglã opa meritoria.
Ricar. li. iij. ca. vlti. Sine grã cooperante nec
ſufficim⁹ ad veritatis cognitionẽ. nec ad vir/
tutis amorẽ. nec ad boni opationem.

Tercio ad bonã arborẽ requirit̃ oĩm ramorũ
fertilitas. ſic ꝙ nõ in vno ſolo ramo ſed in om
nib⁹ ferat bonos fruct⁹. ſic homo in oĩb⁹ mẽ/
bris debꝫ fructificare bona opa Coloſ. i. Deo
ꝑ oĩa placentes in oĩ ope bono fructificã/
tes. ſ. ꝙ homo in corde deũ diligat. iuxta illud
Mat. xxij. Diliges dñm deũ tuũ ⁊c. Item vt
ore deũ laudet. dicẽdo cũ pſ. l. Et os meũ an/
nunciabit laudẽ tuã. Nã dicit Gre. in omel.
Nõ eſt pfectus in ope cui ↄtradicit prauitas
lingue. Itẽ in manib⁹ elemoſynaꝫ paupi ero/
gare debet. Prouer. xxi. Man⁹ ſuas aperuit
inopi ⁊ palmas ſuas extendit ad paupem. qꝛ
di. Grego. Non eſt ſermo laudabil' q̃ hoc qđ
loquit̃ ore nõ oñdit ope. Itẽ auribꝫ debet ṽbũ
dei audire. Prouerb. i. Audi fili diſciplinã
pr̃is tui. Nã ſicut de⁹ totũ hoĩeꝫ creauit. ⁊ nõ
eſt mẽbrũ qđ nõ habeat a deo. ſic cũ oĩb⁹ mem
bris debet ſeruire deo. pſ. cij. Benedic aĩa mea
dño. ⁊ oĩa que intra me ſunt nomini ſctõ ei⁹.
Ex quo habet̃ ꝙ nõ in vno mẽbro: ſꝫ in oĩb⁹
debem⁹ ferre fructũ boni opis. Quarto ad bo/
nã arborẽ reqr̃itur fructuũ depſſibilitas. ſcꝫ de
quãto arbor plus fert fruct⁹: de tanto declinat̃
plus ad terrã. ſic et homo de q̃nto plura facit
de tanto debꝫ ſe hũiliare. Lu. xvij. Cũ feceritis
oĩa q̃ pcepta ſunt vob: dicite: ſerui inutiles
ſum⁹. de quo Caſſiodo. ſup pſ. lxxij. Humi/
les iugiter deũ laudãt. ſemp ſe accuſant: intel/
ligentes bonũ eſſe alienũ. ꝓpriũ vero malũ. de
talib⁹ dicit Fulgenti⁹. Alij ↄtemplant̃ diui/
nitatẽ q̃ ſe deijciũt ꝑ humilitatẽ. Quĩto ad bo
nã arborẽ florũ odoroſitas requirit̃. ſic ad bo/
nũ hoĩem volũtas bona ⁊ deuotio odorifera.
Juxta illud. ij. Corinth. ij. Bonus chriſti o/
dor ſumus. ſ. ꝑ bonã voluntatẽ. De q̃ Ambꝛ li
bro. cur de⁹ hõ. Volũtas bona eſt q̃ deo ſubie
cta eſt. ⁊ h̃ eſt qñ hõ vult illud qđ deus vult.
Nã dicit Criſ. Sicut op⁹ ſine volũtate pec/
catũ nõ facit. ita iuſticia ope nõ ↄſummat̃ ni
ſi volũtas affuerit. Sexto ad bonã arborẽ re/
quirit̃ florꝫ delectabilitas. ſic ad bonũ homineꝫ
verborũ vtilitas. Jſido. Sit ſermo tuus ire
prehenſibilis: ⁊ audientib⁹ vtilis. Sed heu
aliqui hñt folia pungitiua. vt cardo. i. ṽba de
tractoria. De q̃b⁹ Hiere. ix. Sagitta vulne/
rans lingua eorꝫ. Aliq̃ habent folia fetida: vt
ſambuc⁹. i. ṽba luxurioſa. de q̃bus Ephe. v.
Fornicatio ⁊ omnis immũdicia aut auaricia
nec noĩet̃ in vob. Criſ. ſup Mat. Cũ audie/
ris hoĩem loquentẽ male: multo ampliorẽ e/
ſtimes nequiciã q̃ꝫ ṽba demonſtrãt. nã qđ e
teri⁹ dr̃ ex ſupeffluentia ei⁹ eſt quod intus eſt
Mat. xij. Ex abũdantia cordis os loquitur
Jo. i. Pe. iiij. Si q̃s loquit̃ q̃ſi ſmones dei.
Septimo ad bonã arborẽ reqr̃it̃ fructuũ ſua
uitas. ſic ad bonũ hoĩem operꝫ charitas. Jux
ta illud. i. Corinth. vi. Oĩa opa vr̃a in cha
ritate fiant. Nã ſm Aug. fruſtra cetera oĩa ſũt
ſi charitas deſit. Et Hylari⁹. Fruſtra erit oĩs
opatio niſi aſſit dei dilectio. dicit nãqꝫ Bern.
Ubi eſt amor nõ eſt labor: ſed ſapor. non gra
uitas: ſed leuitas ⁊ ſuauitas.

De eadem dominica.
Sermo. CXXIII.

Omnis arbor

que nõ facit fructũ bonũ exci
detur. ſcribit̃ vbi ſupra

In iſta ſcđa pte duo inuunt
tur. Primo pena reproborꝫ. ibi. oĩs arbor q̃
facit fructũ bonũ. Scđo ſubiũgit premium bo
norꝫ. ibi. q̃ facit volũtatẽ ⁊c. De pmo dicit oĩs
arbor q̃ nõ facit fructũ bonũ. i. oĩs peccator hõ
excidet multiſ modis. Primo ꝑ mortẽ pñti
vita. ⁊ figurat Mat. xxi. Jeſus vidit arboreꝫ
fici ⁊ nihil inuenit in ea niſi folia tñ ⁊ maledi
xit ei: ⁊ ↄtinuo areſacta eſt. Sic hõ peccãtor. iux
ta illud pſ. liiij. Viri ſanguinũ ⁊ do. nõ dimi
diabũt dies ſuos. Scđo excidet a tꝑalib⁹ cõ
ſolatiõib⁹. ſ. a diuicijs ⁊ a glia. pſ. xlviij. Cuꝫ
interierit nõ ſumet oĩa neqꝫ deſcẽdet cũ eo glo
ria ei⁹. iuxta illud Sap. xi. Per q̃ q̃s peccat
ꝑ hec ⁊ torquet̃. ſ. ꝑ hec trãſitoria q̃ nimium a
mabat. Ariſto. Separi ab amicis miſerabile

le eſt: ⁊ a delectatiõibꝫ ꝯſuetis. Tercia ſeparatio
vl' excisio eſt amarior. ſ. a ꝯſortio bꝛõꝝ. Mat.
xiij. Exibũt angli ⁊c. ⁊ Matt. xxv. Separabit
eos ab inuicẽ ſicut paſtoꝛ ſepat oues ab hedis.
Quarta excisio eſt amariſſima a ſpe miſericoꝛ/
die grẽ ⁊ ſalutiſ. Prouer. x. Spes impioꝝ pi/
bit: ſic ꝙ amplꝰ nũqꝫ pñt de gra ſparc. etiã ſi
beata ṽgo ⁊ oẽs ſancti oꝛarẽt p vno dãnato.
⁊ h̃ pꝑter duas cãs. Pͥa q: ſunt extra ſtatuꝫ
grẽ ⁊ in ira dei Mat. xxij. Ligatis manibꝫ et
pedibꝫ ⁊c. in tenebras exterioꝛes. i. extra ſtatũ
miſericoꝛdie. Jõ Lu. xvi. inter nos ⁊ vos ma
gnũ chaos firmatũ eſt. Scḋa q: deꝰ ẽ eterna
veritas q̃ fortiſſimũ iuramentũ pſtitit ꝙ nun
qꝫ miſericoꝛdiã ꝯſequenꝰ in veteri ⁊ nouo te/
ſtamẽto. In veteri Uiere. xv. Si ſteterit moy
ſes ⁊ ſamuel corã me nõ eſt aĩa mea ad popu
lũ iſtũ. In nouo teſtamẽto Mat. v. Nõ exi/
es inde donec reddas nouiſſimũ quadrantẽ.
Quĩta pamariſſima eternalr ſepari a diuina
viſione. Criſ. Oẽs pene nõ pñt cõpari hu/
ic pene ꝙ dãnati nõ pñt faciẽ dei videre. cũ di
cetur eis illud Mat. xxv. Diſcedite a me ma
ledicti in ignẽ eternũ. L Jõ ſubdit i tex/
tu. nõ oĩs q̃ dicit mihi dñe dñe ⁊c. Super q̃
dicit Auge. Audite deſides. audite negligen
tes. audite inutiles q̃ ſic ſperatꝭ ꝙ in h̃ ſaluari
poſſitis ꝙ chꝛiſtiani appellamini ⁊ chꝛiſtia/
noꝝ opa nõ facitꝭ: dicitꝭ dñe dñe. ſ. cogitatiõe
⁊ locutiõe ſꝫ nõ opatiõe. vl' ſic. dicitꝭ dñe dñe
ſpe ⁊ fide ſꝫ nõ charitate. h̃ ẽ charitatiua opa/
tione. Criſ. Qui nõ ꝯuerſaꝛ ſꝫm chꝛiſti ṽbuꝫ
nõ intrabit in regnũ celoꝝ. ſꝫ q̃ facit volũtatẽ
pr̃is mei h̃ intrabit ⁊c. Et h̃ eſt mẽbꝛũ ſcḋm i
q̃ dixi innuiꝛ premiũ bonoꝝ. nã q̃ faciũt vo/
luntatẽ pr̃is. pmiũ coꝝ q: intrabũt i regnũ ce
loꝝ. Pro q̃ ſciendũ merito debemꝰ facere vo/
luntatẽ pr̃is triplici de cã. Pͥo q: ipe fecit vo
luntatẽ nr̃ãm. ſ. redimẽdo nos p filiũ ſuũ Ro
ma. viij. Pꝛopꝛio filio ſuo nõ pepcit deꝰ Et h̃
fuit de volũtate nr̃a. q: deſiderauimꝰ Jſa. liij.
Deſiderauimꝰ eũ deſpectũ ⁊ nouiſſimũ viro/
rũ virũ doloꝝ ⁊ ſciẽtẽ infirmitatẽ. De h̃ deſi/
derio clamauit Jſa. lxiiij. Utinã dirũperes
celos ⁊ deſcẽderes. Silr pſ. cxliij. Emitte ma
nũ tuã de alto eripe me ⁊ libera me. Jpe exau
diuit deſideriũ noſtrũ: ⁊ factꝰ eſt p nob paup
humilis ⁊ doloꝛibꝫ plenꝰ. De paupertate habe
tur. ij. Coꝛinth. viij. Scitis eñi grãꝫ dñi nr̃i
ieſu xpi: qm̃ pꝑter vos egenꝰ factꝰ ẽ cũ eſſꝫ di/
ues. De ſua hũilitate hr̃ Phil. ij. Exinaniuit
ſemetipm ⁊c. Jtẽ de plenitudine doloꝝ Jſa. i.
A planta pedis vſqꝫ ad verticẽ nõ eſt in eo ſa/
nitas. Rõ Jſa. liij. q: vulneratꝰ eſt pꝑter ini/
q̃tates nr̃ãs. attritus eſt pꝑter ſcelera noſtra.
Scḋo q: adhuc hodie ipe facit voluntatem
noſtrã. ſ. pces noſtras exaudiendo. Johan. xvi
Petite ⁊ accipietis. vbi di. Aug. nõ hoꝛtareꝛ
vt peteremus niſi dare vellet ⁊ exaudire. et h̃
pmiſit Joh. ix. Si q̃s cultoꝛ dei eſt ⁊ volun/
tatem eiꝰ facit hunc exaudit. Tercio debemuſ
facere voluntatẽ ſuã. q: ipe faciet voluntatem
noſtrã. Pſ. cxliiij. Uoluntatẽ timentiũ ſe fa/
ciet ⁊ depꝛeca. eoꝝ exau. ſ. dando regnũ celoꝝ.
Luce. xij. Nolite timere puſillus grex. q: cõ/
placuit patri veſtro dare vobis regnũ. Jõ di
cit. Qui fecerit voluntatẽ patris mei ipe in/
trabit in regnũ celoꝝ. M Pro quo no
ta. p diuerſas vias legimꝰ ſanctos ad regnuꝫ
celoꝝ pueniſſe. in his verbis vna nob pponi
tur via. in qua oẽs vie ad regnũ celoꝝ ten/
dentes pleniſſime includunꝛ. q̃ eſt diuine vo
luntatis opatio. q̃nto eñi pfectius fecerimus
dei volũtatẽ. tãto veriꝰ tangimꝰ viã ad celeſtẽ
hereditatẽ. qḋ ꝯſiderans dauid oꝛauit dicẽs
pſ. cxlij. Doce me facere volũtatẽ tuã. q: deus
meus es tu. et Coloſ. i. Nõ ceſſamꝰ pro vob
oꝛantes ⁊ poſtulantes vt impleamini agniti
one volũtatis eiꝰ. nõ voluntatꝭ pꝑrie quã de/
ſcribit. Bern. in ſermone de naaman. Uolun
tas pꝑꝛia eſt q̃ nõ eſt cõis deo et hoibꝫ: ſꝫ nr̃a
tm̃. q̃ñqḋ volumꝰ nõ ad honoꝛem dei. nõ ad
vtilitatẽ pꝛoximi. ſꝫ ꝙ ſolũ ſatiſfaciamꝰ pꝑꝛijs
motibꝫ anĩoꝝ. Cui recte cõtrariaꝛ charitas q̃
nõ q̃rit q̃ ſua ſunt ſꝫ alioꝝ. Jdeo Eccli. xviij.
Poſt ꝯcupiſcentias tuas nõ eas ⁊ a volunta
te tua auertere. Oſee. x. Confundeꝛ iſrl' in vo/
luntate ſua. Nã pꝑꝛiã voluntatẽ ſequuntur
duo mala. Pͥmo malum culpe. videlicet ꝙ
oĩa bona ex volũtate pꝑꝛia facta licet per ſe
de genere boni ſunt. ſimpliciter ſunt nõ bona
Jſa. lviij. In die ieiunij veſtri inueniꝛ volun
tas veſtra. ⁊ ſequiꝛ. nunq̃d tale eſt ieiunium
qḋ elegi. xv. q. i. nõ eſt. ex voluntate procedit
peccatũ. Aug. Nihil peccatũ niſi volũtariũ.
Secundũ malũ eſt malũ pene. hoc eſt dãna/
tio pꝛtrahens ad infernuꝫ. Bern. Quid odit
deus aut q̃d punit niſi pꝑꝛiaꝫ volũtatẽ. ceſſet
ergo pꝑꝛia voluntas et infernꝰ nõ erit. Anſ.
in li. de ſilitudinibꝫ Sicut volũtas dei eſt oꝛi
go oĩs boni. ſic pꝑꝛia volũtas eſt oꝛigo oĩs
mali. N Jdcirco bonũ eſt abrenũciare
volũtati pꝑꝛie ⁊ ſe ſubijcere obediẽtie. Pͥo
iõ. q: p abnegationẽ pꝑꝛie volũtatis vicium
fugaꝛ ⁊ ṽtus cuſtoditur. Bern. vbi nõ timeꝛ
rephenſoꝛ: ſecurꝰ accedit tẽptatoꝛ et licentius

iniq̄tas ꝑpetrat̃. Scd̃o p eā meritū augmen
tatur nō ſolū q̄ ad actū: ſꝫ etiā q̄ ad ꝑtātē. qꝛ
de cetero nō pt aliud facere. nā dedit dn̄o deo
radicē qui ꝓprie volūtati renūciauit. vt dicit
Anſ. Qui dat arborē cū fructib⁹ plus dat q̄ꝫ
q̄ ſolū fruct⁹. Sic q̄ ꝓprie volūtati renunciat
ſuū liberū arbitriū ꝓpter deū frangit: ⁊ q̄ mai⁹
meritū habebit. Dicit enī Anſ. tal' nō priuat̃
mercede: ſꝫ ꝯtinue ad bona ꝑperat. licet faciat
ex neceſſitate De q̄ Aug. Felix neceſſitas q̄ ad
meliora cōpellit. ⁊ ſubdit. Nō te peniteat: im
mo gaudere debes tibi nō licere qđ cū detrimē
to licuiſſet. Tercio p abrenunciationē ꝓprie
voluntatꝭ victoria in temptatiōib⁹ dat̃. Aug.
ſup pſ. cxxxi. Uotū vouit deo iacob di. Qui
te hortat̃ vt voueas ipſe te adiuuet vt impleaſ
⁊ temptationē vincas. ij. Pe. ij. Nouit de⁹ pi
os de temptatiōe eripe. Quarto facit mai⁹ bo
num ⁊ min⁹ bonū paria. vt ſi ꝓponeres facere
maius bonū abrenūcians ꝓprie volūtati ad
iuſſum illi⁹ cui debes eſſe obediens: h̄ eēt plus
meritoriū. Aug. Melior ē vna obediencia q̄ꝫ
oēs ꝟtutes. i. oīm ꝟtutū opa. ꝯtra obediētiā
ſunt vicia. Quito culpa ⁊ pena remittit̃. Un̄
ſctūs Tho. ij. ij. q. clxxxix. dicit: q̄ p ingreſſuꝫ
religiōis ꝯſequit̃ q̄s remiſſionē oīm pctōꝝ.
Si enī aliq̄b⁹ elemoſynis fact', hō ſatis pt fa
cere p pctis ſuiſ. ſm̄ illud Dan̄. iiij. Pcta tua
elemoſynis redime. multo mag' in ſatiſfactio
ne p oībus pctis ſufficit q̄ aliq̄s ſe totalr̄ diui
nis obſequijs mācipet abrenūciando ꝓp̄e vo
luntati. nā dando ꝓpriā voluntatē apl̄i⁹ dat
q̄ꝫ ſubam terre. ¶ Sꝫ di. ego facerē vo
luntatē dei: ſed neſcio in q̄ ꝯſiſtit: ⁊ q̄ ſit dei vo
luntas. Rn̄det̃. dei volūtas eſt ml'tiplex. Pri
ma vt verā fidē teneam⁹ Joh. vi. Hec ē volū
tas pr̄is mei q̄ miſit me: vt oīs q̄ videt filiū et
credit in eū habeat vitā eternā. Heb. xi. Im
poſſibile eſt ſine fide ⁊c̃. Grego. Nō ꝟtutib⁹
ad fidē ꝑuenit̃: ſed fide ad ꝟtutes ꝑtingit̃ Au
g⁹. ⁊ ponit̃. xxiiij. q. i. vbi ſana. Ubi ſana fides
nō eſt nō pt eſſe iuſticia. Scđa vt vere penite
amus. Ezech. xviij. Nunq̄d voluntatis mee
eſt mors impij. Nolo mortē pctōris ⁊c̃. pſ. v.
Nō de⁹ volens iniq̄tatē tu es. Jō in p̄ma ꝑdi
catione poſt ieiuniū Mat. iiij. dicit. Pn̄iam
agite ⁊c̃. ⁊ Lu. xiij. Niſi pn̄iam habueritiſ ⁊c̃
⁊ Prou. i. Uocaui et renuiſtis. Terciā vt mā
data impleam⁹. Deutero. vi. Audi iſrl' p̄cce
pta dn̄i ⁊c̃. ⁊ Matth. xix. Si vis ad vitā in
gredi ſerua mādata. iō Saul a regno expul
ſus eſt. qꝛ nō obediuit. i. Reg. xv. Nunq̄d de⁹
vult holocauſta. melior eſt enī obediencia q̄ꝫ

victima. idcirco rogamus. fiat voluntas tua.
Aug. Cur poſtulas qđ ꝑmiſit: ⁊ nō facis qđ
cōmiſit. Quarta vt mūdi maneam⁹. i. Theſ.
iiij. Hec eſt volūtas dei ſanctificatio veſtra ⁊c̃.
Nō enī vocauit vos de⁹ in imundiciā que eſt
impedimentū ſalutꝭ. Apoca. xxi. nihil coinq̄
natum ⁊c̃. Quīta vt miſericordiā exhibeam⁹.
ſcꝫ primo. Oſee. vi. Miſericordiā volo ⁊ nō
ſacrificiū. Sexta vt ardentē dilectionē habea
mus Lu. xij. Ignē veni mittere in terrā. ⁊ q̄d
volo niſi vt accendat̃. ¶ Q̄d hō attende
ei⁹ dilectionē. in creatiōe vltra omnē creaturā
nos dilexit. Un̄ vt homo dei dilectiōe inflam
met: ad h̄ valet meditatio beneficioꝝ dei pſ.
xxxviij. In meditatiōe mea exardeſcet ignis.
ſcꝫ dilectiōis. Beneficia aūt dei licet ſint infi
nita: tn̄ ꝯgnoſci pn̄t in trib⁹. Pīo in dignita
te creatiōis. qꝛ in h̄ oñdit q̄ nos plus dilexit
q̄ꝫ aliquā creaturā mundi. ⁊ h̄ in duob⁹. Pri
mo qꝛ fecit hoīeꝫ ad imaginē ⁊ ſilitudinē ſuā.
Gen. i. Faciam⁹ hoīem ⁊c̃. Scd̃o qꝛ eū oīm
creaturarū dn̄m cōſtituit. Gen. i. Dn̄amini
piſcib⁹ maris. pſ. viij. oīa ſubiecisti ⁊c̃. Scd̃o
in ope incarnatiōis hoīeꝫ pl⁹ dilexit q̄ꝫ ange
lū. ⁊ h̄ triplr̄. Pīo in honore. qꝛ hoīꝫ naturā
aſſumpſit nō angeloꝝ. ad Heb. ij. Nuſq̄ꝫ enī
angl'os app̄hendit. ſꝫ ſemen abrae. Scd̃o in
amore. qꝛ hoīem ꝓprio ſanguine redemit nō
angelos. i. Corinth. vi. Empti eſtis p̄cio ma
gno. Tercio in viſione ⁊ ꝯtemplatiōe hūani
tatis maiori gaudio q̄ꝫ angelus hō ꝑfruitur
in patria. qꝛ ibi videbit diuinā naturā ſue na
ture vnitā: qđ nō videbit angel⁹ Job. xix. In
carne mea videbo ⁊c̃. Tercio in tolerātia paſſi
onis. ⁊ in hoc oñdit̃ q̄ nos plus dilexit q̄ꝫ ſe
ipm̄. qꝛ pro homie expoſuit corp⁹ ⁊ aīaꝫ Joh.
xv. Maiorē hac dilectionē nemo habet ⁊c̃
ſic de⁹ dilexit hoīem ſup oīa. ergo illa dilectio
incendere dꝫ homiem in ei⁹ amorē. Hugo de
arra anīe. Nil poſſum⁹ deo p beneficijs impē
dere q̄ꝫ redamare. ⁊ Aug. li. viij. de tri. Quanto
ardenti⁹ deū diligim⁹: tanto ſereni⁹ eū videbi
mus. Septima volūtas dei eſt vt eū ſequamur
mus Joh. xij. Si q̄s mihi miniſtrat me ſequatur
et vbi ego ⁊c̃. Silr̄ Joh. xvij. P̄r quos dedi
ſti mihi volo ⁊c̃. ⁊ i. Thimo. ij. Uult de⁹ oēs
homies ſaluos fieri. ¶ Et hoc oñdit̃ in
multis. Primo ī ei⁹ noīe qđ dicit̃ ieſus. i. ſalua
tor Lu. i. Dixit angel⁹. vocab nomē ei⁹ ieſus.
ipſe eī ſaluū faciet ⁊c̃. et Act. iiij. Nō eſt aliud
nomē ſub celo datū hoīb⁹ in q̄ oporteat nos ſal
uos fieri. Scd̃o patet ex ei⁹ opere eo q̄ peccato
res recepit. Luce. xix. murmurabant quia ad

hominē pctōrem diuertiſſet. qbus ait dominus. venit fili⁹ hominis qrere ꝛ ſaluum facere qd perierat. Nā legit Marci. vi. Quotquot eum tetigerūt fimbriā veſtimēti ei⁹ ſalui fiebant. Tercio patet ex pdicatiōe. qꝛ cū celos aſcēdit dixit diſcipulis Matth. vlti. ite docete oēs gentes. qui crediderit ꝛc. Quarto oſ̄dit in h̄ ꝙ cōmunia bn̄ficia dedit oībus hoībꝫ Mat. v. Solem ſuū facit oriri ſup bonos ꝛc. Quīto ex hoc. qꝛ inſtituit oīa remedia. ſ. ſacramēta in qbus ↄfertur grā. ꝛ eadē ſacramēta quilibꝫ pōt accipe. Si qs eni pdidit grām innocētie baptiſmalis recupat p pn̄iam Mat. xi. Venite ad me oēs q laboratis ꝛc. Sexto pmi ſit cōmunia pmia penitētibꝫ et innocētibus. Mat. xx. Acceperūt ſinglos denarios nouiſſimi cuꝫ pmis. glo. i. eternitatis gliaꝫ. i. Thi. i. Fidel' ſermo ꝛ oī acceptiōe digu⁹. qꝛ chriſt⁹ ieſus venit in hunc mūdū peccatores ſaluos facere.

Dominica nona. Sermo. CXXIIII.

Facite vobis amicos de mām̄ona iniqtatis vt cū defeceritis recipiant vos in eterna tabernacl'a Lu. xvi. R Solent hoīes de alienis bonis eſſe pdigi. de pprijs autē parci. iuxta illud pūerbiū. Corrigias corio largas dam⁹ de alieno. Moraliter. ſic oīa tpalia q poſſidem⁹ in mūdo nō ſunt nr̄a ppria ſed dei. q eoꝝ vſuꝫ nob ↄceſſit ꝛ yconomos nos fecit ſuos ꝛ ↄſtituit. Cri. Diſpēſatores diuitiarū ſum⁹ nō dn̄i. Idcirco ad diſtribuenduꝫ ea indigētibꝫ debem⁹ eſſe libales. De q ſaluator Lu. vi. Omi petenti te tribue. qd docuit thobias filiū ſuū. c. iiij. Noli auertere faciē tuam ab vllo paupe. Rō ſm Greg. qꝛ neſcis qs ſit chriſtus. Nā di. Aug. Maledict⁹ diſpenſator auar⁹ cu⁹ larg⁹ eſt dn̄s. Ne igit maledictioni ſis obnoxi⁹ tria debes attēdere i paupe elēoſynā petente. Prīo qs petit. qꝛ chriſtus q dixit Mat. xxv. Qd vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis. Scdo qd petit. qꝛ id qd ſuuꝫ eſt ꝛ tibi dare cōmiſit. Lu. xi. Qd ſupeſt date elēoſynā. ſ. de ſuo: vt poſſem⁹ dicere illd. i. Paralip. vl. Tua ſunt oīa: ꝛ q de manu tua recepimus dedim⁹ tibi. Tercio debes ↄſiderare cur petit. qꝛ nō ppter ſui indigentiā. pſ. xv. Bonoꝝ meoꝝ nō eges. ſꝫ ppter ſalutē tuā. de quo pſ. ciij. Coronat te i miſicordia ꝛ miſeratōibꝫ. nā oīs miſicordia faciet locū vnicuiqꝫ ſm merita opeꝝ ſuoꝝ. Ecci. xvi. Iō Petr⁹ rauēnen. Da paupi vt det tibi. nā qd paupi h̄ dederis i eterna vita habeb. De q thema. Facite vobis amicos de mām̄ona iniquitatis ꝛc. S In ſumma euāgelij duo innuunt. Prīo ſeruitoris malignitas in diſpenſando in principio euangelij. Scdo ſubiūgitur pcuratoris ſagacitas in pūidendo. ibi. ait villicus itra ſe. De primo dicit. In illo tempe. ſcꝫ cū ieſus vidit parcitatē iudeoꝝ: tūc volens eos inducere ad largitatē dixit. Homo quidā erat diues Fulgenti⁹. Hic homo eſt de⁹ oīpotens. qui dicit hō ppter excellentē charitatē. ꝛ dicit diues in miſericordia. Ephes. ij. De⁹ qui diues eſt in miſericordia. naꝫ miſicordie ei⁹ non eſt numer⁹. Itē diues in cognitiōe. ad Roma. xi. O altitudo diuitiarū ſapiētie ꝛ ſciētie dei. Itē diues in oī poſſeſſiōe. pſ. lxxxviij. Tui ſūt celi ꝛ tua eſt terra. Nā gloria ꝛ diuitie in domo ei⁹. Qui habebāt villicū. ꝛ villic⁹ eſt omnis homo q deputat⁹ eſt ad cuſtodiā ſuippius. Ecci. xv. Deus ab initio ↄſtituit hoīem et reliquit eū in manu ↄſilij ſui. ſcꝫ liberi arbitrij. ꝛ cōmiſit ei villā ppriē vite ꝛ cordis hanc debere cuſtodire. Iuxta illud Prouer. iiij. Omni cuſtodia ſerua cor tuū. qꝛ ex ipo vita pcedit. ꝛ dedit ſibi in ea quinqꝫ manſiones. i. qnqꝫ ſenſus exteriores et interiores ad gubernandū. et cōmiſit ſibi bona tradita. ſcꝫ bona nature: fortune et gratie. Et ille diffamat⁹. i. accuſat⁹ eſt apud illuꝫ. T Sed diceres. qs accuſat hoīem corā deo. Rn̄detur multi ſunt accuſatores. Prim⁹ eſt remorſus ↄſcientiaꝫ. Ro. ij. Teſtimoniū reddente illis ↄſcīa ipoꝝ. ꝛ Ambro. li. de offi. Vnuſqſqꝫ reus i ſeipo erit redarguitus. Nā ſm Iſido. de ſum. bo. Omia pōt homo fugere pter cor ſuū. nā quocūqꝫ hō vadit ↄſcientia eū nō derelinquit. Iō Augu. O homo ſi times iudiciū corrige ↄſcientiā. Nā habet. xi. q. iij. in cunctis. Quē ↄſcientia defendit liber eſt inter accuſatiōes. ꝛ liber ſine accuſatione eſſe nō pōt ſi ſola que interius adiacet ↄſcientia accuſet. Hoc ↄſiderauit Grego. di. Vtinā ſic vixiſſem vt in me ppriā ↄſcientiaꝫ accuſatorē nō haberem. Secūdus accuſator eſt magnitudo culparuꝫ. quale fuit pctm̄ ſodomiticū. Gen. xviij. Clamor ſodomorum ꝛ gomorreorū multiplicat⁹ eſt: et peccatū eoꝝ aggrauatū eſt nimis. Nam tale peccatū ē flagiciosum ſm Augu. ꝛ ponit. xxxij. q. vij. flagicia. Flagicia que ſunt ↄtra naturā vbiqꝫ et ſp repudianda ꝛ punienda ſunt. nā excedit oēs ſpecies fornicationis. ꝛ oīm pctōꝝ carnaliuꝫ peſſimū eſt peccatū: qd eſt ↄtra naturā. Nam

ꝓpter h̓ pctm̄ de⁹ diſtulit incarnari. q꜠ p h̓ vi
olatur ipa ſocietas q̄ cū deo nob̄ eſſe debet cuz
eadē natura cui⁹ ipe auctoꝛ eſt libidinis puer
ſitate polluit̄. Vnd̓ Bartho. bricēc. di. ꝙ tale
crimen peſtilētias ⁊ tempeſtates inducat ⁊ cla
mat vindictā ⁊ accuſat pſonā. ſicut ptz de cha
yn. Gen̄. iiij. Vox ſanguinis fratr̄ tui abel cla
mat ad me de terra. dicit Greg. v. moral̄. Om
nis iniq̄tas apud ſecreta dei iudicia habet vo
ces ſuas vbi pctoꝛ qui eaz cōmiſit accuſatur.
Tercius eſt merces laboꝝ: iniuria ⁊ leſio pro/
ximoꝝ. Jaco. v. Ecce merces opariorꝝ vroꝝ
qui meſſuerūt regiōes vr̄as que defraudata ē
a vobis clamat: ⁊ clamoꝛ eoꝝ in aures domi
ni ſabbaoth introiuit. Eſt enī pctm̄ cōſimile
ſanguinis effuſioni. Eccli. xxxiiij. Qui effun/
dit ſanguinē ⁊ qui fraudē facit mercēnario fra
tres ſunt. Quart⁹ accuſatoꝛ eſt clamoꝛ paupe
rū oppꝛeſſoꝝ. viduarū et pupillorum. Eccl.
xxxv. Nōne lachꝛyme vidue ad maxillaz de/
ſcendūt: ⁊ exclamatio ei⁹ ſup deducentē eas. a
maxilla eni aſcendūt vſq₃ ad celū: ⁊ deus exau
ditoꝛ nō delectabit̄ in illis. Sed implebit̄ il/
lud Pſ. xi. ꝓpter miſeriā inopuz ⁊ gemitum
pauperū nunc exurgā dicit dn̄s. ⁊ pſ. ix. De/
ſideriū pauperū exaudiuit dn̄s. Et illd̓ Pro
uerb. xxij. Nō facias violentiā pauperi. quia
paup eſt. neq₃ ꝯteras egenū in porta. q꜠ iudi/
cabit dn̄s cauſaz ei⁹. ⁊ ꝯfiget eos q̄ cōfixerunt
aīam ei⁹. Hec ſunt q̄ttuoꝛ peccata hoiem ac/
cuſantia ⁊ in celū clamātia. v̓ſus Clamitat in
celū vox ſanguinis vox ſodomoꝛuz Vox op/
pꝛeſſoꝝ merces retenta laboꝝ. V Tūc
ſubdit. q̄ſi diſſipaſſet bona illius. hic ly q̄ſi eſt
nota veritatis nō ſilitudinis. eodez modo ſic̄
Joh. i. Cuius gloꝛiā vidim⁹ quaſi vnigeniti
a patre. Et dicit notāter bona illi⁹ que ſunt tri
plicia. ſcz nature: foꝛtune et gratie. Bona na/
ture ſunt ſanitas: pulcritudo: foꝛtitudo. per q̄
obligamur ad ſeruiēdū deo. vt q̄nto q̄s ſanioꝛ
aut foꝛtioꝛ eſt. tanto ad ſeruiendū eſt obligati
oꝛ. ad Roma. xij. Obſecro vos vt exhibeatis
coꝛpa veſtra dicēdo cū pſ. lviij. Foꝛtitudinē
meā ad te cuſtodiā. Sz hec bona nature diſ/
ſipant luxurioſi ⁊ auari: amatoꝛes mōdi q̄ his
abutunt̄: dicētes illud Sap. ij. Venite frua/
mur bonis q̄ ſunt ⁊ vtamur creatura tanq̄₃ in
iuuētute celeriter. nō pteriat nos flos temp̄is
Hi ſunt q̄ abutunt̄ ocul̄ ad videndū illicita.
de quib₉ Mat. v. Qui viderit mulierē ad cō
cupiſcendū ⁊c̄. abutunt̄ aurib₉ ad audiendū.
Actu. vij. Dura ceruice et incircūciſi coꝛde et
aurib₉ vos ſp ſpūiſctō reſtitiſtis. abutunt̄ lin

gua ad loquēdū Hiere. ix. Extēderūt lingu̅
ſuā q̄ſi arcū mēdacij. abutunt̄ oib₉ ſenſib⁹ ad
peccādū Hiere. ix. Aſcēdit moꝛs p feneſtras
nr̄as. abutunt̄ toto coꝛpe. Hiere. v. Satura
ui eos ⁊ mechati ſunt. Jō di. Gre. in omelia.
Male bona dn̄i diſpenſam⁹ q̄n ea q̄ ad vſuz
ꝯſtructū accepim⁹ ad vſuz vicioꝝ ꝯuertim⁹. Et
dicūt ſe excuſando. ego ꝗ̄uiter acquiſiui. volo
igit̄ bonis vti ſm̄ volūtatē meā. videt̄ his ꝙ n̄
q꜠ ſunt diſpenſatoꝛes. i. Coꝛ. iiij. Sic nos ex
iſtimet hō vt miſtros chꝛiſti ⁊ diſpenſatoꝛes
miſterioꝝ dei. Hic iā q̄rit̄ inter diſpenſatoꝛes
⁊c̄. ſ. qui expēdit bona tpalia ad dei honoꝛē. p
pꝛiā neceſſitatē ⁊ pximi vtilitatē. q꜠ dic̄ Gre.
De⁹ diuites nō abijcit ſ₃ eoꝝ pompoſitatē ab
hoꝛret ⁊ voluptatē. X Jdcirco ſcd̓a bōa
ſunt bona foꝛtune. q̄ ſunt nobiſ cōmiſſa vt eis
vtamur. ⁊ qd̓ ſup eſt nobiſ paupib₉ tribuam⁹
Thob. iiij. Ex ſuba tua fac elemoſynā. et noli
auertere faciē tuā ab vllo paupe. Dicit nanq₃
Baſilius. Si fateris ea tpalia diuinitus tibi
euenīſſe. cur tu abundas ⁊ ille mendicat. niſi
vt bone diſpenſatiōis meritū ꝯſeq̄ris. ille vero
decoꝛetur patiētie brauijs. Eſt famelici pa
nis quē tu tenes. eſt tunica nudi tunica demoli
ta. Hs bonis foꝛtune abutunt̄ p̄mo ſuperbi
De quib₉ Bern. Clamāt nudi: ꝯq̄runt fame
lici. extendit̄ in perticis. ꝯplicātur in manicis/
trahitur in vicijs qd̓ ſubtrahit̄ nobis. Scd̓i
diſpenſantes bona tpalia p abuſionē ſūt aua/
ri tenaces paupib₉ nō impartiētes. de quib₉
Jaco. v. Agite nūc diuites ploꝛate vlulantes
in miſerijs vr̄is q̄ aduenient vobis. diuitie vre
putrefacte ſunt: ⁊ veſtimēta veſtra a tineis co
meſta ſunt. aurū ⁊ argentū veſtrū eruginauit
⁊ erugo eoꝝ in teſtimoniū vobis erit. tertii tales
ſunt q̄ſi fures. de q̄bus Hiero. Aliena rapere
cōuincit̄ qui ſuperflua tenere pbat̄. Sed dicit
dn̄s habebat loculos. Rn̄det Aug. ꝙ ꝯpalia ha
bebat. Habebat dn̄s loculos a fidelib₉ obla
ta ꝯſeruans. vt inde ſuoꝝ neceſſitatib₉ et alijs
indigentib₉ tribueret. nā ſm̄ Crt̄. Jlla pꝛecio/
ſa bene ſeruat̄ q̄ in manu paupis collocatur.
Y Tercia bona ſunt bona gratie ſpūalia
q̄ nobis ſunt collata vt p ea vitā etnā ꝯſeq̄/
mur. nemo enī ſine gratia ad illā pueniet. Jo
han. vi. Nemo pōt venire ad me niſi pr̄ q̄ mi
ſit me traxerit eum. ſ. p gratiā. Jlla bona diſſi
pant̄ per queq₃ pc̄ta moꝛtalia. Beda. Quicū
q₃ ſuā naturā in pc̄tis exponit ſua tpalia ma/
le ꝯſumit. ⁊ grām dei p peccatū tollit. ⁊ tal̄ diſ/
ſipat bona dn̄i ſui. Aug. ad macedoniū. ⁊ ha/
betur. xiiij. q. iiij. quid dicā. Male poſſidet q̄

male vtit͛. vt pꝫ de diuite epulone Lu. xvi. q̇ ꝓpter abuſum tp̄aliū fuit punitus in inferno
Tūc ſubdit in textu. ⁊ vocauit illū. i. p citati/
onē. Vñ citatio ex iure fit tripl͛r. p ſcriptū ſiue
l͛re miſſionē. ⁊ ſic citamur p ſacrā ſcripturā. ꝓ
uer. ix. Sapia miſit ancillas ſuas vt vocaret
ad arcē. Sapia ſacra ſcriptura d͛r in q̄ cōſiſtit
fons ſapie. Ni ſm̄ Hiero. l͛ras ignorat qui ſa
cras neſcit. miſit ācillas ſuas. i. oēs artes libera
les ad vocandū ad arcē ſūme ciuitat͛ hierl͞m.
miſit oēs ſcīas ſpeculatiuas ad ↄgnitionē p̄/
mi veri boni: ⁊ oēs ſcīas practicas ad apphen
ſionē ſūmi boni. Oēs enī ſcie finē vltimū ha
bent btitudinē. ⁊ btitudo cōſiſtit in cognitōe
p̄mi veri. ⁊ apphenſiōe ſūmi boni. Jllā ḡ bti/
tudinē quā alij a remot͛ ſpeculant͛. iſta facul
tas diuina p ſubiecto imediato tenet. ⁊ q̄ nō cō/
paruerit huic citatiōi nō iuſtificabit͛. ꝓuerb.
xxviij. Qui declinat aures ſuas ne audiat le/
gē. orō eius erit execrabil͛ Lu. ix. Qui me erubu
erit ⁊ ſmones meos: hūc fili⁹ hoīs erubeſcet.
Scd̄o citatio fit p nūcios Lu. xiiij. Miſit ſ/
uos ſuos: p̄mo moyſen Exo. v. De⁹ hebreoꝝ
vocauit nos vt eam⁹ viā triū dieꝝ in ſolitudi
nē: ⁊ ſacrificem⁹ dn̄o deo nr̄o. Tercio p publi/
cū edictū ſiue ſolennē vocationē. ſ. oīm creatu
raꝝ. Ro. iiij. Vocat ea q̄ nō ſunt tanq̄ ea que
ſunt. ipe enī ds̄ vocat ea q̄ nō ſunt. i. pctōres a
ſe auſos tanq̄ ea q̄ ſūt. p oīm creaturaꝝ nut⁹.
bonitas creature vocat ad bonitatē creatoris: ⁊
pulcritudo creature ad pulcritudinē creato/
ris. diuini ei nut⁹ ſūt oīm creaturaꝝ dec⁹. Sꝫ
q̄d ꝓdeſt ꝙ clamat oīs creatura ⁊ dic̄ oīs ſcri
ptura. ⁊ tn̄ pctōres veīre ↄtēnūt Cañ. v. Vo/
caui ⁊ nō r̄ndit mihi. ꝓū. i. Vocaui ⁊ renuiſt͛
extendi manū meā ad creationē creaturaꝝ. oē
ↄſiliū meū. ſ. nūcioꝝ deſpexiſtis. Z Pre/
ter iſtas tres citatiōes citat ds̄ q̄rto p mortē.
tibi optet cōparere. Heb. ix. Statutū ē oīb⁹
hoīb⁹ ſel͛ mori. De hac vocatiōe hr̄ Job. xiiij
Vocabis me ⁊ ego r̄ndebo tibi. Et ad hāc vo
cationē velis nolis optet cōparere. poſt mor/
tē enī vocabit nos p tubā. i. Coꝛ. xv. Canet
enī tuba ⁊ mortui reſurgēt incorrupti. tūc di/
cet vnicuiqꝫ nr̄m Quid h̄ audio de te. h̄ incul
pat eū. q̄ſi dicat. Quid audio ꝙ bonoꝝ corpis
es peſſim⁹ diſſipator. Audio de te ꝙ bonoꝝ
aie es ꝓdigus diſpēſator. Audio de te ꝙ bo/
noꝝ tp̄aliū ſis ſupfluus dilapidator. de h̄ au
litu dicit ps̄. lxxvij. Audiuit dn̄s ⁊ diſtulit.
ſꝫ vſqꝫ ad vocatiōē iudicij. tūc dicet. redde
rōez villicatiōis tue. Albert⁹ di. O v͛bū di/
rictū. verbū anxiū. durū ⁊ tremebundū. red

de rōem. licet enī infinite ſunt creature. tamen
a ſolo homine queretur ratio. q̄ ſolus homo
in aīa imortal͛ ⁊ rōnal͛ eſt. vt hr̄ in cañ. xv. q. i.
Merito. ḫ. ex eo. Hoīes q̄ rōnales ſūt facti
⁊ de ſe ⁊ de oīb⁹ reb⁹ q̄s in vſuꝫ vite pn̄tis acce
perūt rōez reddituri ſunt deo. ⁊ p ſuoꝝ actuū
q̄litate recipiēt aut glām aut penā. Sacre tn̄
legis autoritate aīalia iubent͛ interfici nō pro
pter ↄſciam pcti. ſꝫ q̄ refricant mēoriā facti. ⁊
ſic ſolus hō reddet rōem. Juxta illud. ij. Co/
rinth. v. Oēs enī nos manifeſtari optet an̄
tribunal chriſti. vt referat vnuſq̄ſqꝫ ꝓpria cor
por͛. put geſſit ſiue bonū ſiue malū. ibi apient͛
libri ↄſcie. Apoc. xx. Aperti ſunt libri ⁊ iudi/
cati ſunt mortui. ex his q̄ ſcripta erāt in libris
ſm̄ opa eoꝝ. ⁊ mare dedit mortuos q̄ erāt i eo.
⁊ mors ⁊ infern⁹ dederunt mortuos ſuos q̄ in
ipis erāt. ⁊ iudicatū eſt de ſingul͛ ſm̄ opa ipoꝝ
dicendo: redde rōem. Anſ. O iuſte index ſi/
gnaſti q̄ſi in ſacculo pecuniā ⁊ ſiluiſti ⁊ pati/
ens fuiſti. ve mihi. demū q̄res ⁊ nō ſilebis: cū
dices. redde rōem a maximo vſqꝫ ad minimū.

A Primo a p̄latis q̄ret͛ ratio de ingreſſu
ꝓgreſſu ⁊ ↄgreſſu. Primo de ingreſſu. ſcꝫ quō
intraſti: an p portam ſymonis vel chriſti dei ⁊
homis. q̄s introduxit te veritas vel falſitas.
deus vl͛ diabolus. grā vl͛ mun⁹. caro vel ſpūs/
ſanct⁹. Si p fraudulentiā intraſti in locū ſan
ctitatis. Si p violentiā in locū libertat͛. Si
p carnalē copulā in locū ſpūalitat͛. Si p pe/
cuniā in locū gratitudis. Quō intraſti. nā d͛r
Joh. x. Qui nō intrat p oſtiū in ouile ouiū:
ſꝫ aſcēdit aliūde: h̄ fur eſt ⁊ latro. Scd̄o redde
rōem de ꝓgreſſu quō vixiſti Jſa. xxij. de ſobna
ꝓpoſito templi q̄retur. Quid tu hic aut q̄ſi q̄s
hic. i. q̄liter vixiſti. ſicut ſacerdos vel ruſticus
homo vl͛ pecus. nā habet͛. i. q. i. viliſſim⁹. Vi/
liſſimus cōputand⁹ eſt niſi pcellat ſcīa et ſan/
ctitate qui eſt honore p̄ſtantior Greg. P̄la
ti tot mortib⁹ digni ſunt q̄t malis exēplis ſub
ditos ad vicia trahunt. Tercio q̄retur de con
greſſu. ſcꝫ quō rexiſti: ſicut rector aīaꝝ vl͛ col
lector pecuniaꝝ. nā di. Aug. ⁊ habet͛. viij. q. i.
ſunt in ecclia. Sūt in ecclia quidā prepoſiti
de q̄b⁹ apl̄s Paul⁹ dicit. ſua q̄rētes nō q̄ ieſu
chriſti. q̄d eſt ſua q̄rētes. nō chriſtū ḡtis dili/
gētes ſꝫ deū nō ꝓpter deū q̄rētes. tp̄alia cōmo
da ſequētes. lucris inhiātes. honoreꝫ ab hoī/
bus appetentes. His dicet͛ illud Hiere. xiij.
Ubi eſt grex dat⁹ tibi. Etiā q̄ret͛ a p̄latis quō
expendiſtis ad honorē dei ⁊ ad ſalutē aīarū:
vel ad voluptatem corpis. Dicit enim Hie/
ro. Quicquid hn̄t clerici pauperū eſt. xij. q. ij.

aurū. Aurū eccl'ia hȝ non vt ſeruet ſed vt ero/
get ⁊ ſubueniat paupib⁹ in neceſſitatib⁹. ſil'r i
ca. ſequēti. gloria. vbi di. Hiero. Gl'ia ep̄i eſt
paupeꝝ opib⁹ ꝓuidere. Ignominia ſacerdotꝫ
eſt ꝓprijs ſtudere diuitijs. nat⁹ in paupe do/
mo ⁊ in tugurio ruſticano q̄ vix milio ⁊ ciba/
rio pane rugientē ventrē ſaturare poterā. nūc
ſimilā ⁊ mella faſtidio. Itē quereł de regib⁹ ⁊
ꝓncipib⁹. iuxta illud Sap. vi. Audite reges
⁊ iudices terre. qm̄ data eſt vobis ptās a dño
⁊ ṽtus ab altiſſimo q̄ interrogabit opa veſtra
⁊ cogitatiōes vr̄as ſcrutabił ⁊c. ſequił. horren
de ⁊ cito apparebit vob. quoniā iudiciuȝ du
riſſimū in his q̄ p̄ſunt fiet cuȝ diceł eis. redde
rōem. ſ. vtrū fuiſti tutor pauperꝝ vł excoriator,
ſi p̄ſediſti vel deſtruxiſti. Nā habeł. xxiij. q. v.
regū. Regū ꝓpriū eſt facere iudiciū ⁊ iuſticiā
⁊ eripe de manu calūniantiuȝ vi oppreſſos. et
implebił in eis illud Bern. Veniet ad iudici
um dura allegatio pauperꝝ. clamor viduarū.
⁊ gemit⁹ pupilloꝝ. et tūc exiguo ꝯcedeł miſe/
ricordia. ſed potētes potēter tormenta ſuſtine
būt Sap. vi. B Tercio q̄retur ratio de
omīb⁹ in ptāte ꝯſtitutis. capitaneis. iudici/
bus. ꝯſulib⁹: ⁊ vnicuiqȝ diceł. redde rōem. ſcȝ
q̄uo iudicaſti. Nā dicił. xi. q. iij. q̄ recte. Qui
recte iudicat ⁊ premium remuneratiōis expe
ctat fraudē in deū ꝑpetrat. q: iuſticiā quā gra
tis impartiri debuit acceptiōe pecunie vendi
dit. Dicił etiā. xi. q. iij. nō licet. Nō licet iudi/
ci vendere iuſtū iudiciuȝ. ⁊ ſi liceat aduocato
vendere iuſtū patrociniū. O quot ſunt tales
venditores et p̄ſonarū acceptores in iudicio.
nō habentes deū p̄ oculis. nō iuſta iudicia ſed
munera. Qd̄ ꝯquerił Innocen. dicens. Cla/
mat pauper nullus audit. loquił diues quili
bet applaudit. et qd̄ peius eſt dicit Iſido. Et
ponił. xi. q. iij. pauper. Pauper dū nō habet
qd̄ offerat: nō ſolū audiri ꝯtemnił. ſed etiā cō
tra iuſticiā ⁊ veritatez opprimił. De talibus
Iſa. v. Ve qui iuſtificatis impiuȝ ꝑ muneri
bus ⁊ iuſticiā iuſti auferris ab eo. Quarto q̄/
retur ratio de mercatorib⁹. ſcȝ quomō emiſti
vel vendidiſti. ſi vere vł doloſe. nā dicit Leo
papa. Difficile eſt inter ementes ⁊ vedentes
nō interuenire peccatū. vt impleał illud Iſa.
xlvij. Negociatores tui ab adoleſcentia tua
vnuſqſqȝ in via ſua errauit. res eni ꝓprias vi/
cioſas laudant. alienas vituperant. De h̄ ꝓ/
uerb. xx. Malū eſt malū eſt dicit omnis em/
ptor: ⁊ cū receſſerit tūc gloriabitur. Redde ra
tionē ſi charius vendidiſti ꝓpter tpis dilati/
onē. q: eſt vſura, niſi hō eſſet dubi⁹ ſi tpe ſolu/
tionis eſſet tanti valoris. extra de vſuris. c. in
ciuitate. Item redde rationē ſi decepiſti proxi
mū in pondere ⁊ menſura vel numero. Nam
habeł Leui. xix. nolite facere iniquū aliqd̄ in
iudicio. i regl'a. in pondere. in mēſura. Nā di
citur extra. de emp. ⁊ ven. vt mēſure. Ut mēſu
re ⁊ pondera iuſte fiant. ſi q̄s iuſtas mēſuras
et iuſta pondera lucri cauſa mutare p̄ſumpſe
rit. xxx. diebus in pane ⁊ aqua peniteat. Ideo
ap̄ls. i. Theſ. iiij. Ne q̄s ſupgrediał neqȝ cir
cūueniat in negocio fratrē ſuū. qm̄ vindex eſt
dñs de his omīb⁹. Itē redde rationē ſi in feſti
uitatib⁹ emiſti vł vendidiſti. q: inhibituȝ eſt
vt extra de fer. Omēs dies dñicos decrem⁹ ob
ſuarevt in eis mercatū nō fiat. Et d̄ ꝯ̄ ⁊ dū iij
Ieiunia. Die dñico nihil aliud eſt agendum
niſi deo vacandū. C Nā tales emptores
et venditores qui violāt feſtū diei dñice pec
cant in patrē. in filiū ⁊ ſp̄ūmſanctū. Primo i
patrē cui⁹ potentia mūdus iſto die creat⁹ eſt.
Scdo in filiuȝ. cui⁹ ſapia mūdus redēptus.
⁊ iſto die ſurrexit a mortuis. Tercio in ſp̄ūm
ſanctū q̄ tali die mūdo miſſus eſt. ⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns
ingrati ſunt creatori redēptori ⁊ ꝯſolatori. nā
legił Num. xv. de eo qui ligna collegit in ſab
bato neſciētes q̄ pena punire deberēt recluſerūt
in carcerē. dixit dñs ad moyſen. morte moriał
hō iſte. obruat eū lapidib⁹ ōis turba extra ca
ſtra. ⁊ Deutero. xxviij. Si audire nolueris q̄
ego p̄cipio tibi venient oīa maledictiōes iſte
ſup te. maledict⁹ eris in ciuitate. maledict⁹ in
agro ⁊c. Quinto q̄reł ratio de cōiugatis. quo
ꝯtraxiſti. q̄uo vixiſti in ꝯiugio tuo. quō pro/
lem docuiſti. ſi exēpla bona vł mala eis tribu
iſti Sap. iiij. Ex iniq̄s perntib⁹ oēs filij qui na/
ſcunł teſtes ſunt neq̄cie. Idcirco redde rōem ſi
hūaniter vł beſtialr̄ vixiſti. Nā hr̄ Thob. vi
Qui ita ꝯiugiū ſuſcipiūt vt deum a ſe et a ſua
mente excludāt. ⁊ ſue libidini ita vacent ſicut
equus ⁊ mul⁹ q̄b⁹ nō eſt intellect⁹ hȝ poteſtatem
demoniū ſup eos. D Itē nō ſolū ſpecifi
cis q̄retur ratio. ſȝ de oib⁹ hoibus in generali
⁊ de eoꝝ cogitatiōib⁹ ṽbis ⁊ opibus. Primo de
cogitationib⁹. Sap. i. In cogitatiōib⁹ impij
interrogatio erit. Gre. Sicut⁹ vias nr̄as ꝯſi
derat vt minutiſſime cogitationes indiſcuſſe
nō maneāt. O q̄ tot luxurioſas cogitationes
vł etiā vindicatiuas aut alias voluptarie i mē
te gerunt q̄uo nō debūt. Idcirco quilibet debȝ
cuſtodire cor ſuū. Aug. Quicq̄d pudet dice/
re pudeat cogitare. hoc cogitare crimē eſt qd̄
dicere nephas eſt. q̄cq̄d hō vereł dicere corā
homib⁹ vł facere: debet vereri corā deo cogita/

re.qꝛ hō videt ea q̄ parent: de⁹ aūt intuet̄ cor. i
Reg.xvi. ⁊ Prouer.iiij. Omni cuſtodia ſerua
cor tuū. Sc̄do redde rōem de v̄bis. Mat.xij
Omē verbū ocioſum ⁊c. Hiero. Ocioſū v̄ver
bū eſt qḋ ſine vtilitate audient̄ et loquētis p̄
fertur. ſi enī de tali dʒ reddi ratio: q̇d tūc de ver
bis adulatorijs. detractorijs maledicis. Ideo
Iſido. Diſcerne q̇d loquar̄. talis ſmo p̄cedat
de ore tuo q̄ expedit ⁊ non impedit. et ſubdit.
Sermo van⁹ vane mētis ſignū eſt. q̄lis enī
ſermo audit̄ tal' anim⁹ p̄bat̄. Ephe.iiij. Ois
ſmo ex ore vr̄o nō p̄cedat. et Matth.xij. Ex
v̄bis tuis iuſtificaberis: ⁊ ex v̄bis tuis ꝯdem
naberis. Ideo ſm Augu. Loq̄la enī rōnabilib⁹
data eſt vt ſit rōnabil'. puer.x. Qui moderat̄
labia ſua prudētiſſim⁹ eſt. Nā q̄ ꝯſiderat ra
tionē reddendā de oib⁹ v̄bis nō diſplicet ſibi
ſilentiū. nā p̄ hoc poſſet hō ꝯſeruare aiaʒ ſuā.
Prouer.xiij. Qui cuſtodit os ſuū ꝯ cuſtodit
aiam ſuā. Tercio dicet̄ vnicuiqꝫ redde rōneʒ
de opib⁹. Eccles.xij. Cūcta q̄ fiūt adducet de⁹
in iudiciū p̄ oi errato ſiue bonū ſiue malū ſit.
⁊ de omib⁹ greſſib⁹ peduʒ. viſionib⁹. tactis et
auditionib⁹ illicitis. Mat.xvi. Reddet vni
cuiqꝫ ſm opa ſua. Aug. de pn̄ia. Pcta ſiue p̄
ua ſiue magna nō pn̄t eſſe impunita. Hoc cō
ſiderans Job.ix. dixit. Verebar oia opa mea
ſciens q᷑ nō parceres delinquēti. Sup hoc di
cit Gre. in moral'. De⁹ pcet penitēti ſʒ nō pec
canti. Vn̄ legit̄ exemplū q᷑ abbas q̄daʒ bona
monaſterij diſſipauerat multiſqꝫ pctis onera
tus fuit. ad quē infirmantē venit iuuenis qui
erā albis indut⁹ di. Sitis parat⁹ dn̄e abbas
die tercio venire mecū ad dn̄m meū reddituꝝ
vos rōem vniuerſe vite veſtre. quē ille interro
gauit. Et q̇s eſt dn̄s tu⁹ ad cui⁹ me citas iu
diciū. At ille. dn̄s me⁹ eſt chriſt⁹ q̄ fecit celū ⁊
terrā. q̇b⁹ auditis abbas ꝯticuit vertitqꝫ faciē
ſuā ad parietē anxie flens ⁊ gemens. Quē cū
amici ſui ꝯſolarent̄: qꝛ eſt ſpes ſalutꝭ a medicꝭ
cauſaſqꝫ triſticie p̄quirētes nil loq̄bat̄. tandeʒ
vero importunis coact⁹ p̄cibus. ad dei inq̇t iu
diciū etiā viſibiliter die tercio ſum citat⁹ ⁊ mi
hi dicitis. cur triſtaris. hortātib⁹ ḡ amicꝭ ad
pn̄iam. r̄ndit. nō agende pn̄ie tps̄ eē ſʒ rōis
reddende. eo igit̄ diſſimulante penitere venit
ad eū tercio die idē iuuenis. Venite inq̇t dn̄e
eamus ad dei iudicium. ſurrexit ille de lecto. ⁊
mēbris infirmis ſeq̄bat̄ angelū. Cūqꝫ ad me
diū domus veniſſet nō ſe tenens p̄ debilitate
cecidit retrorſuʒ: ⁊ fractis ceruicib⁹ emiſit ſpi
ritū. ⁊ ſtatim raptus ē ad dei iudiciū. nā vt ait
Aug. in ſmone innocentū. Hac quippe ani

aduerſione pctōꝝ p̄cutiet̄ vt moriens obliui
ſcatur ſui. qui dū viueret oblitus eſt dei.

De eadem dn̄ica. Sermo. CXXV.

R Edde rationē

villicatiōis tue Lu.xvi E
Verba p̄poſita tria nob̄ inſinu
ant. videlicʒ exactionē ineuitabilē creditoris.
⁊ obligationē inexcuſabilē debitoris. aſſigna
tionē vl' cauſam rōnaleʒ poſſeſſoris. p̄mū ibi.
Redde. ſcd̄m ibi. rōem. terciū ibi. villicatiōis
Lū ſm Aug⁹. Tot ⁊ tantoꝝ ſum⁹ bn̄ficiorū
ꝯſcij q̄t ⁊ q̄ntaꝝ in deū offenſionuʒ. Quid ē q᷑
dn̄s a nob̄ exigit rōeʒ q̄ de milleſima p̄te: imo
de nullo ſatiſfacere poſſumus. dicēte Job.ix.
Vere ſcio q᷑ ita ſit q᷑ nō iuſtificat̄ hō compoſi
tus deo. ⁊ ſi voluerit ꝯtendere cū eo. glo. rōeʒ
exigendo. nō r̄ndebit ei vnum p̄ mille. p̄pter
qḋ Eccl.xliij. dr̄. Ne laboretis. ſ. rōem cōponē
do. nō enī cōprehēdetis. ⁊ ſequit̄. m̄lta abſcō
dita ſunt maiora his. ſ. de bn̄ficijs que accepi
mus. pauca enī vidim⁹ opeꝝ eius. Qḋ ꝯſide
rans Bern. di. Eya dn̄e vi pacioꝝ. r̄nde p̄ me.
in man⁹ tuas cōmēdo duo minuta. ſ. corp⁹ et
aiam. tu p̄ſolue oib⁹. tu ab oib⁹ libera. qꝛ tu es
deus ⁊ nō hō. ⁊ qḋ oib⁹ hoib⁹ impoſſibile ē h̄
tibi facile eſt. Non enī cuiqꝫ p̄pria ſatiſfactio
ſufficit. Modicū illud qḋ cuiqꝫ eſt nō patit̄ re
ſeruari. ⁊ licet vt dicit Bern. Nō qḋ dʒ retri
buere p̄t tā copioſe cumulauit ſup̄ nos miam
ſuā. nā m̄lta delinq̄mus tā fragiles ⁊ nihil ſu
mus. tā plen⁹ ⁊ ſufficiēs ille ſibi bonoꝝ nr̄oꝝ
nō eget. F Sūt enī q̈ttuoꝛ debitoꝝ gene
ra in q̇bus oia includunt̄. de q̇b⁹ rōem redde
re op̄tebit. ſ. de p̄miſſis ſolutioneʒ. de acceptis
grāꝝ actionē. de cōmiſſis rōem. de admiſſis ſa
tiſfactionē. ad q̄ꝝ ſingloꝝ ſolutionem ſi mille
annis viueremus p̄ſoluere nō poſſem⁹. ⁊ h̄ eſt
qḋ ait Bern. Nōne ſi ꝯferrent in me oēs vite
filioꝝ adam ⁊ oēs ſeculi dies. ⁊ labores omniū
hoim̄ qui ſunt fuerūt ⁊ erūt. q̇d h̄ eſſet ad cō
parationē debitoꝝ meoꝝ. p̄ſoluam⁹ tn̄ qḋ poſ
ſumus. ⁊ de reſiduo eius miam imploremus
Primo ergo debem⁹ facere de p̄miſſis deo ſolu
tionē. Quid ſit aūt qḋ p̄miſimus. Sciendū
eſt q᷑ duplex eſt p̄miſſio. ſ. generał ⁊ ſpecialis.
Generał quā oēs chriſtiani in baptiſmo pro
miſerūt q̄ obligat ad mādata. Scd̄a eſt ſpeci
alis quā ſibi religioſi p̄mittūt p̄ voti expſſio
nē. De generali ḡ p̄miſſione dicit ap̄ls Ro.vi
Quicūqꝫ baptizati ſum⁹ i chriſto ieſu in moꝛ
te eius baptizati ſum⁹. ꝯſepulti enī ſumus cū

illo p baptiſmū in mortē. In quo baptiſmate deo dicamur in pplm̄. et ipe nob in deū. vt dicatur nob illud Deutero. xxiij. Elegit te deus vt ſis ei in pplm̄ peculiarē de cūctis gentibus q̄ ſunt ſup terrā. et tu elegiſti dn̄m vt ſit tibi deus et ſcias mādata ꝛ cerimonias eiꝰ. Et propter hāc mutuā ꝯfederationē ꝯfidēter dicere poſſumꝰ illud pſ. xciiij. q2 ipe eſt dn̄s deꝰ nr̄. nos aūt ppl's eiꝰ ꝛ oues paſcue eiꝰ. Quā graz cōmendās dicit. Num parꝫ vob eſt q͏ ſeparauit nos deꝰ iſrl' ab om̄i pplo. et iūxit ſibi vt ſeruiret; ei. Num. xvi. De q electiōe dicit Aug. Eya aīa mea ſi cogitare poſſes q̄t ꝛ q̄les in cōparatiōe tui abiecti ſunt q̄ hanc q̄ data eſt tibi grām ꝯſequi nō poterūt. certe multi ab initio vſqꝫ in hāc diē. ꝗ mlte generatiōes hoim tranſierūt q̄ oēs ſine dei cognitiōe ſine precio ſue redēptiōis in interitū ſempiternū delapſe ſunt. oibus illis redēptor tuꝰ te ptulit q̄ñ tibi hanc grām ꝯtulit. quā nullus illoꝝ pcipe meruit. Et q̄re p̄latā es oibꝫ illis: et q̄re factū eſt h̄ in te. nunq̄d tu fortior. nunq̄d ſapiētior. nunq̄d nobilior aut ditior oibꝫ illis vt hanc ſpecialē grām ſortiri meruiſti. ꝛ cur h̄ in te factū ſit nullā p̄ter gratuitā ſaluatoris charitatē cauſaz poter' iuenire. diceresqꝫ ei cū pſ. xvij. Saluū me fecit q̄m vo. me. et h̄ pacto dei ad nos et nr̄i ad deū. deꝰ ꝛ dn̄s noſter tenet nobiſ ab oibꝫ mal' defenſionē. nos v̄o ecōuerſo obligamur ad mandatoꝝ ſuoꝝ obſeruationē.

H Deꝰ aūt debitū ꝓmiſſuz pleniſſime nob ſeruans dicit illud Leui. xxvi. Recordabor federis mei p̄ſtini ꝛc̄. Unđ Deutero. i. Portauit te dn̄s deus tuꝰ vt ſolet hō geſtare paruulū filiū ſuū. Itē Oſee. xi. Et ego q̄ſi nutricius ephraim portabā eos in brachijs meis. Deꝰ ergo ꝓmiſſuz ſuū fidel'r exhibens tam ſolicita cuſtodia nos ꝓtegit vt nlla vnq̄ꝫ creatura nocere poſſit nobis. ꝯteſtās oēm creaturā et di. Nolite tāgere chriſtos meos. qđ ꝯſiderās apoſtolꝰ Ro. viij. dicit. Certꝰ ſum q͏ neqꝫ morſ neqꝫ vita ꝛc̄. Sꝫ attēde q̄nta apl's ibidē enumerauerit: mime tn̄ adiecit. nec noſipi. Nimirū hec eſt libertas q̄ noſ chriſtꝰ liberauit q͏ nulla penitꝰ creatura alia euellere nos ab eo aut violēter auertere poſſit: ſꝫ ſola nr̄a deſerere poſſumꝰ volūtate. vnđ Michee. vij. Caue ab ea q̄ dormit in ſinu tuo. i. ꝓpria volūtate. ꝛ de cetero eſto ſecurꝰ. deꝰ ergo dicēs nob illud Hiere. xxxiij. Si irritū pōt fieri pactū meū ꝛc̄. monet rogat p̄cipit et hortat' nos vt ei fidē mutuam ſeruātes qđ ei vouimꝰ obſeruemꝰ dicens nob illud Deutero. xxiij. Cū votū voueris domino deo tuo nō tardabis reddere. q2 requiret illud dn̄s deꝰ tuus. et ſi moratꝰ fueris reputabit tibi in pctm̄. ſi nolueris polliceri abſqꝫ pctō eris. qđ aūt ſemel egreſſum eſt de ore tuo obſeruabis ꝛ facies ſicut ꝓmiſiſti. Cū igit' i bapt'mo renūciauerimꝰ diabolo et oibꝫ pōpis eiꝰ q̄ ſunt mūdus cū ſuis ꝯcupiſcētijs. et vocem vouimꝰ deo iurātes de cautiōe fideiuſſoꝝ patrinoꝝ nos obligamꝰ et ꝓmittimꝰ deo noſtro nos futuros: ꝛ eiꝰ p̄cepta ſuaturoſ que adeo ſunt neceſſaria q͏ ſine eis homini nō eſt ſalus Un̄ Mat. xix. dicit nob deꝰ. Si vis ad vitā ingredi ſua mādata. nā dr̄ pſ. cxviij. Maledicti q̄ declināt a mādatis tuis. Uerū q2 mandata mlta ſunt. vtpote decē legalia ꝛ multa alia q̄ ꝓſequi longū eſſet. nec tpis breuitas ſinit ea enarrare. nec narrata pn̄t ſimplices obſeruare. Idō de vnico eiꝰ mādato inter oia mādata in q̄ vno oia alia includunt' dicēte ſapiēte Eccl. ij. Qui timēt dn̄m cuſtodiūt mandata eiꝰ. q̄ vno ſuato oia ſunt ſuata: breuiter eſt dicendū.

H Eſt aūt h̄ mādatum timor dn̄i qđ adeo facile eſt q͏ de h̄ nullꝰ tā paup tā infirmꝰ valet ſe excuſare ſi vellet. Iuxta illud Exo. xxx. Diues non addet et paup nihil minuet. De h̄ ergo mādato duo breuiter p̄ſtringunt. ſ. p̄mū de eiꝰ facilitate. ſcđm de eiꝰ vtilitate. De p̄mo aūt. i. eiꝰ facilitate dr̄ Deutero. xxx. Mandatū h̄ qđ ego p̄cipio tibi hodie nō ſupra te eſt. neqꝫ procul poſitū nec in celo ſitū vt poſſis dicere. q̄s nr̄m valet in celū aſcendere vt deferat illud ad nos vt audiamꝰ atqꝫ opere cōpleamꝰ. neqꝫ trās mare poſitū vt cauſeris et dicas: q̄s e nobis poterit mare trāſfretare ꝛ illud ad nos vſqꝫ deferre: vt poſſimus audire ꝛ facere qđ p̄ceptū eſt. ſed iuxta te eſt ſmo valde in ore tuo ꝛ in corde tuo vt facias illud. Idō Bern. Nō te opter o hō maria trāſfretare nō nubes penetrare. nō trans mare ire neceſſe eſt. nō grādis oñdit' tibi via. niſi vſqꝫ ad teipſum occurre. Cur aūt oñdit' tā facile timorē tantū. Rō eſt. q2 oia q̄ ſunt incitāt ad timorē. ſurſuz eni deus quē offendimꝰ. de q̄ pſ. lv. Terribil' in ꝯſilijs ꝛc̄. ſiue h̄ deorſum infern' quē peccatis nr̄is meruimꝰ. de q̄ pſ. ix. Cōuertant' pctōres in infernū. retro pcta accuſantia ante diſtrictū iudiciū. Sophonie. i. Dies ire dies illa. dies tribulatiōis ꝛ anguſtie. dies calamitatis ꝛ miſerie. dies tenebraꝝ ꝛ caliginis. dies nebule ꝛ turbinis ꝛc̄. de quo Grego. Penſate fratres chariſſimi extremū diē iudicij ſup corda reproboꝝ quāta auſteritate vidit ꝓpheta amareſcere diē q̄m tot appellatiōibꝫ exprimit

explicare. Siĉr mors ante nos. De cuiꝰ diſcri
mine dr̄ Eccli. xli. O mors q̄ȝ amara eſt me/
moria tua. Circa nos huiꝰ vite diſcrimina. i.
Joh. v. Totꝰ mūdꝰ i maligno poſitꝰ eſt. tot la/
queos mortꝯ iaciēs q̄t mūdꝰ delectamenta ꝛ ca
ro illecebras in ſe ꝯtinet. Intra nos vero deſe
ctꝰ nr̄i ꝯſiderati ſiĉr timorē incutiūt Jſa. xlvij
Intra in tenebras tuas filia caldeorū. Bern.
Quādiu in meipm̄ reſpicio in amaritudine
morat̄ oculꝰ meꝰ. Et ſubiūgit. Quid mō ne/
ceſſe eſt ſingulas eiꝰ miſerias enumerare q̄ȝ ſit
onerata pc̄tis. effuſa tenebris. infecta ꝯcupi/
ſcentijs. prona in malū. ꝛ poſtremo totiꝰ ꝯfu
ſionis ignominia plena. Lege ḡ o hō de tēpo
teſtimoniū veritatis: ꝛ hac luce ꝯmūi iudica
bis te indignū. J Scd̄o ſciēdū de timo
ris vtilitate. q̄ licet infinita ſit vt nec menſurari
nec numerari nec eſtimari valeat. ipām i tres
ꝑticulas diuidamꝰ. Timor eni p̄ſentē vitam
ſanctificat. in iudicio certificat. in celo glorifi
cat. Pri̇o dico p̄ntem vitā ſanctificat. q̄ ſctifi/
catio in trib ꝯſiſtit. ſ. in pc̄ti expulſiōe. grāꝛ
collatione. ꝑfectiōis ꝯcluſiōe. Pri̇o timor in
grediēs expellit pc̄tm̄. naȝ ſtatim vt ingredit̄
cor hoīs timore ꝯcutit̄. ꝯcuſſum ad deū ꝯuer
titur. ꝯuerſuȝ aūt illūīatur. illuminatū videt
in magna diſplicētia q̄ ꝯmiſit. diſplicētia au
tē ſtatim inducit p̄niam. q̄ habita pc̄tm̄ expel
litur: ꝛ cor a ſordib emundat̄. Ergo dr̄ Eccli.
xxi. Qui timet deū ꝯuertet̄ ad cor ſuū. Et Ec/
cli. i. dr̄. Timor dn̄i expellit pc̄tm̄. et Prouer.
viij. Timor dn̄i odit malū: expulſo aūt pecca
to. Scd̄o timor dn̄i hoīem ocioſuȝ eſſe non ſi
nit. ꝑgrediens meret̄ grāꝛ collationeȝ. Eccli.
xv. Qui timet deū faciet bona. Et iteꝝ Eccli. ij
Qui timēt deū cuſtodiūt mādata eiꝰ. q̄ imple
ta grām̄ ꝑmerent̄. De h̄ effectu timoris q̄ gra
naȝ hoīes ꝑmerent̄ dicit Bern. In ꝟitate cō
peri nil ita efficax eſſe ad grām̄ ꝑmerendā. re/
cuꝑandā. retinendā q̄ȝ ꝙ oīni tp̄e inueniaris
nō altū ſape ſȝ timere. Tūc ḡ cū acceſſerit gra
time cū abierit. time cū redierit. denuo ſuccedāt
ſibi viciſſim in aīo tuo illi tres timores. cum
adeſt time vt nō digne operis ex ea. q̄ ſi receſ/
ſerit tūc multo magis timendū eſt. q̄ȝ vbi defi
cit tibi grā deficis ꝛ tu. time ergo grā p̄nte: ſed
ampliꝰ in ſubtracta tanq̄ȝ mox caſurꝰ. nec du
bites in caſu ſuꝑbiam. etiam ſi nō appeat aūt
nil tibi ꝯſcius es. q̄d eni neſcis ſcit deꝰ: q̄ hūili
bus dat grām̄: nō hūili ꝑmanenti aufert da/
tā. ergo eſt argumētū ſuꝑbie ꝑuatio grē. q̄ȝ q̄ȝ
interdū ſubtrahat̄ nō ꝑ ſuꝑbiā que iā eſt: ſȝ q̄
futura eſt. Si vō gratia reciprocata fuerit. q̄ȝ
redierit. tūc multo plus timēdū. ne forte ꝯtin
gat recidiuū pati. beatꝰ es ergo ſi cor tuuȝ iſto
timore repleuerꝭ, vt timeas ꝑ accepta grā. am
pliꝰ ꝑ amiſſa. multo plus ꝑ recupata Tercio
timor dn̄i gratiarū actionē includit. egrediēs
vite ꝑfectionē. nō ꝙ timor aīe egrediat̄ ꝑ quē
ſemꝑ ad deū ꝯuertimur. ſȝ ꝙ in amore amitta
tur. q̄d inſinuās Bern. dicit. Q̄d ſeta filo h̄ ti
mor amori. ſeta eni egrediēs filū poſt ſe trahit
ꝛ timor egrediens inducit feruentē amoreȝ. q̄
amor cū ꝑfecte cordi inſederit edificat vitā ho
minis ad ꝑfectā charitatē. vn̄ Eccli. vij. Qui
timet deū nihil negligit. qui aūt nihil boni ne
gligit: mala nō admittit: ꝛ bona non amittit.
Qui aūt tal' eſt ꝑfectꝰ merito reputat̄. et h̄ eſt
q̄d dicit̄ Eccli. ij. Qui timēt deū inquirēt q̄ bn̄
placita ſūt ei. q̄d qui faciūt n̄ ſolū inq̄runt q̄d
mandauerit dn̄s q̄d ꝑpriū eſt ſeruoꝝ. ſȝ ſolu
debet q̄d velit q̄d ad filios ꝑtinet. dū aūt que/
rit q̄d placeat deo hoc ꝑpriū eſt ꝑfectoꝝ. K
Scd̄o timor dn̄i in iudicio certificat vt ſecu/
rus appareat coram deo. Eccli. xxxiiij. Qui ti
met deū nihil trepidabit. timēs eni deū ex oīn̄
bus viribꝰ timet. Eccli. i. Timēti deū bene erit
in extremis ꝛ in die defunctiōis ſue bn̄dicet̄. ꝛ
iteꝝ Eccli. xxxiij. Timēti deū nō occurrēt ma
la. Tercio timor dn̄i in celo glorificat. de quo
ps. xviij. Timor dn̄i ſcūs ꝑmanet in ſeculū ſe
culi. Nā ſanctos deū timētes i celo glorificat
in eternū. Eccli. i. Timor dn̄i glīa ꝛ gloriatio
ꝛ leticia ꝛ corona exultatiōis Et iteꝝ. Timor
dn̄i delectabit cor ꝛ dabit leticiā ꝛ gaudiū i lō
gitudinē dierū. Hec ergo tria. ſ. vite ſanctita/
tem. celi iocūditatē. iudicij ſecuritatem timor
dn̄i ſanctꝰ ꝯfert. de q̄bus oībꝰ ſummatim per/
ſtrictis dicit̄ Thob. iiij. Habebis multa bōa
ſi timueris deū. q̄ oīa ꝯſiderant̄ in Judith.
xvi. que ait. Qui timēt deū magni erūt apud
te ꝑ oīa. qui aūt ſiāt magni īſinuat ps. cxiij:
dicens. benedixit oībus q̄ timēt dn̄m. O ccaſi
one cuiꝰ dicit̄ Eccli. xxij. Nihil melius q̄ȝ ti/
mor dei Et ideo Eccli. xxv. dicit̄. Btūs hō cui
donatū eſt habere timorē dei. q̄ȝ nihil deeſt ti/
mentib eū. Quē timorē dn̄i ſanctū ꝛ filialeȝ
nō ſeruilē. eo ꝙ ſeruus nō manet in dn̄o i eter
num nobis conferat ipē deus qui merito eſt ti
mendus.

De eadē dn̄ica. Sermo. CXXVI

Edde rationē
villicationis tue. ſcribit̄ vbi ſu
pra. L Expedito vno ge/

nere de debitoꝝ ſolutiõe pmiſſoꝝ nũc exigente
ordine ↄueniens eſt vt dicemꝰ ſup acceptis a
deo de grãꝝ actiõe. nã dicit Aug. Niſi ſup ac-
ceptis oĩm largitori grãm referamꝰ: oĩa q̄ ad
ſalutẽ accepimꝰ in perniciẽ ↄuertunt. Vez qꝛ
nemo põt ex affectu grãs agere ſi non ↄgno-
ſcat bñficia q̄ accepit vt eiſdẽ cognitis ad grã
rũ actionẽ facilꝰ excitet: q̄ licet innumerabilia
ſint ꝛ penitꝰ infinite ita vt nulla lingua etiaꝫ
angelica ea valeat explicare. nos tñ de ipſis bal
butiendo loq̄ntes in q̄nario nũero ꝑſtringa-
mus. q̄ bñ Mat. xxv. q̄nqꝫ talentoꝝ numero
deſignant. dedit eñi nob noſipos ad exiſtẽdũ.
tpalia ad ſuſtentandũ. anglos ad ſeruiendũ.
celũ ad quieſcendũ. ſeipm ad feliciter ꝑfruen-
dũ. De pmo dr Ecci. xvij. Deus creauit de ter
ra hoiem: ꝛ ſm imaginẽ ſuã fecit illũ. ꝛ iteruꝫ
ↄuertit illũ in ipam: ꝛ ſm ſe veſtiuit illũ virtu
te. Numerũ dieꝝ ꝛ tps dedit illi. ꝛ dedit illi po
teſtatẽ eoꝝ q̄ ſunt ſup terrã. poſuit timorẽ illiꝰ
ſup oẽm carnẽ: ꝛ dñatus eſt beſtiaꝝ ꝛ volatili
um. Creauit ex ipo adiutoriũ ſile ſibi. ↄſiliuꝫ
linguã ꝛ oculos ꝛ aures ꝛ cor dedit illis exco-
gitandi. ꝛ diſciplina intellectꝰ repleuit illos.
Creauit illis ſciaꝫ ſpũs. ſenſu impleuit cor il-
lorũ: ꝛ mala ꝛ bona oñdit illis. In q̄bꝫ verbis
multiplex progatiua creati homĩs declarat. de
cuiꝰ progatiua dicit Aug. Conſidera o hõ qꝛ
deꝰ tuus dedit tibi eſſe: ꝛ pulcrũ eſſe. nã ſm ex-
teriorẽ hoiem fecit te rectũ. vt p corpis rectitu
dinẽ animũ cõmoneret. Et h̄ eſt qđ d. Eccs.
vij. Deꝰ fecit hoiem rectũ ꝛ ipe ſe infinitis mi
ſcuit queſtiõibꝫ. Vñ Ouidi. Os homi ſub-
lime dedit celũqꝫ videre. vt. ſ. p celi intuitũ cõ-
moneat de ſua ꝓpria cõmanſione. ꝛ iõ p h̄ no
bile corpꝰ ſi recte ꝛ ordiate eo vtimur bona ac
quiremꝰ infinita. valet eñi corpꝰ nr̃m ſanũ ad
pñie ↄtritionẽ. infirmũ ad meritoꝝ cumulati
onẽ. mortuũ ad liberã euolationẽ. reſuſcitatũ
ad eternã glorificationẽ. Et licet multa di do
na ſup nos reluceãt in corpis creatiõe: in infi
nitũ tñ ꝛ amplꝰ ipiꝰ grã apparet in aĩe decora
tione. quã nõ minꝰ qꝫ ſuã imaginem formare
dignatꝰ eſt. r õis pticipem. btitudinis capacẽ.
q̄ tã nobili dignitate eſt inſignita vt p vnio-
nẽ ad vitã grẽ valeat ꝑuenire. Teſte aplo. i. ad
Cor. vi. Qui adheret deo vnꝰ ſpũs ẽ cũ eo. Ad
hãc gliam addidit. ut ſicut ds penitꝰ imorta-
les viueremꝰ. Berñ. Hũana natura ſic ↄdita
eſt vt habeat iugiter ꝓuiſorẽ quẽ ꝓus habuit
ↄditorẽ. vt q̄ niſi p ipm eſſe nõ poterit etiaꝫ ſi-
ne eiꝰ admiſtratiõe non valeat oĩno ꝑſiſtere.
qđ idcirco dñs facere voluit vt cũ aliquid ne

ceſſe habuerit deũ habeat ↄtinuo ad quem p
ſingulis neceſſitatibꝫ ↄfugere optet ꝛ deũ di
ligere incipiat: ꝛ diligẽdo pre oculis aſſuefcat
habere quẽ piũ ꝛ benignũ admiſtratorẽ ſemp
inueniat. ¶ Scđo dedit nob bona tẽ
poralia ad ſuſtentãdũ: in q̄ dono oẽm modũ
ꝛ menſurã videt excedere. qꝛ nob ſine excepti-
one ↄtulit vniuerſa. ſ. celũ terraꝫ mare ꝛ omia
q̄ in eis ſunt. Que certatim tã ad nr̃am ſuſtẽ-
tationẽ qꝫ eruditionẽ: ↄſolatiõem: dilectioneꝫ
nr̃is neceſſitatibꝫ obſequũtur. qđ in predicta
autoritate etiã apte tangit cũ dr. dedit homi-
ni ptãtem eoꝝ q̄ ſup terrã ſunt: qđ adhuc ap-
tius Geneſ. xlv. Dabo vobis omnia bona e-
gypti. Glo. q̄ dicit oĩa nihil excipit. Vñ Au-
gu. Reſpice o hõ q̄d tibi nõ ſeruiat. oĩs crea-
tura ad hũc finẽ curſum ſuuꝫ ordinat vt tuis
obſequijs famulet. tuis vtilitatibꝫ deſeruiat.
tuiſqꝫ oblectamẽtis pter ꝛ neceſſitatibꝫ ſm af
fluentiã in deficiente occurrit. h̄ celũ. hec terra
h̄ mare. hic aer cũ oĩbꝫ q̄ in eis ſunt explere nõ
ceſſant. Hic circuitꝰ tpm annuis inouationi
bus ſe exhibet antiq̄ innouãs. dilapſa formãs
ↄſumpta reſtaurãs. hec ĝ dilige. ſed vt ſubie-
cta vt dona vt famulãtia. vt arrã ſponſi. Ca-
ue ergo aĩa fidelis ne merearis ſꝫ ſponſa dicerꝭ
ſi munera dãtis plus qꝫ amãtis affectũ diligis.
dilige ergo pncipaliter illũ. dilige teipm pro-
pter illũ. ꝓpter illuꝫ dilige dona illiꝰ. qꝛ dona
ſunt ab illo. ꝛ hec eſt pura dilectio ꝛ caſta. ni-
hil hñs ſordidũ nec curuũ: cũ deꝰ ꝓpter ſe di-
ligit. Maiorẽ ergo iniuriã charitati eiꝰ exhi-
bes ſi dona dei accipis ꝛ amore eiꝰ viciſſitu-
dinẽ nõ rependis. ¶ Tercio dedit no
bis anglos ad miſtranduꝫ: q̄ licet digniores
nob ſint natura ꝛ gratia. Iuxta illud pſ. viij.
Minuiſti eũ paulominꝰ ab angelis: tñ nõ
dedignãtur ꝓpter deũ cui in h̄ cõplacemꝰ
imaginẽ i nob cernũt: ſua miſteria impendere.
Seruiũt aũt nob in tribꝫ. ſ. bona ſuggerũt.
a malis defendũt. vota nr̃a ad deũ ꝛ eiꝰ nob gra
tiã referũt. Qđ in raphaele ꝛ thobia nob luci
de declarat. q̄ vicꝫ raphael thobie bõa ſugge-
rebat: cũ dixit Thob. xij. Bñdicite deũ celi et
corã oĩbꝫ viuẽtibꝫ ↄfitemini illi. qꝛ fecit vobi
ſcũ miſericordiã ſuã. A malis defendit cũ ap-
prehẽdit demoniũ: ꝛ ligauit in deſerto ſuperioris
egypti. Vota eiꝰ ad deũ ꝛ dei grãm retulit cũ
dicit. cũ orabas cũ lacrimis ꝛ ſepeliebas mor-
tuos ꝛ derelinq̄bas prandiũ ego obtuli orõem
tuã dño. Que tria vna ſñia tangit Bern. cũ
dicit. Ecce frẽs mei qꝫ ſolliciti ſunt ſpũs ange
lici ſalutẽ nrãꝫ ꝓmouere q̄rens bona ſuggerẽ

q malis defendũt. inter nos τ deuz diſcurrunt
medij. vota nr̃a ei offerentes τ grãm reportan
tes. O Quartũ beneficiũ qđ deus nobiſ
ↄtulit eſt regnũ celoꝝ ad eternaliter quieſcen
dũ vt in eo ſemꝑ deũ videam⁹ τ ab omi malo
eternaliter quieſcam⁹. τ hoc eſt qđ dꝛ Prouer
bio. iij. Si dormieris nõ timebis. quieſces τ
ſuauis erit ſomn⁹ tuus. Q, aũt illud regnuz
ſit nobis paratũ apte inſinuat de⁹ Mat. xxv.
Uenite benedicti pr̃is mei ꝑcipite regnũ. De
cuius regni gaudio τ quiete dꝛ Thobie. xiij.
Benedicite dño om̃es electi ei⁹. agite dies le
ticie τ ↄfitemini illi. hierl̃m ciuitas dei caſtiga
uit te dñs in opibus manuũ tuaꝝ. Confitere
dño in bonis tuis. τ benedic deũ ſeculoꝝ vt re
edificet in te tabernaculũ ſuuz τ reuocet ad te
om̃es captiuos et gaudeas in oĩa ſecula ſecu
loꝝ. Luce ſplendida fulgebis τ oẽs fines ter
re adorabũt te. natiões ex longinquo ad te ve
nient: τ munera deferẽtes adorabũt in te dñm
ꝛc. ſequit᷑. tu aũt delectaberis in filijs tuis. Be
ati omes qui diligũt te τ qui ↄgaudent ſuper
pace tua. Ex lapide candido τ mũdo oẽs pla
tee ei⁹ ſternent᷑: et ꝑ vicos ei⁹ alleluia cantabit᷑
Benedict⁹ dñs qui exaltauit eã vt ſit regnuz
eius in ſecula ſeculoꝝ ſuꝑ eam. P Qui
to dedit nobis ſeipm ad feliciſſime ꝑfruendũ.
de quo īpedatoꝛ Geñ. xv. dicit. Ego ꝓtectoꝛ
tuus ſum τ merces tua magna nimis. Dedit
aũt deus nob ſeipm multipliciter. qꝛ mlꝉiplex
fuit: et eſt indigẽtia nr̃a. dedit eñi nob ſe vide-
licet carnaliter ad redimendũ: ſacramẽtaliter
ad reficiendũ. ſpũaliter ad ↄſolandũ. diuina-
liter ad eternaliter perfruendum. dedit ſe no-
bis in mortem. dedit ſe nobis in vitam. dedit
ſe nobis in tribulationem. dedit ſe nobis in
eternã glorificationem. Quid ergo amplius
ꝓ nobis facere debuit et nõ fecit. Uñ Auguſ.
Cõſiderãs dixerim. qꝛ de⁹ cũ ſit omĩpotẽs pl⁹
nobis dare nõ potuit. cũ ſit ditiſſim⁹ plus da
re nequiuit. cũ ſit ſapientiſſim⁹ plus dare ne-
ſciuit. Acceptis ergo tot et tantiſ beneficijs q̇d
pro grãrũ actiõe nos retribuam⁹ dño nõ ha-
bemus. τ cũ de his omib⁹ a nobis exiget vſqꝫ
ad nouiſſimũ quadrantẽ quẽ reddere nõ va-
lemus. Q Tercio iuxta diuiſionẽ ꝑnci-
palem factã in ſermone ſcđo hui⁹ dñice noſe
qui eſt in ordine. cxxv. in ꝑncipio lr̃e F. de cõ-
miſſis tenemur deo reddere rõem ꝓpter q̄ cõ-
miſſa cũ rõne ſoluẽda totũ pſens euãgeliũ eſt
inductũ. Et licet multa bona de q̇b⁹ rõem exi-
git a nobis de⁹ nob copioſiſſime ſunt cõmiſſa
De quib⁹ omib⁹ longũ eſſet: imo impoſſibi-
le penit⁹ enarrare. ꝓpꝛie tñ τ ꝑncipaliter illud
vocat᷑ cõmiſſum: qđ vnuſquiſqꝫ ſingulariter
ac ſpecialiter ꝑ omib⁹ accepit a dño. a quo do
no ſpeciali nullus tã pauꝑ et q̄ntũcũqꝫ nud⁹
videat᷑ vllo modo eſt excluſus. Qđ apte decla
rat apl̃s ad Ephe᷑. iiij. cũ dicit. vnicuiqꝫ no-
ſtrũ data eſt grã ſm mẽſurã donatiõis chri
ſti. Et iterũ. Roma. xij. Habentes donatões
ſm grãm q̄ data eſt nob differẽtes. glo. Illas
in alterutrũ miniſtrem⁹. i. Coꝛ. xij. Unuſquiſ-
qꝫ ꝓpꝛiũ donũ habet ex deo. vn⁹ quidẽ ſic. ali⁹
vero ſic. qđ aperte Mat. xxv. in talẽtis innui
tur cũ dicit᷑. Homo ꝑegre ꝓficiſcens vocauit
ſeruos ſuos τ tradidit illis bona ſua. τ vni de-
dit q̄nqꝫ talenta. alij aũt duo. alij vero vnuz.
et ſubiũgit. vnicuiqꝫ dedit ſm ꝓpꝛiã virtutez.
exponens Bern. dicit. Nullus eſt q̄ veraciter
dicere poſſet talẽtũ minime accepi. vocans ta
lentũ qđ hic cõmiſſum dicim⁹. Nõ eſt enim vn
de rõem ponere cogoꝛ. talenti eñi nomĩe cuili
bet paupi qui hoc ipm accepit nimiũ reputa-
bitur. Ali⁹ nanqꝫ intelligentiã accepit ꝑdica-
tionis. et miniſteriũ debet ex talẽto. alius terre
nã ſubſtantiã: erogationẽ debet ex talẽto. aliuſ
nec internoꝝ intelligentiã: nec reꝝ accepit af-
fluentiã: artem tñ didicit qua paſcit᷑. ars ei ꝓ
acceptione talenti reputat᷑. ali⁹ nihil hoꝝ aſſe
cutus eſt. ſed tñ familiaritatis locũ apud di-
uitem inuenit. talentũ ꝑfecto familiaritatiſ ac
cepit. Sic de omib⁹ alijs gratijs q̇buſcunqꝫ a
deo acceptis rõem reddere opoꝛtebit. teſtante
Grego. Cũ augent᷑ dona. rões etiã creſcunt
donoꝝ. qꝛ tm̃ ab vno quoqꝫ noſtrũ ventur⁹
iudex exiget q̄ntũ dedit. τ tanto ad ſeruiendũ
quiſqꝫ prompt⁹ eſſe debet ex munere. q̄ntuz ſe
obligatiorẽ ſentit in reddenda rõne. Nã ea q̄
humano iudicio mala vident᷑. vt eſt paupṫaſ
τ infirmitas: ipe de⁹ qui de malo bonuz nouit
dicere ad bonũ noſtrũ nob euenire diſpoſuit.
Uñ Aug. Talis eſt amoꝛ dei in nob vt nihil
oĩno hũana infirmitas toleret. qđ ipe q̄ntum
eſt de ſua pietate ad bonũ noſtrũ nõ diſponat
R Quarto de admiſſis offẽſis tenemur
dño ſatiſfactiõem. τ quis eſt ad h̄ ydoneus vt
deũ offenſum placare valeat. ab immũdo eñi
q̇s mũdabit᷑. ꝑcepit eniz de⁹ Deutero. vij. Ne
offendas deũ qꝛ abominatio dñi tui. glo. i. pec
catũ. Hinc dñs ꝑ pš. dic. cxviij. Iniquitatez
odio habui τ abominat⁹ ſum. Itez Deutero.
xvij. Nõ imolabis dño deo tuo ouẽ aut bouẽ
in quo eſt macula aut quippiaz viciꝫ qꝛ abo-
minatio eſt dño deo tuo. Et quõ placat᷑ ab eo
quẽ ipe domin⁹ abominat᷑. Nam dicit᷑ Ecci.

xxxiiij. Dona iniquoꝝ nō probat altiſſimus.
Et ideo inter oīa dei mirabilia ħ mirabiliꝰ
eſt qn̄ qui ſemel cecidit reſurgat. cū ipe qui nō
placet nihil facere poſſit qḋ placeat. vt ḋr Ec/
cli. xxxiiij. Non ſunt bn̄placite deo ſubſanna/
tiones impioꝝ vl' iniuſtoꝝ. qꝛ in ocul' ſue pie
tatis ꝓ ſubſannatiōe reputat: q̄cūqꝫ ſua do ex
hibet et ſe diabolo. Qui ergo in pctīn lapſus
iā ingratꝰ factus nulla ſua ſatiſfactio debꝫ ac/
ceptari. Itē deum offendūt q̄ eſt infinitus. ad
quē placandū exigente iuſticia ſatiſfactio req̄
ritur infinita. ⁊ cū his duobꝫ peccat' mala cō/
miſit infinita. illo atteſtante q̄ dicit. ij. Para/
lip. xxxvi. Peccaui ſup numerū arene maris. ⁊
pſ. xxxix. Circūdederūt me mala q̄ꝛ n̄ eſt nu/
merus. Qḋ exponēs Bern̄. dicit. Qḋ ſine nu
mero eſt qūo numerabo. quō ſatiſfaciā. cogor
reddere debitū vſqꝫ ad nouiſſimū quadrantē
Cū igit' ſingul' peccatis ſingule debent ſatiſfa/
ctiones: impoſſibile erit vt deo ſatiſfacere poſſi
mus ex ꝯdigno. Sꝫ delicta q̄s intelligit. plu
ra enī cōmittimꝰ pcta quoꝝ noticiā nō habe/
mus: vl' de mēoria exciderūt qꝫ ſint illa q̄ nos
meminimꝰ cōmiſiſſe. Dicit' aūt offenſio pro/
pter eiꝰ infinitatē. pctōꝝ multiplicatio pro
pter eoꝝ innumeroſitatē. apud deū abomina/
tio ꝓpter noſtrā feditatē. hec efficiūt qꝰ deo ſa/
tiſfacere nō valemꝰ vt oportet.

De eadem dominica.
Sermo. CXXVII.

f Acite vobis
amicos de mā̄mona iniq̄tatis
Luce. xvi. S Ariſtote/
les in ſexto aīaliuꝫ. Longa brachia ſignāter
vſqꝫ ad genua deficiētē ſpacio duoꝝ digitorū
oſtendūt nobilitatē cōplexiōis. Ideo phs in
q̄nto politicoꝝ dicit. Principiū fortitudinis
eſt hr̄e longa brachia. qꝛ fortidinē ineſſe indi/
cant. Spūaliter. ſic q̄ volūt boni ꝟtuoſi ⁊ for
tes ṗncipes celeſt' curie eſſe debent hr̄e longa
brachia. i. largas elemoſynas. ſicut dicit' Pro
uerb. vlti. de mliere forti. Manꝰ ſuas aperuit
inopi. ⁊ hoc docuit Thobias. c. iiij. Ne auer
tas faciē tuā ab vllo paupe. ita enī fiet vt nec
a te auertat' facies dn̄i. Nā ſm̄ Ambro. Sū/
ma chriſtiane diſcipline cōſiſtit in miſericor/
dia ⁊ pietate. Nā miſericordia eſt oſtiaria re/
gni celorū vt legit'. i. Mach. ij. Dauid in ſua
miſericordia ꝯſecutꝰ eſt ſedē regni in ſecla. ſic
⁊ nos. de quo thema. facite vobis amicos ⁊c̄.
Iſta eſt ſcd̄a ps ṗncipalis iſtiꝰ euangelij. i

qua vt dixi ſermone primo iſtiꝰ dn̄ice nonaḡ
eſt in ordine ſmo. cxxiiij. in ṗncipio lr̄e Sa/
nitur ꝓcuratoris ſagacitas in ꝓuidēdo. cuꝫ
ſubdit. tūc ait villicꝰ intra ſe. ſ. turbatus. Pri
mo ꝓpter tpaliū ab eo remotionē. ſcd̄o qꝛ de
buit reddere rōem. tercio ꝓpter honor' priua
tionē. qꝛ ab officio deſtitui debuit. qꝛ dn̄s dix
erat. iā nō poteris villicare. Tūc ait villicꝰ in
tra ſe. nō extra ad amicos. qꝛ ibi amicicia loc̄
nō habet. ſꝫ implebit' illud ad Gal. vi. Vnuſ
quiſqꝫ onus ſuū portabit. ⁊ Ezech. xviij. Pa
ter nō portabit iniquitatē filij. Iō dixit. q̄d fa
ciam nō q̄d dicā. qꝛ nō eſt regnū dei in ſermo
ne: ſed in ꝟtute. i. Corinth. iiij. nā excuſatio lo
cū ibi nō habebit. De q̄ Hiero. et habet' xxiij.
q. ij. in p̄ſenti. In p̄ſenti ſeclo ſcimꝰ ſiue oratōi
bus ſiue ꝯſilijs inuicē poſſe nos adiuuare. cū
aūt ante tribunal chriſti venerimus. nec Iob
id eſt ꝯiugati. nec Daniel. i. ꝯtinētes. nec noe
id eſt platus rogare poſſe ꝓ quoqꝫ. ſꝫ vnūquē
qꝫ portare onus ſuū. Idcirco inſinuat hic ſta
tū ſuum periculoſuꝫ. cū dicit. quid faciā. ⁊ ꝯſi
derat defectū nutrimenti. cū ſubdit. fodere nō
valeo: mēdicare erubeſco. Vn̄ paupes hoīes
hi mōo duobꝫ modis ſe nutriūt: ſcꝫ labore et
mendicatiōe. nullū illoꝝ ibi habebit locū. nō
labor: qꝛ oīs labor aut eſt ꝟtuoſus. aut me
diocris: aut malus. modo nullꝰ labor locum
ibi habet. qꝛ ibi nec eſt meritū nec demeritū:
ſed vnuſq̄ſqꝫ recipiet meritū ſeu ṗmiū put geſ
ſit. Ideo aplus ad Gal. vi. Dū tpus habemꝰ
operemur bonū. nā ſm̄ Bern̄. vbi nō erit corpꝰ
ibi nō erit actus Ideo Grego. ix. moral' dicit
Ante prolationē irreuocabil' ſentētie pudor
dū eſt reo. ante clauſionē oſtij feſtinandū eſt
pegrino. ante terminū vite ſubueniendū miſe
ro. qꝛ poſt morteꝫ nō eſt culparum remiſſio.
Sic de nobis vnuſq̄ſqꝫ eſt ꝓcurator dn̄i ſui
qꝛ infinita bona a deo recepimꝰ: ⁊ modica ſol/
uimus ꝓmiſſa in baptiſmo renūciātes diabo
lo. in hoc nos mēdaces inuenimꝰ. de bn̄ficijs
acceptis grās nō agimus. pctīs noſtris deū
offendimꝰ. ipm ad iracundiā ꝓuocamus.
Iſta oīa ꝑluſtrata ⁊ in libra cordis ponde/
rata cū anxietate mentis pōt vnuſq̄ſqꝫ dicere.
Quid faciā cū ſurrexerit ad iudicandū dn̄s
Iob. xxxi. Ideo ſcribit' Eccl. xviij. Ante iudi/
ciū interroga teipm̄. ⁊ in ꝯſpectu dei inuenies
ꝓpiciationē. Recogita p̄mo vite ſpoliatōem.
qꝛ dn̄s auferet a te villicationē. recogita de pau
ꝑtatione: qꝛ fodere nō vales. ſcōt tuū ꝑ cōtri
tionē. ⁊ mendicare erubeſcis: qꝛ non dabitur
vt de diuite Lu. xvi. ſed iplebit' illud Apoc.

xiiij. Opa illoꝝ ſequunt illos. nã ibi erit omnis ſubſidij alienatio. T Jõ ſubdit ↄſiliũ gratioſum dicẽs. Scio q̃d faciã. vt cũ amotus fuero a villicatiõe recipiant me in domos ſuas. Cõuocatis itaq; ſingul' debitoribꝰ dñi ſui dimiſit vni quinq̃ginta cados olei. alteri quintã ptẽ debiti. ſ. xx. choros tritici. ⁊ laudauit dñs villicũ iniq̃tatis: q: prudẽter egiſſet. Nõ laudauit eũ de fraude facta: ſed de prouiſione ſua. nõ laudat opus villici in ſe ſed in ſuo ſignato. q: ſignificat ꝙ quicq̃d habemus dñi dei nři eſt. Vñ ſi de bonis dñi nob collatis largiendo elemoſynas ꝓuidemꝰ in poſterũ laudamur ab ipõ. Vel ſic. nõ cõmẽdauit dñs abſolute prudentiã villici. ſed in cõparatiõe ad prudentiã ſanctorũ. q: prudentior ipe fuit ad fraudulentiã q̃ȝ iuſti ad iuſticiã. Et hẽ eſt qđ ſubdit. filij huiꝰ ſeculi. i. amatores mũdi q̃ ſic intendũt ſecularibꝫ q̃ſi ad nihil aliud ſint geniti niſi vt ipõ ſeculo fruant. prudẽtiores ſunt filijs lucis. i. electis ⁊ ſanctis dei quoꝝ opa non ſunt in tenebris: ſed in lumĩe grẽ in generatione ſua. i. nõ abſolute ſed in ſecularibꝫ negocijs. Attendamꝰ quõ ſeculares prudẽtiores ſunt ad lucra tpalia qualiter carnẽ paſcant. corpus veſtiunt. quo ingenio fauores principũ acq̃runt. Itẽ prudẽtiores ad hec mundana acquirenda q̃ȝ multi iuſti ad celeſtia. Vñ Math. xxvi. apoſtoli dormiebãt q̃n iudas circũibat hincinde vt traderet chriſtũ. ſic dormientibꝰ religioſis ſeculares lucra ſecularia querunt et terrã ⁊ mare mille piculis ptranſeunt. Itẽ videmus ſeculares armis induſtres ad defenſionẽ ⁊ ad expugnandũ inimicos. magis q̃ȝ multi iuſti prudẽtes ſint temptatiõibꝫ diaboli reſiſtere ⁊ illũ expugnare. Itẽ videmꝰ mulieres ſe magis ornare vt placeant mundo q̃ȝ multi iuſti vt placeãt deo. propter quod abbas macharius cum vidit ornatam fleuit. eo ꝙ ipſa magis ſatagebat mũdo placere q̃ȝ ipe deo.

V Ideo adducit ſalubre documẽtũ dicẽs. facite vobis amicos de mãmona iniq̃tatis. ſ. ipos paupes. Dicit enĩ Aug. Mãmona diuitie vocant ſm hebreos. Pro quo ſciendũ. nõ precipit dñs facere elemoſynas de male acquiſitis. q: habet Ecci. xxxiiij. Dona iniq̃rũ nõ ꝓbat altiſſimꝰ nec reſpicit in oblatiões iniquoꝝ. q: qui offert ſacrificiũ ex ſubſtãtia pauperũ quaſi q̃ victimat filiũ in cõſpectu patris ſui. vt dicit in eodẽ ca. Sed ſi ſunt male acq̃ſite tunc faciendi ſunt amici eis reſtituẽdo. inde priſtina amicicia repat. licet reſtitutio nullius ſit meriti. Si vero diuitie nõ ſunt de male acq̃ſito. tñ adhuc dicunt mãmona iniq̃tatis. Primo iõ ſm Aug. q: non ſunt vere diuitie. imo paupertate plene ⁊ caſibꝫ obnoxie. Si enĩ vere diuitie eẽnt ſecuritatẽ pſtarẽt. Scđo dicunt mãmona iniq̃tatis. iõ vt dicit Augu. eo ꝙ iniq̃ ↄſtituũt ſibi ſpem in eis. de q̃bꝫ dic pſ. xlviij. Confidũt in ỽtute ſua ⁊ in multitudĩe diuitiaꝝ ſuaꝝ gloriant. Tercio iõ dicunt mãmona iniq̃tatis ſm Baſiliũ. q: vt plurimum inique acquirunt. cõmune eſt prouerbiũ. nõ eſt cumulus ſine puluere. Quarto iõ. q: aliq̃n inique ↄtinent ſcꝫ in auaricia magna. Eſt enĩ nequicia retinere ea q̃ diſtribui paupibus debent. iuxta illud ꝓuer. xi. Qui abſcõdit frumẽta maledicet in pplis. Et Amb. Paſce fame morientẽ. ſi nõ paviſti occidiſti. Quinto dicunt mãmona iniq̃tatis. q: inique expendũtur in luxurijs comeſſationibꝫ ſupbijs ⁊ alijs ſuperfluis. de quo Ecci. xi. Si fueris diues nõ eris immunis a delicto. Sexto dicunt mammona iniq̃tatis. i. ineq̃litatis. q: ineq̃liter poſſident. de his ſubdit. vt cũ defecerit. ſ. p mortẽ. Cũ homo morit ⁊ deficit ei vita. deficit mũdꝰ. deficiũt amici. deficiũt opes. deficit poſſibilitas ad bene opandũ. Dicat ergo hic vnuſq̃ſq; q̃d faciã. ſcio q̃d faciã. ad ipam dei miſericordiã ↄfugio: cũ in meipo penitꝰ deficio. iactãs cogitatũ meũ in dño ⁊ oẽm ſollicitudinẽ in ipo pono: pmittãq; nũcios anteq̃ȝ tps mõis aduenerit. ⁊ placato eũ muneribꝫ ſi forſan reſpiciat afflictionẽ meã dñs. ⁊ reddat mihi bonũ ꝓ malo. hanc enim mutationẽ dextre excelſi de ſua benigniſſima pietate ↄſueuit frequẽtius exhibere. X Ad hanc ergo cautelam de nuncijs pmittendis pmonuit nos ſaluator Luce xiiij. quibuſdã parabol' dicens. Quis ex vobis volens turrim edificare. nonne prius ſedens cõputat ſumptꝰ: q̃ neceſſarij ſunt ſi habeat ad pficiendũ. ne poſtq̃ȝ poſuerit fundamentũ et nõ potuerit pficere. oẽs qui vidẽt incipiant illudere ei dicẽtes. q: hic homo cepit edificare ⁊ nõ potuit cõſummare. Et q̃d p turrim q̃ in altũ erigit lapidẽ ſup lapidẽ ponẽdo intelligitur niſi cumulus beneficioꝝ dei. Et q̃d velle edificare turrim niſi pſumere ratione de eiſdem ponere: qđ qui pſumpſerit nõ immerito illudent ei hoïes dicẽtes. hic hõ cepit. i. pſumpſit reddere rationẽ ⁊ nõ potuit cõſummare. q: ait Job. ix. Si voluerit ↄtendere cũ deo. ſ. rationẽ ponẽdo. nõ poterit ei rñdere vnum ꝓ mille. Poſtq̃ȝ ergo inſtructi ſumꝰ in hac parabola ꝙ impoſſibile eſt nobis poſſe ponere rationẽ. ſtatiȝ ſubiũgit aliã parabolã ꝑ quã nos

inſtruit q̇d poſt talē impoſſibilitatē reddēdi
rationē cautius ſit agendū dicēs. Aut q̇s rex
iturus cōmitteret bellū aduerſus aliū regem
nō ſedens prius cogitat ſi poſſet cū decē mili/
bus occurrere ei q̇ cū viginti milibꝫ venit ad
ſe. Alioquin adhuc illo longe agente legatio/
nē mittēs rogat ea q̄ pacis ſunt. In hac ergo
parabola inſtruimur ꝙ cū viderimꝰ ꝙ nō poſ
ſumꝰ ei occurrere debitā rationē reddendo. p̄/
mittamus legatos ſeu nūcios dūꝫ rex adhuc
longe eſt ꝛ queramꝰ pacē. qḋ etiaꝫ Eccl. xviij.
monet cū dicit. Ante iudiciū interroga teipm̄
ſcꝫ vtrū poſſis rationē ponere. ꝛ in ꝯſpectu dei
inuenies ꝓpiciationē. Itē Prouer. iiij. Ocu
li tui recta videant et palpebre tue precedant
greſſus tuos. p oculos autē noſtra ꝯſideratio
accipit̄. quā p̄mittimꝰ diligenter penſando: ſi
ſufficiēter poſſemꝰ ponere rationē. qḋ cum fa/
cere nō poſſumꝰ nihil reſtat aliud niſi vt nū/
cios p̄mittamꝰ. A Sunt autē tres nun
cij p̄mittendi. ſ. p verā p̄niam nos dijudican/
do. p clementiā proximiſ miſericorditer cōpa
tiendo. p plenā ignoſcentiā peccantibꝫ in nos
integraliter remittēdo. hi ſunt legati q̄ p̄mitti
debent ꝛ rogare pacē dicētes. Nō intres in iu/
diciū cū ſeruo tuo dñe. Pſal. cxlij. Si tñ po/
nere cogimur rationē primꝰ nūcius p̄mitten/
dus eſt penitētia. ad cuiꝰ legationē deus miſe
ricordia flectit̄ ꝛ obmittit ponere rōnem. Qḋ
Sap. xi. nobis p̄mittitur Miſereris omniū
deus q꞉ oīa potes: ꝛ diſſimulas peccata ho/
minū ꝓpter penitentiā. Eccli. ij. Si peniten/
tiā nō egerimꝰ incidemꝰ in manꝰ dñi: ꝛ nō in
manus hominū. ſcꝫ vt cōpellamur ponere ra
tionē. quod adhuc apertiꝰ dicit̄ Hiere. xviij.
Si penitentiā egerit gens iſta de malo ſuo. a/
gam ꝛ ego p̄niaꝫ ſup malū quod cogitaui vt
facerem ei. Item Ezech. xxxiij. Si dixero im
pio morte morieris: ꝛ egerit p̄niam a pctō ⁊c̄.
vita viuet ꝛ nō morietur. Oīa pctā eius q̄ pec
cauit nō imputabunt̄ ei. Et hoc eſt qḋ ait do
minus Luc. xiij. Niſi penitentiā habueritis
oēs ſimul ꝑibitis. Et hoc eſt qḋ ait aplus
i. ad Corinth. xi. Si noſipos dijudicaremꝰ.
nō vtiqꝫ iudicaremur. Qḋ exponēs Bern. di
cit. Nihil deus quantū in ſe eſt a nobis exigit
ampliꝰ q̄ꝫ vt dijudicantes nos ꝛ p̄niam agen
tes. dicamꝰ iniquitates nrās ꝛ ſuſcitabit nos
gratis vt gratia cōmendet̄. Diligit eniꝫ deus
aīam que in ꝯſpectu eiꝰ ſine intermiſſiōe ſe/
ipſam dijudicabit. Idqꝫ iudiciuꝫ nō niſi pro
pter nos a nob exigit. vt q̄n noſmetipos iudi
camus: non a dño iudicemur. De hoc legato
dicit̄ pſ. lxvij. Venient legati ex egypto. Quid
p egyptū que tenebre interpretatur niſi corpꝰ pec/
catoris qḋ tenebroſum eſt ex pctīs accipit. de
hac egypto venient legati ad deū. qui ſunt pe/
nitentia. dijudicatio. gemitꝰ. ſuſpiria. luctus.
ꝛ ſimilia q̄ apud deū tollūt oē debituꝫ qḋ te/
nemur. Hunc legatuꝫ miſit maria magdale/
na conſcia ſibi multoꝝ maloꝝ debitorum ad
dominū: ꝛ audire meruit. dimittunt̄ tibi pec/
cata tua. vade in pace. In qua legatōe aſſum
pta dixit ſymoni in parabola dicens. habeo ti
bi aliq̇d dicere. Duo debitores erant cuidā fe
neratori. vnꝰ debebat denarios quingentos. ꝛ
alius q̇nquaginta. Nō habentibꝫ illis vnde
redderent donauit vtriſqꝫ. Sic faciet nob de/
us cognoſcentibꝫ ex corde ꝙ nō habemus vn
de reddamꝰ liberaliter condonabit. B
Secūdus nūcius cū primo p̄mittēdus eſt ad
deū ſcꝫ clemētia ſiue miſericordia. quā tūc q̄ſi
nunciū ad deum mittimꝰ cum ex ꝓpria miſe/
ria inſtructi omniū miſeriarū tam corpoꝝ q̄ꝫ
animarū ex corde intimo miſeremur. De hac
dicit̄ Matth. v. Beati miſericordes: quoniā
ipi miſericordiā ꝯſequent̄. ac ſi diceret. Si ve
ſtrā miſericordiā ſup veſtras miſerias ꝛ pro/
ximorū p̄mittitis meā miſericordiā ſine dubio
impetrabitis De hac miſericordia monemur
Joſue. ij. Vobiſcū feci miſericordiā. ſic ꝛ vos
faciatis. Item Thob. iiij. Quō potueris ita
eſto miſericors. ꝙ aūt ex hoc nūcio adiuncto
primo oē debitū dimittit̄: euidenter inuuit̄
Matth. xviij. in parabola i qua dicit. Simi/
le eſt regnū celorū homini regi q̇ voluit ratio
nē ponere cū ſeruis ſuis. ꝛ cū cepiſſet rationē
ponere oblatus eſt ei vnꝰ q̇ debebat ei decē mi/
lia talenta. cū aūt nō haberet vñ redderet iuſ/
ſit eum dñs eius venūdari. ꝛ vxorē ꝛ filios et
oīa q̄ habebat ꝛ reddi. Procidens aūt ſeruꝰ
ille orabat eū dicens. Patientiā habe in me ꝛ
oīa reddā tibi. Miſertus aūt dñs ſerui illi
us dimiſit eū. ꝛ oē debituꝫ dimiſit ei. Egreſ
ſus aūt ſeruus ille inuenit vnū de ꝯſeruis ſuis
q̇ debebat ei centū denarios. ꝛ tenens ſuffoca/
bat eū dicens. redde qḋ debes. Et procidens
ꝯſeruus ⁊c̄. Ille autē noluit ſed abijt. et miſit
eū in carcerem donec redderet vniuerſum de/
bitū ⁊c̄. In q̄ parabola īſtruimur ꝙ ille ſcḋm
legatū: cū primo nō miſit. ideo p̄ma gratia re
mota eſt. et miſſus in carcerē donec redderet
vniuerſum debitū. Cū autē dicit̄. oē debitū
dimiſi tibi: inſinuat hoc in p̄mo nūcio eſſe fa
ctum. Sed ſcḋm cū primo nō miſerat. iō re/
mota eſt gratia quaꝫ accepit. Unde Jaco. ij.

Judiciū ſine miſericordia fiet illi qui non facit miſericordiā. qđ eſt dicere. cū plena ratōe reddet om̄e debitū in die iudicij qui miſerebitur proximorū miſerijs. De hac miſericordia require in ſermone. Eſtote miſericordes.

¶ Tercius nūcius eque neceſſitatis eſt. ſcilicet ignoſcētia. vt ſicut nos debita dimitti cupimus. ſic ⁊ nos noſtris debitoribꝫ dimittamus Unde Eccli. xxviij. Relinque proximo tuo nocenti te. ⁊ tunc deprecanti tibi peccata ſoluentur ⁊c. Qđ apertꝰ innuit Matth. vi. Si dimiſeritis hominibꝫ peccata eorū dimittet ⁊ vobꝫ pater veſter celeſtis pctā vrā. ſi autē nō dimiſeritis hoībꝫ: nec pater veſter dimittet vobis pctā veſtra. dicit enim Eccli. xxviij. Homo homini ſeruat irā: ⁊ a deo querit medelam. Licet autē offenſarū dimiſſio difficilis ſupra modū videat. ſunt tamē duo que cōſiderata ad remiſſiones offenſarū facillime nos inducūt. dei videlicet cōplacentia ⁊ noſtrarū offenſarū indulgentia. Primo dico ad iniurias dimittendas ſumme valet cōſideratio diuine cōplacentie. nā in omī obſequēdi modo nil tantū deo placet in filijs gratie qꝫ ledentibꝰ fore placabilē. Unde ſtephanꝰ pro inimicis orans virtute illiꝰ orōnis apertū eſt celum. ⁊ vidit ieſum ſtantē a dextris virtutis dei. Secundū conſideratū ad facilē remiſſionē eſt offenſarū noſtrarū indulgentia. cū enī culpe noſtre tam rōne eius quē offendimꝰ qui eſt infinitꝰ qꝫ rōne culparū quibꝫ offendimus ſunt infinite. hanc tamē infinitatē facillime nobꝫ deus remittit ſi nos videt nr̄is offenſoribꝫ dimiſiſſe. Terciū pōt dici. qꝛ non offendimꝰ tantum inimicū: quin etiā in infinitū noſipos grauiꝰ offendamꝰ: ⁊ ſtultꝰ eſſet q̄ ſeipm̄ vellet occidere vt inimicū inſtauret. Quartū pōt adiungi predictis: qꝛ ſupra modū in pn̄ti auget grām ⁊ cumulat gloriā in futuro. nam in alijs obſequijs ſe ⁊ ſua offert homo. In hoc autē obſequio intimā vim ⁊ medullā om̄is virtutis ſue offert deo. qđ nobis preſtet ⁊c.

De eadem dominica. Sermo. CXXVIII.

f Acite vobis amicos de mām̄ona iniquitatis ſcribit vbi ſupra D Pro quo ſciendū amici nobis faciendi ſunt pauperes. Primo cū eis dulciter cōuerſando. Unde Eccli. iiij. Congregatiōi pauperū affabilem te facito. Et hꝫ tripliciter. Primo oſtēdendo eis vultū letū. Scđo dic eis verbū bonū. Tercio exhibe eis bonū factū. Primo debes ei oſtendere letum vultū. Eccl. iiij. Declina paupi ſine triſticia aurē tuā. Et Eccl. xxxv. In omī dato hylarē fac vultū tuū. Sed heu iā aliqui faciunt eos tremere et fugere vt pauidi efficiantur. Scđo dic eis bonū verbū. Eccl. iiij. Animā eſurientē ne deſpexeris: ⁊ nō exaſperes pauperē in inopia ſua. cor inopis ne afflixeris. vt aliq̄ faciūt qui dant ⁊ improperant. Eccl. xx. Exigua dabit ⁊ multa improperabit. de talibꝫ dicit Grego. Qui dat vt tedio careat rem ⁊ meritū pdit. Ideo Eccl. vi. Verbū dulce multiplicat amicos. Tercio exhibe eis bonū factū. ps. xciij. Conſolatiōes tue letificauerūt aīam meam. cōſolatiōes. i. bone opatiōes. De q̄bꝫ Lu. xiiij. Cū facis cōuiuiū voca paupes. Dicit eī petrus rauen̄. Manꝰ pauperū ſunt chriſti gazophilaciū. quicq̄d paupi dederis chriſtꝰ habet acceptū Scđo fac tibi amicos largiter donando. Prouer. xix. Diuitie addunt amicos plurimos. Et hꝫ eſt largiter donare. Primo videlicet aīam ad diligendū. Mat. xxij. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipm̄. ⁊ Sene. Si vis amari ama. Scđo corpus ad ſeruiendū. Eccl. vij. Nō te pigeat viſitare infirmū. ex his enī i dilectione firmaberis. Tercio res ad participandū. vt iob fecit. eiuſdē. xxxi. Si. i. nō comedi buccellā meā ſolus. Dicit enī petrꝰ rauenenſ. Qđ paupi dederis tu habebis. da paupi terram vt accipias celū. da nūmū accipe regnū Tercio fac tibi paupes amicos eos fideliter iuuando. de q̄ Eccl. vi. Si poſſides amicū in temptatiōe poſſide illū. i. in neceſſitate.

¶ Cū enī eū adiuuas eū tibi amicū facis. ⁊ hꝫ tripliciter. Primo adiuuas ne decipiatur per fraudulentiā. ⁊ ad hꝫ tenent iudices ⁊ pſides. Un̄ Leui. xix. Nō cōſideres pſonā pauperis. nec honores vultū potētis in iudicio. ſꝫ iuſte iudica proximo tuo. qđ fecit Job. xxix. Pater erā pauperū: ⁊ cauſam quā neſciebā diligētiſſime inueſtigabā. Sed heu cōquerit Salomon prouer. xix. Multi colūt pſonā potentis et amici ſunt dona tribuentis. nō vident q̄ portant iuſticiā ad iudiciū: ſed potentiā ⁊ pecuniā. De q̄bus Iſa. v. Ve q̄ iuſtificatis impiū p muneribꝫ: ⁊ iuſticiā iuſti aufertis ab eo. Scđo ne opprimat p violentiā. ad hꝫ tenent dn̄i et potētes. Unde in cano. xxiij. q. v. regū. Regū ꝓpriū eſt vi oppreſſos eripe. Sed iam nūc impletur illud Iſa. i. Pupillo nō iudicāt: ⁊ cauſa vidue nō ingredit ad illos. Sed diuitibꝰ ꝓpter munera ſubueniūt. citius auxiliando.

iudeo q̃z chriſtiano: et ſic iuſticia paupis cla/
mat vidictã. Eccli. xxxv. Nõne lachrymе vi
due ad maxillã dſcẽdũt. a maxill' aſcẽdũt vſq̃z
ad celos. ⁊ dñs exauditor nõ delectabit in ill'.
Jõ Prou. xxij. Nõ facias violẽtiã paupi ⁊c̃.
q: dñs iudicabit cauſaz ei⁹. Tercio debes tibi
facere amicos eos fideliter adiuuãdo ne puer
tantur p maliciã. ad h̃ tenent̃ om̃s chriſtiani
Eccli. vi. Amico fideli nulla eſt cõpatio ⁊ nõ
eſt digna ponderatio auri ⁊ argenti ↄtra boni
tatem fidei illius. ⁊ ibidẽ. Amicus fidelis p/
tectio fortis. qui inuenit illũ inuenit theſaur̃.
Nam p ſubuentionez pauperi factã: liberatur
pauper a furtu ⁊ mendacio. ⁊ ab alijs vicijs ⁊
malicijs. Jdeo Eccli. xiiij. Ante mortez bene
fac amico tuo. ⁊ ſm vires tuas exporrigẽs da
pauperi. ⁊ hoc ẽ qđ vult domin⁹ in pñti the/
mate dicens. facite vobis amicos de mãmo/
na ⁊c̃. f Unde diuitie dicunt̃ mãmona
iniq̃tatis duabꝫ de cauſis. Prima ſm Aug⁹.
quia ſepe faciũt hominẽ iniquũ. Eccli. xi. Si
fueris diues nõ eris immunis a delicto. Se/
cundo q: ſepe inique acquirunt̃. ⁊ hoc multi
faciunt. Primi ſunt raptores qui violẽter ra/
piunt. ⁊ ſunt raptores peiores furibꝫ occultis
Ratio ſancti Tho. ſcđa ſcđe. q. i. q: violentia
eſt magis ↄtra voluntatẽ q̃z ignorantia. quia
p rapinã non ſolũ infertur damnũ in rebus:
ſed etiã aliquãdo in pſona. ideo Aug⁹. et ha/
betur. xiiij. q. v. Penale ẽ occulte auferre. mul
to maioris pene eſt viſibiliter eripe. Jtem ra/
ptor peior eſt diabolo. q: diaboli torquent ĩ in
ferno malos. ipi vero malos ⁊ bonos h̃ in mũ
do. Jſa. xxiij. Ue q̃ pdaris. nõne ⁊ ipe pdabe/
ris ſcz eternis beneficijs. cũ dicetur. Jte male/
dicti. Exemplũ. Miles quidã accepit vaccã
vidue: que ſequebat̃ petens reſtitutionez. ille
reſpondit. ſi ego nõ recipiã: recipiet alter. poſt
mortẽ punitus eſt a diuerſis demonibꝫ. Qui
miles dixit vni eorũ. cur ita continue punis.
reſpondit. Si nõ ego: tunc alter. Secundi li
cet nõ rapiunt: tamẽ precipiũt conſulũt ⁊ cõ/
ſentiunt ſcienter. ⁊ ad hoſpitia recipiunt. Ro
ma. i. Nõ ſolũ qui ea faciũt: ſed etiã qui ↄſen/
tiunt facientibꝫ digni ſunt morte. q: faciens
⁊ ↄſentiens pari pena puniunt̃. xi. q. iij. q̃ con/
ſentit. Qui ↄſentit facientibꝫ erit maledictus
Tercij ſunt q̃ inueniũt ⁊ nõ reſtituunt. Aug.
ad macedoniũ: ⁊ habet̃. xiiij. q. v. ſi quid. Si
quid inueniſti ⁊ nõ reddidiſti rapuiſti. Quar
ti p indebitas exactiones a ſubdit̃ extorquẽt
vltra debitum cenſum. ⁊ hoc nõ licet. de cenſi.
ca. cũ apoſtol⁹. Ex cauſis tamẽ rationabilibꝫ

poteſt moderatũ ſubſidiũ petere ſiue coactiõe
pro defenſione patrie. Unđ Prouer. xxij. Nõ
facias violentiã pauperi. q: dominus iudica
bit cauſaz eius. Quinti p vſuram aliquando
ex pacto. aliquãdo ex animo. Luce. vi. Mu
tuum dãtes: nihil inde ſperantes. aliquando
eñi vendit carius ppter dilationẽ tempis. de
vſuris. c. in ciuitate. aliquãdo vilius emit: eo
q̃ pecuniã prius ſoluit. aliqñ ſub pacto mutu
at vt ſibi remutuet. licet ſit dignũ. tñ dicit ſan
ctus Tho. ſcđa ſcđe. q. lxxxviij. Nõ licet ſe ad
hoc obligare q̃ velit remutuare. neq̃z licet ob/
ligare debitorẽ ad mutuũ in poſterũ faciendũ
Sexti ſunt q̃ acquirũt p falſificationẽ: ⁊ hoc
fit multis modis. Primo cũ nimiũ cõputãt
hominibꝫ. vt ſunt hoſpites: qui ex ppoſito et
ſcienter faciũt. ⁊ tales tenent̃ ad reſtitutionez.
Scđo qui mentiendo ⁊ decipiendo emunt ⁊
vendũt. Contra q̃s dicit aplus. i. Theſ. iiij.
Uidete ne quis ſupgrediat̃ neq̃z circũueniat
in negocio fratrẽ ſuum. Tercio fit p falſificati
onẽ menſure ⁊ ponderis. Contra quos ſcribi
tur Leui. xix. Nolite facere iniquũ aliquid in
iudicio. in regula. in pondere ⁊ menſura.

Dominica decima. Sermo. CXXIX

Jdens ieſus
v ciuitatẽ fleuit ſup illã. ſcribitur
Luce. xix. ⁊ legit̃ in pñtis dñi/
ce euangelio. B Jn ſumma euãge. duo
innuunt̃. Primo aſpect⁹ diuine miſerationis
ibi. videns ieſus. Scđo defectus iudaice cece
cationis. ibi. ⁊ quidẽ in hac die tua q̃ ad pacẽ
tibi ⁊c̃. De pmo dicit. Jn illo tempe. ſ. in die
palmarũ cũ obuiauerũt ei cum honore. ⁊ cũ
appropinquaſſet hieroſolymã. Nota chriſt⁹
multipliciter appropinquit. Primo ſicut lu
men eternũ ad tenebras petõꝝ ⁊ ignoranti/
nã licet in hieruſalẽ erat fons ſcripturarũ ſcz
ſcribe ⁊ phariſei. attamẽ veritas erat ceca/
eis. ⁊ obſcurati erant in intellectu. Jõ chriſt⁹
eternũ lumen appropinquauit volens eos il
luminare per celeſtẽ doctrinã. vt patet in fine
euangelij. erat quotidie docẽs in templo Sz
quid factũ eſt. illi perſi ⁊ auari ⁊ ſuperbi eſti/
mantes ſe ſapientes cũ vere eſſent inſipientes
õderũt chriſtũ eternũ lumen: ⁊ fontẽ tot⁹ ſa/
pientie. ⁊ hoc cõquerit̃ Joh. iij. Lux venit in
mundũ: ⁊ dilexerũt homies magis tenebras
q̃z lucẽ. O quot ſunt hodie tales ꝟbum dei re
nuentes. Pſ. cxviij. Lucerna pedibꝫ meis ꝟ/
buũ: ⁊ lumẽ ſemi. meis. Bern. ſuper Cantica.

Quenit aſſia v̄bū vt illumineť ad cognitionē
infiāmetur ad dilectionem Pſ. cxviij. Igni/
tū eloquiū tuū vehemēter. Scđo venit ſicut
legat9 celeſtis patris ad pagendū opus dile/
ctionis ⁊ eterne redemptiōis. Joh. x. Ego ve
ni vt vitā habeant. Sed heu vitā occiderunt
Joh. v. Ego veni in noīe patris mei ⁊ nō ac/
cepiſtis me. ſi alius venerit in nomie ſuo illū
accipietis. Tercio appropinquauit ſicut pro
pugnator ad ſaluandū. Jſa. lxiij. Ego qui lo
quor iuſticiā ⁊ ppugnator ſum ad ſaluandū
ipe eī elegit ſibi noua bella Judicū. v. Ut mo
riendo mortē noſtrā deſtrueret et reſurgendo
vitā repararet. H Ergo dicit. cū ʒ ieſus: id
eſt ſaluator Matth. i. Ipe enī ſaluū faciet po
pulū ſuū. vidit ciuitatē. vidit oculis corpis ⁊
mentis: ſed aliter ⁊ aliter. ocul' corpis firmiſſi/
me ɔſtructā. alta menia habentē. pulcra edifi
cia altis turribꝫ muratā. Sed oculis mentiſ
ſiue diuinitatis plenā pctōribꝫ. atq3 plenam
auaricia. ſupbia. luxuria ⁊ oībꝫ vicijs. Pſ.
liiij. Vidi iniquitatē ⁊ ɔtradictionē in ciuita/
te. Item futurā pvidit calamitatē. ſed heu ipi
lem. Jſa. xxij. Vocauit dn̄s ad fletum ⁊ plan/
ctum. ⁊ ecce leticia ⁊ gaudiū occidere vitulos
⁊c. Fleuit ſup illam. primo q2 ciuitas ſangui/
naria ⁊ interfectionis q̄ erāt dn̄m ⁊ aplos oc/
ciſura. Matth. xxiij. Hieruſalē hieruſalē ʒ q̄
occidis pphetas ⁊ la. ⁊c. Jſa. i. Quō facta eſt
meretrix ciuitas fidelis plena iudicij. iuſticia
habitauit in ea. nunc autē homicide Ezech.
xxiiij. Ve ciuitati ſanguinū cui9 ego grandē ʒ
faciā ʒ pyram. i. congeriem lignorum et igne.
Hiere. xxxiij. Abſcondi faciē meā ʒ a ciuitate
hac ppter omnē maliciā eorū. Idcirco deſer/
ta. Jſa. i. Derelinqueť filia ſyon vt vmbracu/
lum in vinea: ⁊ ſicut tuguriū in cucumerario
ſicut ciuitas que vaſtať. Ideo chriſtus fleuit
nō deſtructionē domorū ⁊ murorū ſed anima
rū. Scđo erat ciuitas pfidie ⁊ rebellionis ⁊ in
pfidia permanſura. De qua ciuitate loquitur
Hiere. xxxiij. Abſcondi faciē meā ʒ a ciuitate
hac. q2 doctrinā chriſti n̄ ſuſcepit. de q̄ Mat.
xxiij. Quotiens volui congregare filios tuos
quemadmodū gallina ɔgregat pullos ſuos
ſub alis ⁊ noluiſti. ecce relinqueť vob domuſ
vr̄a deſerta. Tercio fuit ciuitas repulſa ⁊ deſo/
latiōis. vn̄ Hiere. Treno. i. Quō ſedet ſola ci
uitas plena pplo. facta eſt q̄ſi vidua domia
gentiū. Jō Hiere. xv. Quis miſerebiť tui hie
ruſalē. aut q̇s ɔtriſtabiť p te. aut q̇s ibit ad ro
gandū pro pace tua. q̄ſi di. nullus. Jō Hie/
re. xxi. Poſui faciem meā ſup ciuitatem hanc
in malū ⁊ nō in bonū. J Et notanter di/
cit fleuit ſup ciuitatē. nam nō videť ieſum fle/
uiſſe ſup villam: ſed ſup ciuitatē. ⁊ hoc iō ꝯm
Guilhelmū lugdu. quia ciuitates ſunt i ma
iori periculo q̄3 ville. ⁊ hoc ideo. quia i eis ma
gis regnat prudentia mūdi q̄3 ſapientia dei. et
hoc eſt periculoſum. Grego. in moral'. Diffi/
cile eſt vt is qui ſapientē ſe eſtimat mentē ʒ ad
humilitatē reducat: ⁊ recte pdicantibꝫ credat
i. Corinth. iij. Sapientia hui9 mundi ſtulti
cia eſt apud deū. Secūdo quia in ciuitatib9
plus regnat prudētia carnis. ad Roma. viij.
Sapientia carnis inimica eſt deo. legi enī dei
nō eſt ſubiecta nec enī poteſt. qui aūt in carne
ſunt deo placere nō poſſunt. ⁊ ſic in ciuitatibꝫ
magis ſunt ambicioſi. voluptuoſi: luxurioſi
q̄3 in villis: qui dant occaſionē peccādi. Hie/
re. v. Saturaui eos ⁊ mechati ſunt. Bernar.
In delicijs periclitať caſtitas. in diuitijs hu/
militas. Siľr in ciuitatibꝫ ſunt ocioſi. Sene
ca. Ociū eſt ſentina oīm viciorū. ſed in villis
ſunt in ɔtinuis laboribꝫ. ⁊ ſic carnē ſuam do/
mant ⁊ occaſionē peccandi abſcindūt. Quod
iſti in hiÿlm nō fecerūt. idcirco ieſus defleuit
eorū maliciā. K Pro quo ſciendū. Chri/
ſtus quinquies fleuit vt reperitur in ſacra ſcri/
ptura nobis in exemplū. iuxta illud Judicū ʒ
ir. Qđ me videtis facere oēs facite. Nā ipe
dixit Joh. xiij. Exemplū ʒ dedi vobis vt quē/
admodū ego feci vobis ita ⁊ vos faciatiſ. Pri
mo fleuit ex compaſſione noſtre miſerie: non
ſue. videlicet in ſua natiuitate. cū ex vtero vir/
ginis candor lucis eterne in hunc mundū na
tus fuiſſet. De quo canit eccleſia. Vagit in/
fans inter arta poſitus preſepia. Et potuit di/
cere illud Sap. vij. Primā vocem ſimilē oī/
bus emiſi plorans. fleuit ibi omnē miſeriam
humane ɔditiōis in quā homo venit per pec
catū ade. Eccli. xl. Occupatio magna creata
eſt oībꝫ hoībꝫ. ⁊ iugū ʒ graue ſuper filios
adam a die exitus de ventre matris vſq3 in di
em ſepulture. Augu. Vox omnis hominis a
ploratu incipit. anteq̄3 loqui poteſt miſeriam
ſuam propheti ſat. que eſt triplex. Primo i in
greſſu. quia vt peccatores et nudi naſcimur.
Secundo in progreſſu. quia in peccatis vi/
uimus ⁊ culpabiles conuerſamur. Tercio in
egreſſu. Job. i. Nudus egreſſus ſum de vtero
matris mee: et nudus reuertar illuc. De his
tribus Apocal'. viij. Ve ve ve habitantibꝫ in
terra. Item Innocenti9 in li. de miſeria huma
ne ɔditiōis. Quis dabit oculis meis fonte ʒ
lachrymarum vt defleam miſerabilē ɔditōis

humane ingreſſum. culpabilem pgreſſuz. de/
ſolatũ egreſſum. Idcirco Hiere. xv. Ve mihi
mater mea, quare genuiſti me virũ rixe, viruz
diſcordie in vniuerſa terra. O ꝙ deteſtabilis
ingreſſus. homo naſcit̃ ad laborem. ad dolorẽ
⁊ ad miſeriam vſqꝫ ad mortẽ. De primo Job
v. Homo naſcit̃ ad laborem: ⁊ auis ad volatũ
Scdo ad dolorem Eccl'es. ij. Cũcti dies eiꝰ
doloribus et erumnis pleni ſunt. Tercio ad
mortem Pſal. lxxxviij. Quis eſt homo q̇ vi/
uet ⁊c. Scdo de progreſſu Geneſ. viij. Sen/
ſus eñi ⁊ cogi. hu. cor. in maluz prona ſunt ab
adoleſcentia ſua Innocen. vbi ſupra. Homo
agit praua q̇bꝫ deũ offendit. ſeipm ⁊ proximũ
Tercio de egreſſu. Hiere. x. Ve mihi ſup con
tritione mea. ℒ Vere amara ꝯtritio cuz
in morte ſpiritꝰ inuitus egrediat̃ de corpe ⁊ re
uertatur puluis in terrã ſuam vnde erat. Vn
de Innocen. Erit dolor ſup dolorem. qñ exi/
bit ſpũs nõ voluntariꝰ ſed inuitus. qm̃ cum
dolore amittit qđ cuz amore poſſedit. ac velit
nolit ꝯſtitutus eſt terminꝰ quo pteriri nõ po/
terit. Aug. Ve ꝙ tremẽda hora ꝙ diſtrictum
examen cũ iudex ad iudicandũ venerit. i. Pe
tri. iiij. Si iuſtꝰ vix ſaluabit̃: impius ⁊ pecca/
tor vbi parebũt. Bern. Fleuit chriſtꝰ nõ vt ce
teri. ſed cur nõ vt ceteri. illi ex paſſiõe. ſed chri
ſtus ex cõpaſſione nr̃e miſerie. iõ poſſum dice
re: ſi cognouiſſes ⁊ tu ſcz fleres Bern. Si deꝰ
q̇ miſer nõ exiſtit p nobis flere voluit. multo
magis nos q̇ veri miſeri ſumꝰ flere debemus.
Deutero. xxxij. Vtinaz ſapent ⁊ intelligerent
ac nouiſſima puiderent. Saperent ſcz miſeri
arũ mltiplicitatẽ. Dicit eñi Iſido. Nõ ſi ĩno/
center viueret. ignis eũ nõ vreret. aqua ñ ſub/
mergeret. Nã ſm Greg. Nulla eẽt adũſitas
ſi nõ adeſſet iniq̇tas. Sz heu nũc impletur il
lud Job. xiiij. Hõ natꝰ de muliere breui vi. tẽ
pore replet̃ mult̃ miſerijs. O vtinã intellige/
rent. ſ. pcti multiplicitatẽ. de q̇ ꝯquerit̃ Pſal.
xxxix. Multiplicate ſunt ſup capillos capit̃
mei. Silr̃ manaſſes ꝯq̃rit̃. ij. Paral. vl. Pec/
caui ſup numez arene maris. Si ꝯgnouiſſes
⁊ tu fleres. vt fleuit dauid dicens Pſal. cxviij
Exitꝰ aquaz deduxerũt oculi mei: q: non cu/
ſtodierunt legẽ tuã Fleuit ⁊ ezechias rex Iſa.
xxxviij. Vertit faciẽ ad parietẽ ⁊ fleuit dicẽs.
Recogitabo tibi omẽs annos meos in amari
tudine anie mee. Iõ Bern. Si chriſtꝰ q̇ mi/
ſer nõ exiſtit in ſe p nobis flere voluit: multo
magis nos q̇ veri miſeri ſumꝰ flere debemꝰ. nã
nr̃a miſeria incipit̃ a natiuitate ⁊ cõtinuat̃ vſ/
qꝫ ad mortẽ. de qua Hiero. Vita humana flu/
uio compat̃. nã fluuiꝰ a pncipio et fine habet
amaritudinẽ. q: a mari orit̃ ⁊ ad mare pendi/
tur. ⁊ in medio labit̃. ſic miſerabil' vita homis
Idcirco hr̃ Deutero. xxxij. Vtinã nouiſſima
puiderent. i. mortẽ amaram. de q̇ Ecci. xli. O
mors ꝙ amara eſt mẽoria tua. ſi mẽoria mor/
tis eſt amara: q̇d nũc paſſio mortis. ℳ
Scdo fleuit chriſtꝰ ex dilectiõe. ⁊ h̄ ſup Laza
rũ mortuũ. Joh. xi. Cũ vidit mariã plorantẽ
⁊ iudeos ⁊c. lachrymatꝰ eſt ieſus. dixerunt er
go iudei. ecce quõ amabat eũ. In h̄ dedit nob
exemplũ q̇ ex dilectiõe poſſemꝰ mortuos na/
turali cõpaſſione deflere. De q̇ Chriſ. ⁊ habe
tur in can. xiij. q. ij. vbicũqꝫ. §. h̄ aũt. Pietatiſ
affectu ⁊ hũanitatis intuitu mortuos lugere
nõ phibemur. de quo Ecci. xxij. Modicum
plora ſup mortuũ: qm̃ requieuit. Et dicit notã/
ter modicũ. q: nõ debemꝰ flere nec triſtari in/
conſolabiliter: ſicut hi q̇ ſpem nõ hñt. nã mors
bona eſt porta ad eternꝫ gaudia. vt dicit ſctũs
Hiero. Mors imponit finez miſerie hꝰ mor
talis vite. Itẽ in h̄ q̇ chriſtꝰ defleuit lazarũ de
dit nob exẽplũ vt defleamꝰ pximũ tribulatuz
de quo Job. xxx. Flebã q̇ndã ſup eo q̇ afflictꝰ
erat ⁊ cõpa. a. m. pau. qđ docet aplus Ro. xij.
Flete cũ flen. nã qui h̄ nõ habet cõpaſſionem
pauperꝫ illiꝰ nõ miſeret̃ dñs Jaco. ij. Iudiciũ
ſine miſericordia fiet illi q̇ nõ facit miãm. Iõ
Ecci. vij. Nõ deſis plorãtibꝫ in ꝯſolationem
cũ lugentibꝫ ambula. Dicit eñi apl's. ij. Thi
mo. ij. Si ſuſtinebimꝰ ⁊ ꝯregnabimꝰ. Simi
liter. ij. Cor. i. Scientes qm̃ ſicut ſocij paſſio
nũ eſtis: ſic eritis ⁊ ꝯſolatiõis. ℕ Tercio
chriſtꝰ fleuit ſup ciuitatẽ iudeoꝝ. q: malicia
coꝝ excecauit eos. Zophonie. i. Ambulauerũt
vt ceci: q: dño peccauerũt. Reuera ceci. q: nõ
cognouerũt eũ eſſe deũ ⁊ diffinierũt eum cru/
cifigere Mat. xxiij. Ve vobis q̇ edificatis ſe
pulcra pphetarũ ⁊ ornatis monumẽta iuſto
rũ: ⁊ dicit̃. Si fuiſſemꝰ in diebꝫ patrũ nr̃oꝝ
nõ eſſemꝰ ſocij eoꝝ in ſanguine pphaꝝ. Vos
impleuiſt̃ meſurã patrũ occidẽdo dñm pro/
phetaꝝ. ſic nos ſumꝰ ſupercrucifixores dñi. He
bre. vi. Rurſuz crucifigẽtes ſibimetipſis filiuz
dei. Bern. Quia plꝰ cruciãt dñm nr̃a crimia
ꝙ ſua vulnera. q: vulnera recepit voluntarie.
pctm̃ aũt nõ vult. pſ. v. Qm̃ nõ deꝰ volẽs ini
q̇tatẽ tu es. Aliqui crucifigũt dñm in ſeipis.
Aug. Sicut aĩa eſt vita corpis. ſic vita anie ẽ
charitas. ⁊ ſic deꝰ eſt charitas. Augu. Chari/
tas ⁊ mortale pctm̃ opponunt̃ nõ pñt ſil' ſtare
Itẽ hoies audẽt talia facere p q̇bꝫ chriſtꝰ eſt
crucifixꝰ. nã ſi hõ nõ peccaſſet. vt di. O ſolus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſup Canti. Chriſtus crucifix⁹ nõ fuiſſet. Et
dicit ſctũs Tho. pte. iij. q. i. ar. iiij. Nõ ſolum
venit ad delendũ originale ſed etiã oĩa ſupad
dita. ad Ro. v. Ubi abũdauit delictũ ſupabũ
dauit ⁊ gratia. Sed ꝙ nõ oĩa delent: h̄ eſt pro
pter defectũ hoĩm q̄ chriſto nõ inherẽt. Joh.
iij. Lux venit in mundũ: ⁊ dilexerũt homĩes
magis tenebras q̃z lucẽ. ⁊ hoc flendũ eſt a no/
bis. Hiere. ix. Quis dabit capiti meo aquã ⁊
oculis meis fontez lachrymarũ. ⁊ plorabo die
ac nocte interfectos filie populi mei. ſ. ſuper il/
los q̄ ſunt mortui in peccatis interficiẽdo ſe/
metipos. Berñ. Sunt ne in te viſcera huma
ne cõpaſſionis q̄ plangis corp⁹ a quo receſſit
anima: ⁊ nõ animaz a qua receſſit de⁹. ⁊ ſic fle/
uit hieremias. Hiere. xiij. Oculus me⁹ dedu
cet lachrymas. q: capt⁹ eſt grex dñi. O
Quarto ieſus fleuit ſup iudam. q̃uis hoc nõ
ẽ expſſuz in euãgelio. tamẽ beat⁹ Aug. in quo
dam ſermone dicit. Dñs noſter ieſus chriſt⁹
ſup delictũ iude lachrymatus eſt. ⁊ põt trahi
ex euangelio Joh. xiij. Turbat⁹ eſt ſpiritu et
proteſtat⁹ eſt: ⁊ dixit. Amen amen dico vob.
q: vnus ex vobis tradet me. O mira res pro
diturus ꝓ proditore turbat̃. Et elicitur ibi ꝙ
chriſt⁹ fleuit. nã iudas cũ aliijs apoſtolis ele/
ctus erat in prelatuz. idcirco docuit nos flere
de caſu prelatorũ. q: piculoſiſ. Jſido. de ſum.
bono. Quãto in altiori ſtatu: tanto in maiori
quis ſtabit piculo. Phus in ꝓbleumatibus
Lapis ab alto cadens ſepi⁹ ante medius ſcin
ditur q̃z ad terrã puenit. ⁊ ſic homo ꝑus ſcin/
datur mente q̃z corp⁹ tradat̃ ſepulture. Eſt cõ
mune puerbiũ. Cũ caput egrotat cetera mẽ/
bra dolent. ⁊ ſic hic. nã eorũ caſus q̃nq̃z eſt oc
caſio noſtri caſus. Jſa. xxiiij. Sicut pp̄ls ſic
ſacerdos. Grego. Cauſe ruine populi ſunt ſa
cerdotes mali. P Quinto fleuit in cru/
ce ingratitudinẽ multorũ: ꝙ ei⁹ paſſio amara
in multis pderet̃. ad Hebre. v. Qui in dieb⁹
carnis ſue pces ⁊c̃. cũ clamore valido ⁊ lachry
mis offerens exaudit⁹ eſt ꝓ ſua reuerẽtia. No
ta chriſt⁹ fleuit in cruce mult̃ de cauſis. Pri/
mo vt acerbitatẽ mortis exꝓmeret. Uñ Tre/
no. i. O vos oẽs q̄ trãſitis p viã: attendite ⁊
videte ſi eſt dolor ſicut dolor me⁹. Secundo
vt nos ad cõpatiendũ excitaret. Unde Bern.
Aſcendit in altũ vt ab oĩbꝫ videret̃. clamauit
vt ab oĩbus audiret̃. fleuit vt hõ cõpateretur
Ad hanc cõpaſſionez hortat̃ nos Hiero. di:
Quis põt tranſire ſiccis ocul̃ ꝙ lancea milit̃
pforauit latus ſaluatoris. Tercio fleuit ĩ cru/
ce vt patrẽ ad miſerandũ ꝓuocaret. Quarto
vt ingratitudinẽ noſtrã demonſtraret. Unde
Ambro. Doles dñe nõ tua vulnera ſed mea:
quibꝫ vulnerat⁹ ſum in aĩa. Quĩto fleuit vt
noſtrã fiduciã excitaret ꝙ ſcelera noſtra dimit
tere vellet. ſicut Joſeph. Geñ. xliij. Cõmota
ſunt viſcera ioſeph ſuper fratre ſuo: ⁊ erumpe/
bant lachryme: ⁊ nõ poterat ſe cõtinere. Unde
Augu. Non hortaret̃ nos vt peterem⁹ ſi non
dare vellet. ſic nõ fleret noſtra pc̄ta niſi igno/
ſcere vellet. Sexto chriſtus fleuit in cruce: vt
nobis exemplũ pberet nos debere flere cũz por
tamus crucẽ pñie. Uñ Lu. xxiij. Filie hieru/
ſalẽ nolite flere ſup me: ſed ſuper voſipas flere.
Uñ Berñ. Si chriſt⁹ qui miſer in ſenõ erat/
ſtit flere ꝓ nobis voluit. multo magis nos q̄
vere miſeri ſum⁹ flere debemus. vt docet Aug.
in li. de pñia. ⁊ habet̃ de pñia diſ. v. ɔſideret. in
princi. di. Cõſideret penitens qualitatẽ ⁊ q̄n
titatem criminis vt imoret̃ ſingul̃ ꝯm moduz
criminis: purgãs lachrymis oẽm qualitatem
vicij. defleat ⁊ virtutẽ qua interim caruit. dolẽ
dũ eſt eñi ⁊ dolore purgandũ nõ ſolũ ꝙ pecca
uit: ſed ꝙ ſe ỽtute priuauit. Jtẽ peccator debet
flere q̃z iniuſte deũ offendit dñm patrẽ ⁊ crea/
torẽ ⁊ redẽptorẽ ſuũ. vt fecit manaſſes. ij. Pa/
ralip. vlti. dicens. Peccaui ſup numez arene
maris. mltiplicate ſunt iniq̄tates mee. excita/
ui iracundiã tuã ⁊ malũ corã te feci. Jtẽ defle/
re debet nõ ſolũ ꝙ deũ offendit: ſed ꝙ pc̄tis ſu/
is deũz negauit Unde ad Tytũ. i. Confitent̃
ſe noſſe deũ: factis aũt negãt. De quo Hiero.
⁊ habet̃ in cañ. xi. q. iij. exiſtimant. Exiſtimãt
q̄dã in eo tm̃ deũ negari ſi in pſecutõe q̄s a gẽ
tibus cõprehenſus ſe ɔfiteri renuerit eſſe chri
ſtianũ. Et ſequit̃ ibidẽ. quotienſcunq̃z vinci/
mur a vicijs atq̃z pc̄tis: totiẽs deũ negamuſ: ⁊
ecõtrario. q̄tiẽs bñ q̄d agim⁹ totiẽs deũ ɔfite/
mur. Jtẽ defleat ꝙ vltro pc̄tis ſe obtulit nec ex
pectauit temptationẽ ſed puenit. Jtez defleat
ꝙ tamdiu in pc̄tis perſeuerauit. ⁊ ꝙ ab impu/
gnatiõe vict⁹ fuerit. Jtẽ defleat ꝙ ꝓximũ ma/
lo exẽplo corrupit ⁊ ſcandalizauit. ⁊ ꝙ incidit
in illã maledictionẽ. de qua Matt. xviij. Ue
homini p quẽ ſcandalũ venit. Jõ Amb. ſup
Lucaz. Ablue te lachrymis. laua te fletibꝫ. ſi
tu teipm̃ defleueris ali⁹ te nõ deflebit. ſi Saul
pc̄ta ſua defleuiſſet: ſamuel eũ nõ planxiſſet
Q O q̃z ſalubris ẽ lachrima ĩ cruce pñie ef
fuſa. Primo aĩam mũdat. Uñ Jſido. Peni/
tentiſ lachryme apud deũ reputant̃ ꝓ baptiſ/
mate. de q̄ Calixt⁹ papa. ⁊ hr̄ in cañ. l. di. pon
deret: vbi dr̄. Lacrima amariſſima petri pctm̄
negatõis deleuit. iuxta illud Ezech. xviij. Jn

quacūqʒ die pctōꝛ cōuerſus fuerit ⁊ ingemuerit omniū iniquitatū ei⁹ nō recoꝛdaboꝛ amplius. nā ſm Augu. de pñia. Lacrime ſunt teſtes doloris ⁊ vere pñie. Ideo Bern̄. Uocat lacrimas ſanguinez anie q̄ crebrius fuſe reputant̄ p ſanguinis effuſiōe. Scđo lachꝛyme impetrant. vt habet̄ de Anna. i. Regū. i. Que fletu impetrauit ſamuelē a dn̄o. Siŕ de zara Thobie. iij. q̄ flens impetrauit ab ea auferri opprobrium. Ideo ſcribit̄ ibidē. Poſt lacrimatōez ⁊ fletū exultationē infundis. ⁊ ſubdit. In illo tpe exaudite ſunt pces amboꝝ in ɔſpectu glorie ſummi dei. ⁊ miſſus eſt angel⁹ dn̄i ſctūs raphael vt curaret eos ambos Jō Criſ. Nemo flens ad deū acceſſit qui nō impetrauit qđ poſtulauit. Tercio lachꝛyme angelos letificant Un̄ Bern̄. ſup can̄. Lachꝛyme penitentiū ſūt vinū angeloꝝ. Quarto lachꝛyme hoīem ſaluant Un̄ Ambꝛo. in exameron. Da mihi domine lachꝛymas petri. nō leticiā peccatoꝝ. nā lachꝛyma regē manaſſen ad regnuz reſtituit. niniuitas a ſubuerſione liberauit. lachꝛyma ezechie regi ter quinos ānos adiecit. Heſter p lachꝛymas pplm̄ ſuū ſeruauit. Heſter. vij. Si cayn ⁊ iudas ꝟtutē lachꝛymaꝝ ſciuiſſent deſperare nō debuiſſent. dicit nāqʒ Bern̄. neqʒ mūdus diluuio piſſet ſi ad lachꝛymas ɔfugiſſet. eo ꝙ dicit Aug. Qui lachꝛymās miſerū ſe fatet̄ illi de⁹ miſeret̄. Jō pōt dici cuilibet pctōꝛi. ſi cognouiſſes ⁊ tu. ſ. ꝟtutez lachꝛymaꝝ fleres. Nā ſm Augu. Quocūqʒ oculos mentis vertim⁹. materiā ploꝛādi inuenim⁹. ſi ſurſum videm⁹ deū quē offendim⁹. ſi deoꝛſuz videm⁹ infernū quē meruim⁹. ſi retroꝛſum cernimus pcta que cōmiſim⁹. ſi antroꝛſuz videmus diſtrictū iudiciū qđ timem⁹. ſi introꝛſum intuemur ɔſcientiā nrām quā peccatꝭ fedauim⁹. ſi extroꝛſum videm⁹ mūdū quē amauim⁹. propter oīa iſta dicit. ſi cognouiſſes ⁊ tu. ſ. fleres

R Sed heu iudei nō fleuerunt vt dicit Grego. in omel. Ipi nō flebāt ſed exultabāt. Sicut frenetici gaudēt cū amici flent. ſic ipſi q̄ſi frenetici gaudebāt i pctis trib⁹ q̄ ſupabūdabant in hierl'm. ſ. ſupbia. auaricia ⁊ luxuria De quib⁹. i. Joh. ij. Oē qđ eſt in mūdo aut eſt ɔcupiſcētia carnis. aut ɔcupiſcētia oculoꝝ. aut ſupbia vite De coꝝ ſupbia ſcribit̄ Iſa. iij. Pro eo ꝙ eleuate ſunt filie ſyon. ⁊ ambulauerūt extento collo ⁊ nutib⁹ oculoꝝ ibant. et plaudebāt ⁊ ambulabāt ⁊ pedib⁹ ſuis cōpoſito greſſu incedebāt. decaluabit dn̄s verticē filiarū ſyon. De ſupbia vero viroꝝ ſcribit̄ Iſa. v. Ue q̄ ſapiētes eſtis in ocul' veſtris ⁊ coꝛaʒ vobiſmetipis prudētes. Itē de auaricia coꝝ habet̄ Iſa. i. Pricipes tui infideles ſocij furū. oēs diligūt munera. ſequunt̄ retributiōes. pupillo nō iudicāt. ⁊ cauſa vidue nō ingreditur ad illos. Iſa. iij. Rapina paupis i domo vr̄a. ⁊ Hiere. vi. A minoꝛe vſqʒ ad maioꝛem oēs auaricie ſtudēt. Itē erant voluptuoſi ⁊ crapuloſi. Iſa. v. Cithara ⁊ lyra ⁊ tympanū ⁊ tybia ⁊ vinū in cōuiuijs veſtris. et opus dn̄i nō reſpicitis. Ue qui ɔſurgitꝭ mane ad ebrietatē ſectandā ⁊ potandū vſqʒ ad veſpam. vt vino eſtuetis. Ue q̄ potētes eſtꝭ ad bibendū vinū. ⁊ viri foꝛtes ad miſcēdā ebrietatē. In his gaudebāt ⁊ euenit eis illud Job. xxi. Tenent tympanū ⁊ citharā ⁊ gaudēt ad ſonitū organi. ducūt in bonis dies ſuos ⁊ in pūcto ad inferna deſcendūt. vbi erit fletus ⁊ ſtridoꝛ dentium. iuxta illud Lu. vi. Ue vob̄ q̄ ridetis nūc qꝛ lugebitis ⁊ flebitis. Idcirco ex q̄ in lachꝛymarū valle ſum⁹ tūc p pctis flere debemus. qꝛ dicit Chꝛiſ. ſup Mat. Nihil ita nos ɔglutinat ⁊ vnit deo ſicut penitētis lachꝛyme. Dicit enī Hugo li. iij. de clauſtro anie. Sicut ſol p⁹ pluuiā clarioꝛ fulget. ſic chꝛiſtus poſt lachꝛymaꝝ effuſionē benignioꝛ nob̄ apparebit.

De eadem dominica. Sermo. CXXX.

Enient dies in

V te ⁊ circūdabūt te inimici tui. Luce xix. S Nō eſt ſine prudentia ſi aliq̄s ſuo dāno caſtiget̄ ⁊ iformet̄. ſʒ ille prudentioꝛ eſt quē dāna coꝛrigūt alioꝝ. Sʒ longe q̄ſqʒ mag' ſapiēs eſt ſi null' dānis ſʒ ſolo emendat̄ iudicio rōis. Sic dn̄s ieſus ſaluatoꝛ nr̄ voluit nos coꝛrigere ⁊ inſtruere alioꝝ exemplo vt prudētes eſſem⁹ ex alioꝝ dāno. pponēs nob̄ euāgeliū de deſtructione gentꝭ iudaice ne ſilia faciam⁹ ppter q̄ illi pierūt. Un̄ Exo. xxiij. Nō ſeq̄ris turbā ad faciēdū malū. qꝛ dicit Aug. Nullū malū impunitū. ppter qđ i hodierna epl'a q̄ ſcribit̄. i. Coꝛ. x. legit̄. Scripta ſunt hec ad coꝛreptōem nrām in q̄s fines ſecuꝭ loꝝ deuenerūt. nō ſolū i eis ſʒ i oīb⁹ nob̄ iplet̄ illud. venient dies i te ⁊c. Iſta eſt ps pncipalis iſti⁹ euāgelij in q̄ vt dixi ſmone. cxxix. in pncipio S. innuit̄ defectus iudaice ex ecu nōis. de q̄ ſubdit. Et q̄dē in hac die tua q̄ ad pacē tibi ſcʒ pſperitatꝭ vt vaces liberi⁹ tuis voluptatibus. ⁊ oꝛ dies tua. qꝛ nō vteris ad dei cultū. ſʒ expendis ad tui voluptatē. nūc aūt abſcōdita ſunt ab oculis tuis. ſ. mala q̄ ventura ſunt. nā

p̄ſens pſperitas facit ne cōſiderent ⁊ timeant fu/
tura aduſitas. ppter qḋ dr̄ Prouer. xxvij. Ne
glorieris in craſtinū ignorās q̄d ſupuētura pa
riet dies. q2 ſcribit Eccl'ſ. ix. Neſcit hō finem
ſuū: ſʒ ſicut piſces capiunt hamo. ⁊ aues laqo
cōprehendunt. ſic capiunt hoies in tpe malo
Idcirco Eccl. vij. Memorare nouiſſima tua
⁊ in eternū nō peccabis. Que ſunt aūt illa ſubdit. venient dies
in te. i. contra te. ¶ Hic predicit ſex miſeri
as ciuitatis hierl'm. Quarū pma eſt obſidio:
cū dicit. veniēt dies in te. ſʒ poſt. xlij. ānos ab
aſcenſione dn̄i venerūt iſti dies ſubuerſiōis.
Ecce tpus pſperitatis ſignificauit i ſinglari p
vnū diē: cū dixit. in hac die tua. ſed tps aduer
ſitatis pnūciauit in plurali. veniēt dies. quia
modica erat pſperitas in cōpatiōe aduerſita/
tis. puer. x. Timor dn̄i apponet dies. āni im/
pioꝝ breuiabunt. glo. breuiabunt in culpa vt
dilatent in pena. pſ. liiij. Viri ſanguinū ⁊ do
loſi nō dimidiabūt dies ſuos. Et iſti ſūt dies
ſup hāc ciuitatē pnūciati Ezech. xxij. Ciuitas
effundēs ſanguinē i medio ſui vt veniat tpus
eius. ⁊ q̄ fecit ydola cōtra ſemetipam vt pollueret. in
ſanguine tuo q̄ a te effuſus ē deliq̄ſti. ⁊ in ydol'
tuis q̄ feciſti polluta es. ⁊ appropinq̄re feciſti
dies tuos. ſ. vltiōis. ⁊ circūdabunt te inimici
tui. ſcʒ tytus ⁊ veſpaſian⁹ romani pncipes. de
q̄bus pdixit balaam Num. xxiiij. Veniēt in
trierib⁹ de italia. ſupabūt aſſirios ⁊ vaſtabūt
hebreos. Vn̄ dn̄s expectauit vindictā peccati
iudeorū. xlij. annis. ⁊ cum noluerūt penitere.
tūc pmiſit multa ſigna ſicut refert Joſeph⁹ q
ſtella flammea orta eſt tanq̄ʒ gladius. ⁊ ſtetit
p totū ānū ſup ciuitatē hierl'm. Itē poſt h̄ cir
ca feſtū azimoꝝ viſi ſunt curr⁹ in oī regione p
aerē ferri ⁊ armatoꝝ cohortes miſceri. Itēʒ p⁹
h̄ in feſto tabernaculoꝝ q̄dā nomie ieſus ana
nie fili⁹ clamauit: ve ve ve hierl'm. vox ab ori
ente vox ab occidente. vox a q̄ttuor vētis. vox
ſup hierl'm: ſup tēplū. vox ſup vniūſuʒ ppl'm
vir ille capit. cedit. verberat. ad iudiceʒ ducit.
diris tormētis afficit. ⁊ nihil aliud dicere po/
tuit q̄ʒ ve hieroſolymis. cuʒ noluerunt intelli
gere. et in ſuperbia Tyberio ceſari rebellarent
tūc miſit Veſpaſianū cū copioſo exercitu qui
venit in die paſce cū copioſa ⁊ infinita multi
tudo ibi eēt. ⁊ ante h̄ admoniti fideles p ſpi
ritūſanctū receſſerūt. qḋ longe ante pphetatū
fuit p dauid dicentē pſ. lix. Dediſti metuēti/
bus te ſignificatiōnē vt fugiāt a facie arcus: ⁊
liberent electi tui. Et tres aggeres fecit et eos
recluſit. Veſpaſian⁹ poſt obitū tyberij electus
in ceſarē reliquit filiū ſuū tytum ibi. q̄ biēnio
eos obſedit. ⁊ tanta fames erat q parentes filijs
⁊ filij parentib⁹. viri vxorib⁹ ⁊ ecōuerſo cibos
nō tm̄ ex manib⁹ ſed etiam ex dentib⁹ recipie/
bant. ⁊ tanta fames erat q corrigias ⁊ calcia/
menta manducabāt. iuuenes fortes vt ſimu/
lacra appebant. ⁊ q̄ mortuos ſepeliebāt ſuper
ipos cadebāt exanimes ⁊ moriebant: ita q n̄
potuerūt ſepelire: ſed ſolū projiciebāt de muro
Sʒ tyt⁹ circūiuit ſemel ⁊ vidit valles plenas
cadaueribus ⁊ terrā corruptam fetore: ſtetit di
cens in celū. Dn̄e deus tu facis h̄. nō ego. Vn̄
legit in ſcolaſtica hyſto. q q̄daʒ mlier habuit
puerū quē lactauit. ⁊ cum ampli⁹ nō habuit
lac ad nutriendū occidit pprīū filiū ſuū. O mi
nate eſto cib⁹ m̄ri. ⁊ de occiſo dimidiū coxit ⁊
alterā prtem occultauit. pdones vero odoran
tes carnes ad domū ip̄i⁹ cucurrerūt ⁊ minan
do p carnib⁹ inq̄ſierūt. q̄ oſtēdit eis mēbra in/
fantis ptis edite: ⁊ aliā medietatē reſeruataʒ.
At iſti inhorruerūt q nō potuerūt loq̄. Factū
eſt ſcḋo āno impij veſpaſiani: tytus cepit ciui
tatē ⁊ euertit ita q lapis ſup lapidē nō reman
ſit. Qḋ teſtat trāſpoſitio. q2 ſepulcruʒ chriſti
prius erat extra ciuitatē. nūc in medio. Et ſicut
chriſtū p. xxx. denarijs emerunt. ita. xxx. iudei
erāt vēditi p vno denario. ſic narrat Joſeph⁹.
nonagintanouē milia vēditi ſunt ⁊ vndecies
centena milia pierūt. totidē gladio pempti ſūt
Et Egeſipp⁹ dicit. nonagintaſeptē milia in
captiuitatē ducti. Joſeph⁹ dicit: q̄tidie deno
cte q̄ngenti de hierl'm exierūt fugiēdo: ⁊ capti
uati i die crucifigebant donec deficiebāt cru/
ces ⁊ loca. Et h̄ eſt qḋ dicit. veniēt dies i te. i.
cōtra te ⁊ circūdabūt te inimici tui vallo. i. cathe/
natura facta de lignis. Nā romani obſidētes
hierl'm tres aggeres circa eaʒ fecerūt. ⁊ valles
munitas. vt nemo egredi aut ingredi poſſet.
De q̄ Eccl'ſ. ix. Venit contra eam rex magnus
⁊ vallauit eam. extruxitq̄ʒ munitiōes p gyrū.
et pfecta eſt obſidio. Hec aūt circūdatio hui⁹
ciuitatis fuit in vindictā. q2 caput chriſti cir
cūdederūt iudei corona ſpinea. Et etiā q2 cir
cūdederunt chriſtū in templo. Ideo dicit ſe/
cundario. circūdabūt te. ſ. pſentia corporali. et
h̄ iterū in vindictā. quia circūdederunt iudei
chriſtū in orto cū gladijs ⁊ fuſtibus. Eccl. li.
Circūdederūt me vndiq̄ʒ ⁊ nō erat q̄ adiuua
ret. Reſpiciēs erā ad adiutoriū hoiʒ ⁊ nō erat
Et hec eſt ſcḋa aduerſitas ſiue miſeria q non
erāt ſolū circūdati vallo: ſʒ etiaʒ multitudine
exercituū hoim fortiū. ¶ Tercia aduer
ſitas erat anguſtatio iſti⁹ ciuitatis. de q̄ dicit
⁊ coanguſtabūt te vndiq̄ʒ. Coanguſtati enī

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

erant q᷑ nullā erat euaſionis via. exeuntes enī
ciuitatē incidebāt in gladiū. manētes ṽo ī ea
fame pibant. Et h̄ pdixit eis moyſes Deute/
ro. xxviij. Obſideberis intra portas tuas in oī
terra tua quā dabit tibi dñs deus tu᷒. ꝛ come
des fructū vteri tui ꝛ carnes filiorū tuoꝝ et fi/
liarū tuarū quas dedit tibi dñs de᷒ tuus ī an/
guſtia ꝛ vaſtitate qua opprimet te hoſtꝭ tu᷒.
ꝛ h̄ fuit in vindictā. qꝛ chriſtū potabāt aceto:
ꝛ cibabāt felle. iuxta illud pš. lxviij. Dederūt
in eſcam meā fel. ꝛ in ſiti mea pota. me aceto.
He tres aduerſitates pceſſerūt captionē ciui/
tatis. ſed alie tres miſerie ſeq̄bant deſtructōēꝫ
ciuitatis. Quarta miſeria poſt captionē ciui/
tatis fuit ipſius euerſio ꝛ pſtratio. de q̄ ī textu.
ꝛ ad terrā pſternēt te. cūcta nanqꝫ edificia tur
res ꝛ munitiones ciuitatis deiecerūt ad terrā.
Vnd̄ Treno. ij. Precipitauit dñs nec peper/
cit oīa ſpecioſa iacob. deſtruxit in furore ſuo
munitiōes virginis iuda ꝛ deiecit in terrā. Et
hoc pphetauit moyſes Deutero. xxviij. De/
ſtruentur muri tui firmi atqꝫ ſublimes in q̄bꝫ
habebas fiduciam in oīi terra tua. ꝛ hoc fuit
in vindictā: qꝛ corp᷒ chriſti mortuū oportuit
ſepeliri in terrā. Quinta miſeria ipoꝝ iudeoꝝ
fuit occiſio. de quo ſubdit. ꝛ filios tuos q̄ in te
ſunt. i. iudeos a te genitos pſternēt occidēdo
ſine miſericordia ꝛ ad terrā proijciēdo. de quo
Treno. ij. Iacuerūt in terra foris puer ꝛ ſenex
ṽgines mee ꝛ iuuenes mei ceciderūt ī gladio
interfeciſti eos in die furoris tui. pcuſſiſti nec
miſertus es. ꝛ h̄ fuit in vindictā. qꝛ chriſtū oc
ciderūt ꝛ clamauerūt. ſanguis eius ſup nos ꝛ
ſup filios noſtros. ꝛ ſic euenit eis iuxta opta/
tū. Sap. xi. Per q̄ q̄s peccat per hec ꝛ torquet
Sexta miſeria fuit oīmoda ipſi᷒ deſolatio.
De q̄ in textu. Nō relinquet in te lapis ſuper
lapidē. Et h̄ pphetauit Miche. c. iij. Syon
q̄ſi ager arabit. ꝛ hierlm q̄ſi aceruus lapiduꝫ
erit. ꝛ mons tēpli in excelſā ſiluarū. Et h̄ factū
eſt cū tytus euertit ciuitatē. quā oēs iudei q̄
fugerūt poſt ei᷒ receſſum ceperunt edificare.
tunc romani miſerūt heliū adrianū qui ſic ci
uitatē euertit. vt nō remaneret lapis ſup lapi/
dem. ꝛ ſic tūc in perpetuū vſqꝫ nūc diſpſi ſunt
ꝛ hoc in vindictā. qꝛ noluerūt ſub alis chriſti
ꝯgregari. vt habet Mat. xxiij. Quotiens vo
lui ꝯgregare filios tuos. ſ. in fide ꝛ vnitate ec/
cleſie. ſicut gallina congregat pullos ſuos ſub
alas ꝛ noluiſti. ppter qd̄ in orbē diſpſi ſunt
ꝛ relinquit dom᷒ eoꝝ deſerta X Tūc ſub
iūgit generalē rōem. eo q᷑ nō cognouiſti tpus
viſitatiōis tue. ſ. p incarnationē. qꝛ ex malicia
ꝛ inuidia noluerūt chriſtū agnoſcere q᷑ corpa
li pñtia eos viſitauit. De q̄ ꝯqrit dñs Hiere.
viij. Milu᷒ in celo ꝯgnouit tps ſuū. turtur ꝛ
hyrundo ꝛ ciconia cuſtodierūt tps aduentus
ſui. ppl's aūt me᷒ nō ꝯgnouit iudiciū domini
Silr Iſa. i. Cognouit bos poſſeſſorē ſuū ꝛ aſi
nus pſepe dñi ſui. iſrl' aūt me nō ꝯgnouit. Itē
viſitauit eos nō ſolū p incarnatōēꝫ. ſꝫ etiā p do
ctrinā ꝛ informatiōēꝫ. Vñ pš. xciiij. Dixi ſp
hi errāt corde. ipi ṽo nō ꝯgnouerūt vias me. q̄
bus iu. ī ira mea. ſi. i. nō introibūt i reqē meā
Iō dicit ſaluator Ioh. xv. Si nō veniſſem ꝛ
eis locut᷒ fuiſſē peccatū nō h̄rent. ſ. tm̄. nūc aūt
excuſatiōēꝫ nō h̄nt de pcto ſuo. qꝛ q̄ me odit ꝛ
patrē meū odit. Tercio viſitauit eos p paſſio
nē in cruce. Lu. i. Per viſcera miſericordie dei
nr̄i: in q̄bꝫ viſi. nos oriēs ex al. In hac viſitati
one ꝯgnouerūt eū celi ꝛ terra. nā ſol ī celo ob/
ſcurat᷒ eſt. terra tremuit. ſꝫ iudaica plebs euꝫ
ꝯgnoſcere noluit. Iō dicit pš. cxli. Cōſidera/
bā ad dexterā ꝛ videbā ꝛ nō erat q̄ ꝯgnoſceret
me. Iō implebit in eis illud pš. ix. Cognoſce
tur dñs iudicia faciens: in opibꝫ manuū ſua
rū cōprehēſus eſt petōr. Idcirco viſitauit eos
in gladio duro ꝛ forti eos extirpādo. De quo
Exo. xxxij. Cerno q᷑ ppl's iſte dure ceruicꝭ ſit.
dimitte me vt iraſcat furor meus cōtra eos et
deleam eos. ꝛ hoc factū eſt p p̄ncipes romanos
De quo Aug. ſup pš. Romani iſtā victoriā
a deo habuerūt. licet dijs aſcripſerūt. Nā in
hoc romani ſunt facti inſtrumentū dei irati. ꝛ
facti ſunt ſecuris dei qua exciſi ſunt iudei Y
Sꝫ d. q̄re chriſt᷒ noluit eos penit᷒ extirpa
re ſꝫ diſpgere. Rñr. plures ſunt cauſe. Pmo p
pter reuerētiā chriſti ꝛ aplorū: q̄ ex iſto pplo
fuerūt ſm carnē. Ioh. iiij. Salus ex iudeis ē
Scđo ppter honorē pphetarū ꝛ patriarcha
rū ex quibꝫ ppl's iſte pceſſit. Tercio qꝛ in fine
mūdi cōuerſuri ſunt. Vñ Iſa. x. Si enim fue
rit ppl's tuus iſrl' q̄ſi arena maris. reliquie cō
uertentur ex eo. Ioh. x. Erit vn᷒ paſtor ꝛ vnū
ouile Quarto qꝛ ſunt librarij noſtri. vt d̄ Au
gu. ſup pš. Ne dicāt pagani q᷑ chriſtiani cō/
poſuerūt lr̄as. iō eccl'ia ſuſtinet iudeos. qꝛ pe/
nes ſe h̄nt libros autenticos ex q̄re teſtimonia
pferim᷒ de chriſto. Quīto eccl'ia obſeruat eos
nob in duplex exemplū. Pmo in exēplū re/
cordatiōis. ſ. dñice paſſiōis. Vñ pš. lviij. De
us oñdit mihi ſup inimicos meos ne occidā
eos. ne qñ obliuiſcantur ppli mei. ſ. paſſionis
mee. Scđo in exemplū credulitatis. ne ſim᷒
increduli ſicut illi qui ita ſunt flagellati ppter
incredulitatem eoꝝ. Sed inter iſtas cauſas

porioꝛ cauſa eſt ꝙ adhuc ſunt credituri. De q̄
pſ. lviij. Conuertent̄ ad veſpam. Hiere. xxiij.
ꝛ. xxxiij. ca. In diebꝰ illis ſaluabit̄ iuda. ſꝫ q̄
neſcimꝰ determiare h̄ tpſ. iō eccl'ia non eradi/
cat iudeos Z Sꝫ d. quō chꝛiſtiani ſe ha
bere debent q̄ ad iudeos. R̄ndet̄ ſm̄ Raymū.
nō debent cū eis mādu care. vt habet̄ in cano.
xxviij. q. i. nullꝰ. Nullus cū eis azima mādu
cet. Rō em̄ ponit Bartho. bꝛixien. in glo. qꝛ
inter epulas q̄s faciliter decipit̄. Scdō chꝛiſti
ani nō debēt iudeos vocare ad ſe in ſuis infir/
mitatibꝰ nec ab eis ſumere medicinā. Tercio
nec chꝛiſtiani cū eis in eiſdē balneis balneari
debēt. vt ptꝫ ibidē. c. nll's. ſil'r in ce. ſeq̄nti. oēs.
Quarto nō debēt pmitti inter chꝛiſtianos of
ficia publica h̄re. de iudeis. c. cū ſit. Cū ſit ni/
mis abſurdū vt blaſphemꝰ chꝛiſti in chꝛiſtia
nos vim ptātis exerceat. iō inhibemꝰ ꝛ māda
mus ꝙ iudeꝰ ſuſceptū officiū cum pudoꝛe di/
mittat qd̄ irreuerenter aſſumpſit. ꝛ ſuſcepta a
chꝛiſtianis reſtituat paupibꝰ. Quīto nouas
ſinagogas nō edificent ſꝫ veteres reparent ꝛ
reedificēt ꝛ nō exaltēt. nec amplioꝛes q̄ʒ antea
fuerūt faciāt. vt h̄r ꝯ iude. c. Conſuluit. ꝛ ē alex
ander terciꝰ. Sexto nō debēt h̄re famlos nec
famulas chꝛiſtianos. nec nutrices pueros eo
rū nutriētes. de iude. c. ad hec. Rō. qꝛ faciliter
ad ſuā pfidiā aīos ſimpliciū inclinarent. ꝛ ſi
q̄ chꝛiſtiani eis famularent̄ in domibꝰ: debent
excōicari. Septimo in diebꝰ lamētatōis do
minice paſſiōis nō debēt in publicū pdire. ſꝫ
in die paſceues debēt h̄re oſtia clauſa. vt h̄r de
iude. ꝛ ſara. c. qꝛ ſup his. Octauo cogēdi ſunt
talē habitū deferre ꝙ ꝯgnoſcantur diſtincte a
chꝛiſtianis. vt habet̄ de iude. ꝛ ſara. c. In non
nullis. Nono chꝛiſtiani nō debent locare do
mos ad exercēdū vſuraꝫ in eis: alias rei erunt
pctōꝝ iudeoꝝ q̄ ipi iudei i domibꝰ ſuis cōmit
tūt. qꝛ eſt vnū de alienis pctis hoſpitare ma/
los et pcta in domibꝰ ſuis pmittere ꝑpetrare.
qꝛ dicit apl's Ro. i. Nō ſolū q̄ ea faciūt ſꝫ etiā
q̄ ꝯſentiūt faciētibꝰ digni ſunt moꝛte. De q̄ ec
Iſido. ꝛ habet̄ in cān. xi. q. iij. Qui ꝯſentit pec
cantibꝰ ꝛ defendit aliū delinquētē. maledictuſ
erit apud deū ꝛ hoīes. Decimo chꝛiſtiani n̄ de
bent retinere dona vl' munuſcula a iudeis eis
data A Sꝫ d. an liceat recipe dona l' mu
nuſcula a iudeis. R̄ndet̄ ꝙ ſic talī tñ modo ꝙ
ipe recipiens nō velit aliq̄d facere ꝓpter talia
qd̄ ſit ꝯ deū. ꝛ tūc licite pt recipe ſꝫ n̄ dꝫ ſibi re
tinere: niſi foꝛte eēnt talia q̄ ab eo vl' anceſſori/
bus ſuis ipi iudei p vſurā recepiſſent. Vn̄ di.
ſan. Tho. in q̄dā lr̄a ad duciſſaꝫ lotharingie

Cū ea q̄ iudei p vſurā extoꝛſerūt nō pñt licite
ab ipis retineri. ꝯſeq̄ns eſt. vt ſi nos licite ab
ipis recipimꝰ: nec nos licite retinere poſſumꝰ:
niſi foꝛte eēnt talia q̄ a nob' vl' anceſſoꝛibꝰ nr̄is
extoꝛſerūt. Si q̄ v̄o dant q̄ extoꝛſerūt ab aliq̄ſ
debent reſtitui eis q̄bꝰ iudei reſtituere tenent̄
ſi ſunt. alioq̄n in pios vſus ſm̄ ſui dyoceſani
ꝯſiliū ſunt talia dona ꝛ munuſcula eroganda
O q̄d ad hec dicturi ſunt q̄ recipiūt ꝓpinaſ ꝛ
dona a iudeis q̄ nō h̄nt niſi vſurariā pecuniā:
oīa talia ſunt erogāda paupibꝰ ꝛ nō ſut here/
ditanda ad poſteros. Nā ſi vnꝰ heres ſciēter
talia bona poſſideret: tal' dānaret̄. ꝛ ex h̄ puēit
ꝙ tales cōiter ſunt infoꝛtunati i his bonis q̄ a
iudeis recipiūt. qꝛ tales raro vel nūq̄ʒ ditant̄.
Vndecimū ē ꝙ chꝛiſtiāi n̄ debēt ſentētiare nec
aliquē cogere ad ſoluēdū vſuras ſiue iudeiſ ſi
ue chꝛiſtianis vſurarijs. nam ptātes. rectoꝛes
ꝯſules. iudices. officiales q̄ ſtatuta faciūt p q̄
cōpellit̄ q̄s ſoluere vſuras vl' nō repetere ta ſo/
lutas. aut q̄ obſeruāt talia ſtatuta ꝛ ſm̄ ea iu/
dicant. tales ipo facto oēs incurrerēt ſniāꝫ ma
ioꝛis excōicatōis. ꝛ tales nō pñt abſolui a pec
catis niſi velint deſiſtere: ꝛ antea ſint a ſnia ex/
cōicatōis abſoluti. vt habet̄ de vſur̄. c. ex gui.
in clemēti. Et dico notāter ꝑus dꝫ abſolui ab
excōicatōe. qꝛ abſolutio a ſentētijs dꝫ pcede/
re abſolutionē a pctis. B Sꝫ d. vtruꝫ
pueri iudeoꝝ inuitis pentibꝰ ſint baptizan
di. R̄ndet ſan. Tho. q̄. q̄. Nō licet ante ānos
diſcretiōis. ſꝫ q̄n ad annos diſcretiōis puene
rint pñt fidē ſuſcipe etiā inuitis pentibꝰ. Sꝫ
tñ ſi q̄s puerū iudeoꝝ baptizaret i agone moꝛ
tis ſtatim puer euolaret ſi ſic moꝛeret̄. Sꝫ d.
vtrū pueri iudeoꝝ ſunt ſil'es pueris chꝛiſtia
noꝝ ſi ſine baptiſmo decedūt de h̄ ſcl'o. R̄nt
ꝙ ſic. qꝛ h̄nt equalē culpā. ſ. pctm̄ oꝛiginale et
nullū actuale. ergo h̄nt equalē penā. ſ. damni.
Sꝫ q̄n infideles ad annos diſcretiōis perue
nerint ſi nō ſuſcipiūt fidē ipo facto peccāt moꝛ
taliter nō ſuſcipiendo fidē: ꝛ nullā excuſatōeꝫ
pōt h̄re infidelis. qꝛ fides chꝛiſtiana pdicata
eſt p vniuerſuꝫ mdm̄. Vn̄ chꝛiſtꝰ dixit diſci/
pulis ſuis Mar. vl. Eūtes i vniuerſum mū/
dū pdicate euāgeliū oī creature. Et pſ. xviij.
In oēm terrā exiuit ſo. eoꝝ. Et ſic nō eſt aliq̄
infideli excuſatio. ſꝫ eterna dānatio. Mar. vl
ti. Qui crediderit ꝛ bap. fu. ſal. erit. q̄ vero nō
crediderit ꝯdēnabit̄. C Iteꝫ nota iſtud
ſcdm̄ mēbꝝ pt exponi moꝛal'r de q̄ibꝫ pctōꝛe.
veniēt dies in te. i. ꝯtra te. ſ. dies moꝛt. pꝰ diē
pn̄tis vite. nā pn̄s vita ē q̄ſi vnꝰ dies reſpectu
eternitatis Iob. vij. Nihil eni ſunt dies mei.

Et Grego. Breue ⁊ momentaneū eſt qḋ dele
ctat ⁊c. iō dicit. veniēt dies. ſ. eternitatis in pe
na inferni ꝓ die tranſitorio voluptatis. Unḋ
Job. xxx. In memetipo marceſcit aīa mea. ⁊
poſſidēt me dies afflictiōis. Agoniſante ei ho
mine peccōre in exitu anie a corpe graues pati
tur aduerſitates. Primo circūdabūt te inimi
ci tui. i. demones triplici vallo peccōrū. ſ. cogi/
tationis. locutiōis ⁊ opationis. ita ꝙ aīa vi/
deat vndiqꝫ ꝓfunditatē ſuoꝝ ſcelerū. Jone. ij.
Circūdederūt me aque vſqꝫ ad aīam. abyſſus
vallauit me. Scḋo etiā demones circūdāt a/
nimā ſua pñtia horribili. Sap. xvij. Perſo/
ne triſtes apparētes pauoꝛe illis ꝓſtabūt. Au
gu. Preſto erit diabolꝰ obijciens oīa q̄ fecimꝰ
Tercio coanguſtatꝰ aīa vndiqꝫ ⁊ in arto cō/
cluditur. coanguſtatꝰ eni inter vitā ⁊ moꝛtē. in
ter culpā ⁊ penā. Etenī tūc inter finem culpe ⁊
īnitiū pene ꝯſtringet eā pena ꝯſequēs moꝛteꝫ
⁊ vite terminꝰ. ita ꝙ neſciat quid faciet. coarta
tur a coꝛpis infirmitate. a iudicis ſeueritate. a
demōis crudelitate. iuxta illud Sap. v. Pre
anguſtia ſpūs gemētes. Quarto hō in terraꝫ
ꝓſternitꝰ. cū coꝛpus in terrā proijcit. Eccli. xli.
Oīa q̄ de terra ſunt in terrā reuertentꝰ. aīa ve
ro proſternetꝰ ad infernū. qḋ eſt in medio ter/
re. Hiere. xxij. Dabo te in manu q̄rentiū aīaꝫ
tuā: ⁊ in manu quoꝝ tu foꝛmidas faciē. Qui
to filios tuos q̄ in te ſunt. i. oēs actꝰ ⁊ opa ad
terrā deijciūt. qꝛ tūc nulla adeſt bene opandi
facultas. Eccle. ix. Qḋcūqꝫ pōt facere manꝰ
tua inſtāter opare. qꝛ nec opus nec rō nec ſa/
pientia nec ſciētia erūt apud inferos q̄ tu ꝓpe/
ras. Oīs eni anie ꝯſideratio ſic eſt ad terrā
ꝓſtrata. vt nihil occurrat tūc niſi pena infer/
nalis De hoc dicit Aug. O q̄ꝫ anguſte erunt
vie reprobo꜡ꝝ vndiqꝫ. ſupius erit iudex iratꝰ.
inferius hoꝛrendū inferni chaos. a dextriſ pec/
cata accuſantia. a ſiniſtris infinita demonia
ad ſupplicia eterna trahentia. intꝰ vrens ꝯſci
entia. foꝛis mūdus ardens. retro vita deteſta/
bilis. ante iudiciū ſine miſericoꝛdia. O q̄ tūc
diuertetur peccōꝛ ſic dephenſus vl' quo effugi/
et. apparere erit intolerabile latere impoſſibi/
le. Un̄ dñs dicit ꝑ Amos ꝓpham. ix. c. Non
erit fuga eis. ⁊ qui fugerit ex eis non ſaluabitꝰ.
Si deſcenderint vſqꝫ ad infernū inde manus
mea educet eos. ⁊ ſi aſcēderint vſqꝫ in celū: in/
de detraham eos. ⁊ ſi abſconditi fuerint i ver/
tice carmeli inde ſcrutans auferā eos. ⁊ ſi cela
uerint ſe ab oculis meis in ꝓfundū maris. ibi
mandabo ſerpenti ⁊ moꝛdebit eos. Ecce q̄uo
reprobi coanguſtabuntꝰ vndiqꝫ. D Un̄

legitꝰ ꝙ Ariſto. apparuit poſt moꝛtē cuidam
ſuo diſcipulo: ⁊ ille interrogauit eū. Quid ge
nus. q̄d ſpecies. q̄d differētia. Et rn̄dit Ariſt.
Nō eſt apud nos q̄d genꝰ q̄d ſpecies. ſꝫ quid
ignis ⁊ doloꝛ. ꝓpterea prudētiſſime dixit ma/
giſter ſulco. Linquo coax ranis cra coruiſ. va
naqꝫ vanis. Ad loycā pergo q̄ moꝛtis non ti/
met ergo. Sexto nō relinquitꝰ lapis ſup lapi
dem. i. nihil v̄tutis in aīa dānata relinquitꝰ
ex qua pōt eē ſpūale edificiū. Tren. iiij. Quō
obſcuratū eſt aurū: mutatꝰ eſt coloꝛ optimus
diſperſi ſunt lapides ſanctuarij in capite pla/
tearū. Uel ſic. nō relinquēt lapidē ſup lapidē
q̄n fundiꝰ euertitꝰ qḋ ꝯſtructū eſt a peccōꝛibꝰ
Nā peccōꝛes ꝯſtruūt vt dicit Iſido. de ſū. bo.
Primo locāt ꝓ fundamēto malaꝫ cogitatio
nē. mala cogitatio parit prauā delectationeꝫ.
praua delectatio ꝯſenſum. ꝯſenſus actionē. a
ctio ꝯſuetudinē. ꝯſuetudo prauā neceſſitatē.
neceſſitas deſperationē. deſperatio eternā moꝛ
tem. Hanc malā ꝯſtructionē deſtruent demo
nes. cū de ſingul' accuſabūt peccatricē aīaꝫ an
te diſtrictū iudicē. ⁊ de ſingulis ſpecial'r cruci/
abuntꝰ in flāma inferni. Un̄ dñs ꝑ Hieremi/
am dicit ca. xlv. Ecce q̄s edificaui ego dſtruo
⁊ quos plātaui ego euello. Nā ſtructura ma/
loꝝ nō ſtabit ſꝫ bonoꝝ. iō ad Gal'. vi. Dū tē
pus habemꝰ opemur bonuꝫ ad omēs. Dicit
Bern. in ſer. Nemo nr̄m puipendat q̄ri tpus
ꝯſumitꝰ in v̄bis ocioſiſ. volat v̄bū irreuocabi
le. volat tps irremediabile. Diſcat inſipiens
q̄d amittat: o ſi tps hoc pterea q̄n agis pnīaꝫ
⁊ obtinebis veniā. q̄n acq̄ris grām vt obtine
as gloriā. O ſi cognouiſſes ⁊ tu fleres. nā hec
oīa mala euenient tibi. qꝛ nō cognouiſti tps
viſitatiōis tue. ſcꝫ tps grē. De q̄. ij. Coꝛint. vi
Ecce nūc tps acce. de quo Bern. Nil pcioſius
tpe. Jō apl's Ephe. v. Redimētes tpus qm̄
dies mali ſunt. ⁊ Eccl. iiij. Fili ꝯſerua tpus et
deuita a malo. nā ſm̄ Bern. Oē tempꝰ tibi
impenſum q̄retꝰ a te q̄uo ſit expenſum.

De eadē dominica.
Sermo. CXXXI.

Jdens ieſus
v
ciuitatē fleuit ſup illā. Lu. vbi
ſupra. E Cōmentatoꝛ de
ſomno ⁊ vigilia dicit. Homo naturaliter citi
us obdoꝛmit in caloꝛe q̄ꝫ in frigoꝛe. Jdē dicit
Ariſto. in pbleumatibꝰ. qꝛ caloꝛis eſt dilata/
re. frigidi ꝯſtringere. mō caloꝛ dilatat venas
que pcedūt de coꝛde ad caput. vt dicit Ariſto.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg